1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 název ŠVP

Š K O L N Í V Z D Ě L Á V A C Í P R O G R A M

P R O Z Á K L A D N Í V Z D Ě L Á V Á N Í

CESTA K POZNÁNÍ

Školní vzdělávací program Základní školy a mateřské školy Načeradec,

příspěvková organizace, Lhotecká 270, 257 08 Načeradec

1.2 Údaje o škole

Název školy: Základní škola a mateřská škola Načeradec, příspěvková organizace
Adresa školy: Lhotecká 270, 257 08 Načeradec
Ředitelka školy : Ing. Bc. Jana Beránková
Kontakty na školu: telefon: + 420 317 852 135 (ředitelna), 733 322 943
+ 420 734 362 075 (jídelna)
e-mail: zs@zsnaceradec.cz
webové stránky: www.zsnaceradec.cz

1.3 Zřizovatel

Úřad městyse Načeradec
Adresa: Zámecké náměstí č.152, 257 08 Načeradec
Kontakty na ÚM: telefon: +420 317 852 335
e-mail: obec@naceradec.cz
webové stránky: www.naceradec.cz

1.4 Platnost dokumentu

datum: 5. září 2023
podpis ředitele školy: razítko školy:
IČO: 70 993 661
IZO: 102 002 436
RED-IZO: 600 042 065
Č.j.: ZSMS-Nac/344/2023
Obor: 79 - 01 – C / 01 Základní škola
Koordinátor ŠVP: Mgr.Martina Ctiborová

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Jsme úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem, nacházíme se v obci Načeradec v malebné krajině Podblanicka. Kapacita školy je 180 žáků, průměrná naplněnost tříd je menší než 15 žáků. V případě nižšího počtu žáků může být spojena výuka předmětů výchovného charakteru. Součástí školy je:

- **mateřská škola** s kapacitou 60 žáků. Sídlí v samostatné budově v klidné části na okraji obce. Dětem je k dispozici velká zahrada se vzrostlými stromy, prolézačkami a pískovištěm. MŠ je dvoutřídní. Pracuje podle školního plánu "Svět očima dětí", který vychází z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání.
- **školní družina** je rozdělena do 2 oddělení. Každé oddělení má vlastní prostory, kde si děti hrají a relaxují. Každé oddělení má kapacitu 29 dětí. ŠD navštěvují převážně děti od 1. – 5. třídy, v odpoledních hodinách i žáci z vyšších ročníků. Mezi každodenní aktivity školní družiny patří výtvarná, sportovní, hudební, dramatická pracovní a turistická činnost. Využívá prostory tělocvičny, zámecký park, nové sportovní hřiště, učebny počítačů a cvičnou kuchyň.
- **školní jídelna** pracuje jako součást Základní školy a mateřské školy Načeradec. Zabezpečuje především stravování dětí MŠ, žáků základní školy a vlastních zaměstnanců školy. V rámci doplňkové činnosti poskytuje stravování cizím strávníkům (maximální kapacita je 250 jídel).

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

V pedagogickém sboru základní školy pracují mladí i zkušení pedagogové. Snažíme si o plnou kvalifikovanost učitelů. Ve škole pracuje poradce pro volbu povolání, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátor environmentální výchovy, koordinátor ICT, koordinátor tvorby a uplatňování ŠVP. Pedagogy 1.st. koordinuje předseda metodického sdružení. Pro malý počet pedagogů 2.st. na škole působí na škole pouze matematická komise. Pedagogové vyučující různé předměty se schází dle potřeby. Všichni učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech.

2.3 Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti z obcí spadajících pod městys Načeradec, školu však navštěvují i děti z obvodů nedalekých Louňovic, Pravonína a Vlašimi.

2.4 Krátkodobé a dlouhodobé projekty

Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí, lyžařské kurzy, pracují na projektech zaměřených na tvorbu kolektivu, týmu a respektování druhých. Pracují také na projektu v rámci ekologické výchovy – každoroční zapojení do celoroční korespondenční soutěže Svět kolem nás, zapojení do soutěže Eurorebus a do projektu EUDAP (dlouhodobý projekt).

Všechny naše aktivity a snahy vedou ke zkvalitňování výuky a zlepšování prostředí školy.

2.5 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Zákonní zástupci mohou školu navštívit v době konzultačních hodin a třídních schůzek, v době akcí pro veřejnost (výstavy dětských prací, zimní či jarní besídky apod.) nebo kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím. O činnosti školy jsou informováni prostřednictvím webových stránek školy. Pořádáme také Den otevřených dveří pro rodiče (zákonné zástupce) našich prvňáčků. Dobrovolníci z řad rodičů nebo z řad členů místních organizací vedou zájmové kroužky a vytvářejí tak podmínky k lepšímu vyžití dětí ve volném čase a k větší podpoře rozvoje jejich talentu v různých oblastech (TJ Načeradec, Pravonín, Louňovice, SDH Načeradec a další tělovýchovné sportovní organizace).

Škola spolupracuje také se ZUŠ ve Vlašimi**,** žáci školy využívají činností Domu dětí a mládeže ve Vlašimi a jiných sportovních klubů.

Úzce spolupracujeme s městysem Načeradec, Ekocentrem ve Vlašimi, organizujeme nebo se účastníme řady kulturních, společenských či sportovních akcí (vánoční koncerty, plesy, návštěvy divadelních představení apod.)

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV, klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince, naplňování základních potřeb, schopnost svobodné a tvůrčí práce, samostatného myšlení, odpovědného rozhodování, chápání globálních vztahů, spřízněnost s přírodou a jejími zákony. Název „Cesta k poznání " vyjadřuje základní myšlenku vzdělávacího programu, že škola by měla být cestou k vědění, cestou za poznáním, cestou s mnoha překážkami (neboť cesta bez překážek určitě nevede nikam…), měla by být tou pravou branou do života.

Rádi bychom žáky učili takovým znalostem a dovednostem, které uplatní ve svém budoucím životě. Budeme se snažit vést je k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí, ovlivnit jejich zájem o zdravý životní styl. Na prvním stupni proto preferujeme výuku ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (prvouka, přírodověda, vlastivěda) – tyto předměty jsou více rozvíjeny v rámci disponibilních dotací. Na druhém stupni je to vzdělávací oblast Člověk a příroda a v rámci oblasti Člověk a svět práce předmět Pěstitelství, který jsme zařadili od 6. do 8. ročníku. Chceme se hlouběji věnovat environmentální výchově, neboť právě ta nám poskytuje ucelený pohled na okolní přírodu i okolí, učí děti pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, ve velké míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím, zdůrazňuje pochopení platnosti základních přírodních zákonitostí, postavení člověka v přírodě.

Značný důraz klademe na vedení žáků k volbě povolání. Povedeme je k využívání komunikačních a informačních technologií, budeme podporovat výuku na počítačích. Budeme se snažit zavádět do výuky efektivní metody výuky, kterými povedeme žáky k týmové práci, ke vzájemné pomoci a respektu.

Pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život ve skupině, kde jsou zastoupeni jedinci s různými vlohami a vlastnostmi. Sem patří také děti se zdravotním postižením. Počítáme s integrací těchto dětí, zejména dětí s LMD a vývojovými poruchami učení, ale také tělesně postižených žáků. Umožňuje nám to upravený bezbariérový přístup do školní budovy. Již dnes pracují na naší škole asistenti pedagoga. Funguje i dobrá spolupráce s odborníky v PPP a SPC, všichni vyučující mají zkušenosti s reedukací poruch žáků a aplikují tyto postupy ve výuce a v individuálním přístupu k jednotlivým žákům.

Důležitou úlohu plní i činnost školní družiny a školního klubu, široká nabídka zájmových útvarů, ale i organizování jednotlivých akcí nejen během celého školního roku, ale také o prázdninách. Velmi významné je také úsilí vést žáky k dodržování pravidel, zejména pravidel školního řádu. Naučit žáky zásadě, že pravidla jsou od toho, aby se dodržovala. Rádi bychom vedli žáky k zájmu o věci veřejné (jak místního, tak globálního charakteru), ke schopnosti kulturního a estetického prožitku.

Chceme navázat na dobré tradice naší školy, rozvíjet její silné stránky a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. V rámci vzdělávacího procesu budou proto uplatňovány všemi pedagogy.

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získáváni základu všeobecného vzdělávání. Jejich úroveň tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním životě. Proto se snažíme u žáků tyto klíčové kompetence rozvíjet.

1.	**Kompetence k učení**
- umožnit žákům osvojení si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení	Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práce s textem, vyhledávání informací. Žáky vedeme k samostatnosti (samostatné organizování akcí), sebehodnocení (umět posoudit vlastní pokrok, určit překážky). Snažíme se, aby žáci poznali smysl a cíl učení. Učíme se vytvářet podmínky k tomu, aby žáci získali pozitivní vztah k učení.
2.	**Kompetence k řešení problému**
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	Motivujeme žáky problémovými úlohami ze života. Snažíme se, aby přemýšleli o nesrovnalostech a jejich příčinách, plánovali způsoby řešení problémů a využívali k tomu vlastního úsudku a zkušeností. Vedeme je k tomu, aby hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit a nenechali se odradit případným nezdarem. Žáci se zdokonalují v práci s informacemi z různých zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu. Učí se je vyhledávat , třídit a vhodným způsobem využívat. Žáci prezentují své názory ve školním časopise. Žáky vedeme k aktivní účasti na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.
3.	**Kompetence komunikativní**
- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	Vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky, obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat druhým. Podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami. Vedeme žáky ke spolupráci při vyučování

4.	**Kompetence sociální a personální**
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i práci druhých	Žáky vedeme k účinné spolupráci ve skupině, usilujeme o to, aby prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáci se podílejí společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, jsou vedeni k respektování těchto pravidel. Žáci se zároveň učí odmítavému postoji ke všemu, co narušuje jejich dobré vztahy. Sociální kompetence se snažíme vyvozovat na praktických cvičeních a úkolech. Podporujeme vzájemnou pomoc při učení.
5.	**Kompetence občanské**
- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, které uplatňují svá práva a plní své povinnosti	V třídním kolektivu si žáci společně stanovují pravidla chování. Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky. Klademe důraz na environmentální výchovu, žáky vedeme k třídění odpadů.
6.	**Kompetence pracovní**
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	Žáci jsou vedeni k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Výuku doplňujeme praktickými exkurzemi. Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci. Pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájem o další orientaci.
7.	**Kompetence digitální**
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase o při zapojování do společnosti a občanského života	Na konci základního vzdělávání žák: • ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků • využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

	• chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání • předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření (tj. žáci se zdravotním postižením a žáci se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním).

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatňujeme pouze s doporučením ŠPZ.

Žáky s poruchami učení nebo chování posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do školského poradenského zařízení. Po vyšetření a stanovených doporučeních jsou na základě žádostí zákonných zástupců vypracovány individuální vzdělávací plány žákům s potvrzenou vadou nebo mohou být žáci zařazováni do reedukační péče vedené školou. Reedukace probíhá ve dvou skupinách po jedné hodině týdně. Hodnocení reedukace (reedukace není samostatně klasifikována) je zahrnuto v jednotlivých předmětech, ke kterým se u jednotlivých žáků vztahuje. Na nápravě úzce spolupracují jak rodiče, tak vyučující, kteří se podílejí na vypracování individuálního vzdělávacího plánu. Podle něho se se žáky pracuje, obsahuje závěry a doporučení z vyšetření v PPP, konkrétní způsoby reedukace, seznam pomůcek používaných při nápravě, způsob hodnocení. Pedagogové tomu přizpůsobují své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Při klasifikaci přihlížíme ke stupni a druhu specifické poruchy.

1. Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagogové tomu přizpůsobují své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší.

Podle ŠVP vytvořeného podle RVP ZV se uskutečňuje vzdělávání všech žáků školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola. Na úrovni IVP lze na doporučení ŠPZ upravit očekávané výstupy stanovené v ŠVP i výběr učiva. Pro žáky s LMP lze na doporučení ŠPZ pro úpravy OV využít minimální doporučenou úroveň pro úpravu OV v rámci podpůrných opatření. U žáků s přiznaným podpůrným opatřením od třetího stupně lze na doporučení ŠPZ nahradit části vzdělávacích obsahů některých OV jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah nahradit vzdělávacím obsahem jiného VO.

4 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5 VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk**[8].

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.
V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.
Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *Dramatické výchovy*, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.
Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.
Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka[9]. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)[10].
Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

• individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

---

8 Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Škola zařazuje Další cizí jazyk podle svých možností nejpozději od 8. ročníku v minimální časové dotaci 6 hodin. Vzhledem k posilování významu výuky cizích jazyků musí škola daných 6 disponibilních hodin využít pouze pro výuku Dalšího cizího jazyka, nebo v odůvodněných případech pro upevňování a rozvíjení Cizího jazyka.

9 V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

10 Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči

ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Učivo

5.1 čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)

5.2 naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

5.3 mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)

5.4 písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-2-01 ***rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky***

ČJL-3-2-02 ***porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná***

ČJL-3-2-03 ***porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost***

ČJL-3-2-04 ***rozlišuje slovní druhy v základním tvaru***

ČJL-3-2-05 ***užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves***

ČJL-3-2-06 ***spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy***

ČJL-3-2-07 ***rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky***

ČJL-3-2-08 ***odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování***

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-2-01 ***porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová***

ČJL-5-2-02 ***rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku***

ČJL-5-2-03 ***určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu***

ČJL-5-2-04 ***rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary***

ČJL-5-2-05 ***vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty***

ČJL-5-2-06 ***odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí***

ČJL-5-2-07 ***užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje***

ČJL-5-2-08 ***píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách***

ČJL-5-2-09 ***zvládá základní příklady syntaktického pravopisu***

Učivo

2.1 zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)

2.2 slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)

2.3 tvarosloví - slovní druhy, tvary slov

2.4 skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice

2.5 pravopis - lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu

ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Učivo
3.1 poslech literárních textů
3.2 zážitkové čtení a naslouchání
3.3 tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
3.4 základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:
v 1. ročníku – 8 hodin týdně
v 2. ročníku - 9 hodin týdně
v 3. – 5.ročníku – 8 hodin týdně

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura směřuje k :

-ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
-k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
-vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj
-pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací,
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tematické okruhy **průřezového tématu OSV** – Sociální rozvoj , **MV**- Práce v realizačním týmu, Tvorba mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálního sdělení, Tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

-žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
-žáci si vzájemně radí a pomáhají
-učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

-učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
-žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

-učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
-učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
-učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
-žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

-učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
-žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
-pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
-učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence digitální

- učitel dává žákům prostor pro čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbol.
- učitel vede žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění uspořádání informací.
- učitel učí žáky využívat navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace)
- učitel klade důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- učitel podporuje žáky v získávání dovedností spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vede žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učitel učí žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- učitel motivuje žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu
- učitel umožňuje žákům využívání slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- učitel vede žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství

Předmět: Český jazyk
Ročník: 1.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti* • *porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti* • *respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru* • *pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost* • *v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči* • *volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích* • *na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev* • *zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním* • *píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev* • *píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení* • *seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*	-**mluvený projev** - <u>základy techniky mluveného projevu</u> (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci -zvyšování plynulosti čtení -péče o čtení s porozuměním -snaha o dobrý přízvuk - **písemný projev** - <u>základní hygienické návyky</u> (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku) - <u>technika psaní</u>	Ú D DV, OM DP	ČJ-OV:1.1-1.11 -U:1.3,1.4 Člověk a jeho svět 1.2 4.8 5.1 VDO- občanská společnost a škola- výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti <u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u> OSV: Sociální rozvoj -Rozvoj schopností poznávání OSV: Sociální rozvoj -Komunikace

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky* • *porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu* • *odůvodňuje a píše správně: velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob*	- **zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení věty, slova slabiky, hlásky, písmene - výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **-slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy, význam slov(slova opačná, se stejným či podobným významem) **-stavba věty, pořadí slov ve větě** **-rozeznávání délky slabik**	Ú M Cv	ČJ-OV: 2.1,2.2,2.8 -U:2.1,2.2, Člověk a jeho svět 2.3 2.5 5.4 Vv- doplnění textu obrázkem

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Žák: • *čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku* *-skládá slabiky, slova* *-čte slabiky, slova* *-hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací* • *vyjadřuje své pocity z přečteného textu* *-tvoří jednoduché věty* • *rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*	**-poslech literárních textů** **-zážitkové čtení a naslouchání** **-tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod **-základní literární pojmy** - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář;; verš, rým, přirovnání	Ú	Čj-OV: 3.1,3.2,3.3 -U:1.1-1.4 Člověk a jeho svět 4.8 5.5

Předmět: Český jazyk
Ročník: 2.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti* • *porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti* • *respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru* • *pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*	**Čtení:** - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); - věcné čtení (čtení jako zdroj informací,) **naslouchání:** - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); -věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) **mluvený projev:** - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; - komunikační žánry: pozdrav, oslovení,	M Cv Ú, K, SKP MS, OM	ČJ-OV:1.1-1.11 U:1.1-1.4 Člověk a jeho svět 2.1 2.3

• *v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči* • *volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích* • *na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev* • *seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh* • *zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním* • *píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev* • *píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*	omluva, prosba, vzkaz ; -základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) **písemný projev:** - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky* • *porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná* • *rozlišuje slovní druhy v základním tvaru* • *užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves* • *spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy* • *rozlišuje v textu druhy vět* • *odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách* • *dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*	- **zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **-slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma*;* **tvarosloví** - slovní druhy, tvary slov **skladba** - věta jednoduchá a souvětí,	Ú, SP D Ú, SP D	ČJ-OV:2.1,2.2,2.4,2.5,2.6,2.7,2.8 **-U:2.1,2.2,2.3,** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj** -rozvoj schopností poznávání **MV**: **Práce v realizačním týmu** - stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnost -faktory ovlivňující práci v týmu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Žák: • *čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku* • *vyjadřuje své pocity z přečteného textu* • *rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění* • *pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*	**-tvořivé činnosti s literárním textem -** přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod **-poslech literárních textů** **-zážitkové čtení a naslouchání** **-základní literární pojmy** - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	Ú DP	**ČJ-OV:3.1,3.2,3.3,3.4** **-U:3.1,3.2,3.3,3.4** Člověk a jeho svět 1.3 1.6 5.2 4.8 2.3 5.3 2.5 5.4 3.4

Předmět: Český jazyk
Ročník: 3.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti* • *porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*	**čtení** : - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) **naslouchání:** -praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); -věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **mluvený projev:**	M Cv Ú, K, SKP MS, OM	**ČJ-OV:1.1-1.11** **U:1.1-1.4** Člověk a jeho svět 2.1 2.3 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV**: **osobnostní rozvoj** Komunikace

• *respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru* • *pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost* • *v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči* • *volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích* • *na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev* • *seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh* • *zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*	- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), - vyjadřování závislé na komunikační situaci; - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) **písemný projev** : - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu);		

• *píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev* • *píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*	- žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; dopis, popis; - jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), -vypravování		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Žák: • *čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku* • *vyjadřuje své pocity z přečteného textu* • *rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění* • *pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*	**-poslech literárních textů** **-zážitkové čtení a naslouchání** **-tvořivé činnosti s literárním textem** : přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod **-základní literární pojmy:** - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; - spisovatel, básník, kniha, čtenář; -divadelní představení, herec, režisér; - verš, rým, přirovnání	Ú DP	**ČJ-OV:3.1-3.4** **-U:3.1-3.4** Člověk a jeho svět 1.3 1.6 5.2 4.8 2.3 5.3 2.5 5.4 3.4

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky* • *porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná* • *porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost* • *rozlišuje slovní druhy v základním tvaru* • *užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves* • *spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy* • *rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky* • *odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech*	- **zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy, význam slov(nadřazená, podřazená, souřadná, příbuzná), slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; - stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)	Ú, SP D Ú, SP D	*ČJ-OV:2.1-2.8* **-U:2.1-2.4,**

vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	**tvarosloví** - slovní druhy(ohebné/neohebné), tvary slov(časování sloves, pády podstatných jmen-rozšiřující uč.) **skladba** - věta jednoduchá a souvětí(stavba souvětí, stavba věty jednoduché)		

Předmět: Český jazyk
Ročník: 4.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas* • *posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení* • *vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku* • *rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace* • *sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti*	- věcné čtení (čtení jako zdroj informací) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) - mluvený projev (komunikační žánry : zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu) - písemný projev(žánry: omluvenka, zpráva, popis,oznámení, pozvánka, vzkaz)	Ú Ú MS Pp OM SP, SlP	ČJ4-OV:1.12, U:1.1 ČJ4-OV:1.14, U:1.2 ČJ4-OV:1.16, U:1.3 ČJ4-OV:1.19, U:1.3 ČJ4-OV:1.21, U:1.4 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **MV : Tvorba mediálního sdělení** **MV: Práce v realizačním týmu** **OSV: Sociální rozvoj** Komunikace

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku* • *rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary* • *odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí* • *píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách*	- slovní zásoba a tvoření slov slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; - stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) -tvarosloví -slovní druhy, tvary slov -skladba (věta jednoduchá a souvětí) -pravopis lexikální a morfologický- lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	T MCv, SP MCv, SKP, K T, SP, D, JP, PsS	ČJ4-OV:2.10, U:2.2 ČJ4-OV:2.12, U:2.3 ČJ4-OV:2.14, U:2.4 ČJ4-OV:2.16, U:2.5

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Žák: • *čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku* • *vyjadřuje své pocity z přečteného textu* • *pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností* • *rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*	- zážitkové čtení, naslouchání a poslech literárních textů - tvořivé činnosti s literárním textem (přednes, reprodukce, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod) - základní literární pojmy (rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář)	Ú Ú MS, Pp E, B, DP, Č, R, VK	ČJ4-OV:3.1, U:3.2,3.1 ČJ4-OV:3.2,3.4, U:3.3 Výtvarná výchova-ilustrace ČJ4-OV:3.3, U:3.4 Hudební výchova-rozpočitadlo

Předmět: Český jazyk
Ročník: 5.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává* • *reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta* • *rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě* • *volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru* • *píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry*	- věcné čtení (vyhledávácí, klíčová slova) - věcné naslouchání (aktivní – zaznamenává slyšené, reaguje otázkami) - mluvený projev (základní komunikační pravidla – oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování; mimojazykové prostředky – mimika, gesta) - písemný projev (inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy: přihláška, dotazník; vypravování)	Ú, SKP SP K MS Pp SlP, SP	ČJ 5- OV: 1.13, U: 1.1 ČJ5-OV:1.15, U:1.2 ČJ5-OV:117, U:1.3 ČJ5-OV:1.18, U:1.3 ČJ5-OV:1.20, U:1.4 <u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u> MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV: Stavba mediálního sdělení MV: Tvorba mediálního sdělení OSV: Sociální rozvoj - Komunikace

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Žák: • *porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová* • *určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu* • *vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty* • *užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje* • *zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*	- slovní zásoba a tvoření slov: antonyma, synonyma, homonyma; - stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) - tvarosloví (slovní druhy: skloňování podst.jmen, příd. jmen, os. zájmen, číslovek, časování sloves) - skladba (základní a určovací skladební dvojice) -souvětí -řeč přímá a nepřímá - pravopis syntaktický (shoda přísudku s holým podmětem)	Ú, PsS, JP MCv SKP, T, VJR MCv D, SP, T	ČJ5-OV:2.9, U:2.2 ČJ5-OV:2.11, U:2.3 Cj5 – OV: 2.13, U:24 Čj5 – OV:2.15, U:2.4 Č5 – OV:2.17, U:2.5

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Žák: • *vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je* • *volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma* • *při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy* • *rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*	- zážitkové čtení a naslouchání - poslech literárních textů - tvořivé činnosti s literárním textem (přednes vhodných textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace - základní literární pojmy (literární druhy a žánry: bajka, povídka, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání)	Ú Ú Č Ú, K Pp Ú, T DP B, E, R, VK	ČJ5-OV:3.5, U: 3.1, 3.2 ČJ5-OV:3.6, U:3.3 ČJ5-OV:3.8, U:3.4 ČJ5-OV:3.7, U:3.4

Zkratky pro Čj

B beseda
PsS práce se slovníkem
Č práce na časopisu
R referát
D diktát
SKP skupinová práce
DP návštěva divadelního představení
SlP slohová práce
E exkurze
SP samostatná práce
JP práce s jazykovými příručkami
T test
K komunikace
U učivo v RVP
MCv mluvní cvičení
Ú ústní zkoušení
MS modelování situace
VJR všestranný jazykový rozbor
OM obrazový materiál
VK video
OV očekávané výstupy
P písemná práce (celohodinová)
Pp praktické předvedení

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Očekávané výstupy předmětu

Komunikační a slohová výchova

1. Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
2. Rozlišujeme subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
3. rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
4. dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
5. odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
6. v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
7. zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
8. využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese refrén

9. uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
10. využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Jazyková výchova

1. spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
2. rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
3. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
4. Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
5. využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
6. rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
7. v písemném projevu zvládá prvopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
8. rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Literární výchova

9. uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
10. rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
11. formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
12. tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
13. rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
14. rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
15. uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
16. porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
17. vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama.
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů,

  poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** je úzce spjat s *dramatickou výchovou* (literatura, sloh), *dějepisem* (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, veleslavínské období, období národního obrození), *informačními a komunikačními technologiemi* (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), *hudební výchovou* (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři, …).

Předmětem prolínají **průřezová témata**:
OSV:
MV: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
VMEGS: Evropa a svět nás zajímá
MV: Interpretace vztahu med. Sdělení a reality
MKV: Specifické rysy jazyků
OSV: Komunikace
MV: Tvorba med. sdělení
MV: Vztah med. sdělení a soc. zkušenosti
MV: Stavba med. sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel
vede žáky k vyhledávání a třídění informací
vede žáky k užívání správné terminologie
zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
sleduje při hodině pokrok všech žáků
vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci

- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

vede žáky k plánování postupů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

Učitel

zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodné na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků
-

Kompetence sociální a personální

Učitel

vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
dodává žákům sebedůvěru
vede žáky k dodržování pravidel
Žáci :

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

Učitel
zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci

- respektují přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Učitel
vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů
- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváří příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky; při práci vede žáky k taktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- vede žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vede žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, k dodržování licencí, duševního vlastnictví atd.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
2. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-1-01	***odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji***
ČJL-9-1-02	***rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru***
ČJL-9-1-03	***rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj***
ČJL-9-1-04	***dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci***
ČJL-9-1-05	***odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru***
ČJL-9-1-06	***v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči***
ČJL-9-1-07	***zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu***
ČJL-9-1-08	***využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát***
ČJL-9-1-09	***uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování***
ČJL-9-1-10	***využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů***

Učivo

1.1 čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
1.2 naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové

1.3 mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse

1.4 písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Učivo

2.1 zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
2.2 slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
2.3 tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
2.4 skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
2.5 pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický
2.6 obecné poučení o jazyce - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-3-01 ***uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla***

ČJL-9-3-02 ***rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora***

ČJL-9-3-03 ***formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo***

ČJL-9-3-04 ***tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie***

ČJL-9-3-05 ***rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty***

ČJL-9-3-06 ***rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele***

ČJL-9-3-07 ***uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře***

ČJL-9-3-08 ***porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování***

ČJL-9-3-09 ***vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích***

Učivo

3.1 tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
3.2 způsoby interpretace literárních a jiných děl
3.3 základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
3.4 literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 6.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Jazyková výchova			
Žák : • *rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití* • *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova* • *samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu ,se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami* • *rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby* • *ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické* • *správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá v vhodné komunikační situaci* • *rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí* • *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí*	-obecné poučení o jazyce -jazyk národní a mateřský -rozvrstvení nár. jazyka -spisovné a nespisovné útvary -zvuková stránka jazyka -zásady spisovné výslovnosti -jazykové příručky -přízvuk slovní -slovní zásoba a tvoření slov -pravopis lexikální a morfolog. -ohebné druhy slov -mluvnické významy a tvary slov -skladba -stavba věty jednoduché -základní a rozvíjející větné členy -pravopis lexikální, morfologický a syntaktický	T, Ú, R, Di, JP PsS, P, VJR, SKP,SP	ČJ:**OV:2.8** U:2.6 Z-regiony ČR ČJ:**OV:2.1,2.3** U:2.1,2.6 NJ,AJ-slovníky ČJ:**OV:2.2,2.7,** **2.4** U:2.2,2.5,2.3 AJ,NJ-slovní zásoba ČJ:**OV:2.6,2.7** U:2.4,2.5

Komunikační a slohová výchova			
Žák : • *odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení* • *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera* • *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci* • *odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru* • *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*	**Čtení** -praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) **Naslouchání** -praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) **Mluvený projev** -zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu **Písemný projev** -na základě poznatků o jazyku a stylu,o základních slohových postupech a žánrech Výpisek, dopis, objednávka, charakteristika, popis	R,SP,B,Č,K, MCv, SLP,	ČJ:**OV:1.1,1.2,1.4, 1.5,1.10** U:1.1,1.2,1.3, 1.4 NJ,AJ-dopis, popis **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV:** **Komunikace** **MV: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality**

Literární výchova			
Žák : • *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla* • *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení* • *rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele* • *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*	**Tvořivé činnosti s literárním textem**, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod k literár.textům **Základy literár.teorie** **Literární druhy a žánry**-poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické a dramatické	T,Ú,R,B,DP, VK,	ČJ:**OV:3.1,3.3,3.6, 3,9** U:3.1,3.3,3.4 D- histor.obd.

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 7.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Jazyková výchova			
Žák : • *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov* • *rozpozná přenesená pojmenování* • *správně třídí slovní druhy* • *tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci* • *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace* • *rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí* • *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný,morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí*	-slovní zásoba a tvoření slov-slovní zásoba a její jednotky -slohové rozvrstvení slovní zásoby -význam slova-homonyma, synonyma -obohacování slovní zásoby -tvarosloví -slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov -skladba-výpověď a věta, stavba věty, rozvíjející větné členy -pravopis-lexikální, morfologický, syntaktický	T,Di,Ú,P,JP, PsS,VJR, SKP,SP,	ČJ:**OV:2.2,2.4,2.5, 2.6,2.7** U:2.2,2.3,2.4, 2.5 NJ,AJ-slovní zásoba
Komunikační a slohová výchova			
Žák : • *odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru* • *v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paraligválních prostředků řeči*	-čtení -věcné(studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací) -naslouchání -věcné (soustředěné, aktivní)	SP,MP,K, McV, R,SLP,	ČJ:OV:1.5,1.6,1.8, 1.10 U:1.1,1.2,1.3, 1.4

	-mluvený projev-zásady dorozumívání (základní mluvené žánry), zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VMEGS: Evropa a svět nás zajímá**
• *využívá základy studijního čtení -vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výpisky nebo výtah z přečteného textu* • *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*	-písemný projev-na základě poznatků o jazyce a stylu, základních slohových postupech a žánrech, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: popis, charakteristika, líčení, výtah, žádost, životopis		**NJ,AJ-popis,** **životopis**
Literární výchova			
Žák : • *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla* • *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo* • *rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty* • *rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele* • *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele* • *v české a světová literatuře* • *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informačních zdrojích*	-tvořivé činnosti s literárním textem, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, interpretace liter. textu, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům -způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie, struktura literárního díla, námět, téma, hrdina, kompozice, jazyk literárního díla. Obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, literatura umělecká a věcná -literární druhy a žánry-poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času	Ú,T,R,VK,B, DP	**ČJ:OV:3.1,3.3,3.5 ,3.6,3.7,3.9** **U:3.1,3.2,3.3,** **3.4** **D- histor. období** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **MV:** **Interpretace vztahu med. Sdělení a reality**

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 8

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Jazyková výchova			
Žák : • *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova* • *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpoznává přenesená pojmenování* • *správně třídí slovní druhy ,tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci* • *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace* • *rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí* • *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí* *rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití*	-zvuková stránka jazyka-zásady spisovné výslovnosti -slovní zásoba a tvoření slov-obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov -tvarosloví -mluvnické významy a tvary slov -skladba-stavba věty, souvětí, stavba textu, pořádek slov ve větě -pravopis-lexikální, morfologický, syntaktický -obecné poučení o jazyce-skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka, kultura jazyka a řeči	T,Di,Ú,P,JP, PsS,VJR, SKP,SP,	ČJ:**OV:2.1,2.2,2.4, 2.5,2.6,2.7,2.8** U:2.1,2.2,2.3, 2.4,2.5,2.6 NJ,AJ-slovní zásoba, skladba

Komunikační a slohová výchova			
Žák : • *odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení* • *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru* • *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci* • *v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i neverbálních prostředků řeči* • *využívá základy studijního čtení - formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výtah z přečteného textu* • *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování*	-čtení -věcné- věcné, jako zdroj informací, vyhledávací, kritické - analytické, hodnotící -mluvený projev-zásady dorozumívání, komunikační normy, zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry (připravený i nepřipravený projev, referát písemný projev-na základě poznatků o jazyce a stylu o základních slohových postupech a žánrech, vlastní tvořivé psaní, komunikační	SP,MP,K, McV,R,SLP,	ČJ:**OV:1.1,1.2, 1.4,1.6,1.8,1.9, 1.10** U:1.1,1.3,1.4 AJ,NJ - jednodušší slohové útvary

• *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*	žánry (charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha		
Literární výchova			
Žák : • *rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora* • *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo* • *rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele* • *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele* • *v české a světové literatuře* • *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*	-tvořivá činnost s literárním textem-přednes vhodných literárních textů, vytváření vlastních textů -základy literární teorie a historie struktura literárního díla (námět a téma, literární hrdina, kompozice),jazyk literárního díla(obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie-rým, rytmus, volný verš),literatura umělecká a věcná -literární druhy žánry-poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické a dramatické v proměnách času-hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry jejich představitelé	B,Ú,T,R,K, SKP,VK,DP	ČJ:**OV:3.2,3.3,3.6, 3.7,3.9** U:3.1,3.3,3.4 D-histor.období

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 9.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Jazyková výchova			
Žák : • *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná česká slova* • *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov* • *správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci* • *rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí* • *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný,* • *morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí* • *rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní* • *jejich užití* • *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*	-zvuková stránka jazyka-zásady spisovné výslovnosti -slovní zásoba a tvoření slov slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova -homonyma, synonyma, -obohacování slovní zásoby -způsoby tvoření slov -tvarosloví -slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov -skladba-stavba věty, souvětí, stavba textu -pravopis-lexikální, morfologický, syntaktický -obecné poučení o jazyce čeština, skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka -jazyk a komunikace -jazyková norma, původ a základy vývoje češtiny -jazykové příručky	T,VJR,Ú,SP, SKP, PsS, P,JP, Di,	ČJ:**OV:2.1,2.2,2.4, 2.5,2.6,2.7,2.8** U:2.1,2.2,2.3, 2.4,2.5,2.6 NJ,AJ-slovní zásoba, stavba textu, Z- nářečí-regiony **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **MKV:** **Specifické rysy jazyků**

Komunikační a slohová výchova			
Žák : • *odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů* • *a hodnocení* • *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení* • *rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj* • *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci* • *odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky* • *v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků* • *zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu* • *využívá základy studijního čtení -vyhledá klíčová slova formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát* • *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování* • *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*	**-čtení** -praktické, věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové -naslouchání věcné (soustředěné, aktivní), kritické, zážitkové -**mluvený projev**-zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry, připravený a nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuze -**písemný projev**-na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek žádost, dopis soukromý,úřední,objednávka,teze,životopis,pozvánka,charakteristika,subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha	B,Č,K,MCv, MS,SLP,SP	ČJ:**OV:1.1,1.2,** **1.3,1.4,1.5,1.6** **1.7,1.8,1.9,1.10** U:1.1,1.2,1.3, 1.4 NJ,AJ-jednoduché slohové útvary **<u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u>** **OSV: Komunikace** **MV: Tvorba med. sdělení** **MV: Vztah med. sdělení a soc. zkušenosti** **MV: Stavba med. sdělení**

Literární výchova			
Žák : • *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk liter. díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla* • *rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora* • *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo* • *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie* • *rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty* • *rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele* • *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře* • *porovnává různá ztvárnění téhož námětu v liter., dramat. a filmovém zpracování* • *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*	**-tvořivé činnosti s literárním textem**-přednes vhodných lit. textů, volná reprodukce přečteného textu **-způsoby interpretace literárních a jiných děl** **-základy literární teorie a historie-struktura liter. díla**(námět a téma, literární hrdina, kompozice)jazyk literárního díla(obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš) **literatura umělecká a věcná** (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry) **-literární druhy a žánry**-poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času-hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	B,DP,R,SKP, T,Ú,VK	ČJ:**OV:3.1,3.2,3.3, 3.4,3.5,3.6** **3.7,3.8,3,9** U:3.1,3.2,3.3, 3.4 D, Vv, Hv - historická období-autoři, skladatelé, malíři

5.1.2 **ANGLICKÝ JAZYK**

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí.

S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Žáci se mohou účastnit olympiád apod.

Časová dotace: 3 hodiny týdně, od 3. do 5. ročníku.

Místo realizace: v učebnách, v učebnách VT

Průřezová témata: MKV: Multikulturalita

OSV: Osobnostní rozvoj

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup: - vedení žáků k ověřování výsledků

- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup: - kladení vhodných otázek

- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup: - vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu

- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,…

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup: - hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

- podněcování žáků k argumentaci
-

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup: - vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů, k diskusi, ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup: napomáhání při cestě ke správnému řešení, zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- žáci jsou schopni napsat jednoduché texty v elektronické podobě, vyplnit osobní údaje do formuláře za použití klávesnice pro daný jazyk

Postup:
- motivování žáků k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vedení žáků k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vedení žáků k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

ANGLICKÝ JAZYK

1.stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

CJ-3-1-01 ***rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně***

CJ-3-1-02 ***zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal***

CJ-3-1-03 ***rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu***

CJ-3-1-04 ***rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu***

CJ-3-1-05 ***přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení***

CJ-3-1-06 ***píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy***

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-1-01 ***rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností***

CJ-5-1-02 ***rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu***

CJ-5-1-03 ***rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu***

MLUVENÍ

žák

CJ-5-2-01 ***se zapojí do jednoduchých rozhovorů***

CJ-5-2-02	***sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***
CJ-5-2-03	***odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá***

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-3-01	***vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům***
CJ-5-3-02	***rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu***

PSANÍ

žák

CJ-5-4-01	***napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života***
CJ-5-4-02	***vyplní osobní údaje do formuláře***

Učivo

1.1 zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
1.2 slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
1.3 tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
1.4 mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 3.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
Žák • *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně* • *rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu* • *rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu* • *zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal* • *přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení*	<u>komunikační situace</u> • pozdravy a základní komunikační fráze • pokyny ve škole • pokyny a fráze k základním hrám • dotazy na vlastnictví a počet • osobní údaje • otázky a krátké odpovědi (be, have got, like, can) <u>témata slovní zásoby</u> • čísla 1–20 • barvy • nálady a pocity • rodina • lidské tělo • jídlo	K Ú	**AJ-OV:1.1-1.6** **-U:1.1,1.2** **<u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u>** **MKV:** **Multikulturalita** **OSV: Osobnostní rozvoj**

• *píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy*	• zvířata (mazlíčci, farma, ZOO) • hračky • sporty • hudební nástroje <u>gramatika</u> • rozkazovací způsob • sloveso „to be“ v kladné větě a v otázce • kladná a negativní odpověď • přídavná jména • sloveso „to have got“ v otázce a odpovědi • množné číslo podstatných jmen • sloveso „like“ v kladné větě a otázce (bez 3. osoby) • otázka na množství • některá tázací zájmena		-Rozvoj schopností poznávání

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 4.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
• *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností* • *rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu* • *rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu*	• slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem učebnice • tematické okruhy: opakování tematických okruhů ze 3. ročníku + škola, velká čísla, oblečení, koníčky, čas (hodiny, dny, měsíce, roční období), místo, kde žijeme (dům/byt, město/vesnice), počasí • slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem učebnice	K Ú	**AJ-OV:1.1-1.6** **U:1.1-1.3** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV:** **Osobnostní rozvoj** -Rozvoj schopností poznávání

MLUVENÍ			
žák • *se zapojí do jednoduchých rozhovorů* • *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* • *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá*	• zvuková a grafická podoba jazyka, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • preference ústního sdělení, první pokusy o psaní samostatných textů • tematické okruhy: opakování tematických okruhů ze 3. ročníku + škola, velká čísla, oblečení, koníčky, čas (hodiny, dny, měsíce, roční období), místo, kde žijeme (dům/byt, město/vesnice), počasí • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), slovesa be a have got, present simple, present continuous, prepositions	Ú K R MS	**Aj: OV 3.1-3.3** **U 1.4,1.2,1.3** **<u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u>** **OSV – sociální rozvoj** -rozvoj schopností poznávání

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Žák: • *vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům* • *rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*	• tematické okruhy: opakování tematických okruhů ze 3. ročníku + škola, velká čísla, oblečení, koníčky, čas (hodiny, dny, měsíce, roční období), místo, kde žijeme (dům/byt, město/vesnice), počasí • zvuková a grafická podoba jazyka, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	ČT	**Aj. OV 4.1,4.2** **U 1.3**
PSANÍ			
Žák: • *napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života* • *vyplní osobní údaje do formuláře*	• preference ústního sdělení, první pokusy o psaní samostatných textů	T D	**AJ: OV :5.1,5.2** **U :1.2,1.3**

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 5.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POSLECH S POROZUMĚNÍM	<u>Typy textů:</u>		
žák *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností* *rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu* *rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu*	Komiks Tvorba komiksu Popis třídy Popis domu Krátké dialogy Osobní rozhovor Reálie anglicky mluvících zemí Videa Email Projekt na známé téma Ilustrované příběhy, komiksy Zjednodušená četba	PO OM	AJ-OV :2.1-2.3 - U: 1.1.1.2,,1.3
MLUVENÍ			
žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tvorba videa Básně Hry Formuláře	Ú K MS	AJ-OV: 3.1-3.3 - U: 1.4,1.2,1.3

odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Slovníček Mapy Pracovní listy <u>Tematické okruhy</u>: Formální a neformální pozdravy Rozloučení Seznamování Hláskování Číslovky Barvy Měsíce Anglická abeceda Představování Krásy Londýna Názvy některých států Národnosti Osobní údaje Představování Volný čas, volnočasové aktivity Škola a třídní klima		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		ČT SP SKP PSS	**AJ- OV: 4.1,4.2** **-U: 1.3,1.4**
PSANÍ			
žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života vyplní osobní údaje do formuláře		T D PSS	**AJ- OV: 5.1,5.2** **-U: 1.2,1.3**

	Rodina New York Popis osoby Slavné osobnosti Program dne Školní kluby Školní rozvrh – předměty Čas - určování času Školní kluby Dům, domov Domácí práce, povinnosti Okolí bydliště - popis Člověk a jeho popis Oblečení Obchody, Produkty Nakupování, Ceny <u>Jazykové prostředky:</u> Základní rozkazy		

	Člen určitý a neurčitý Tvary slovesa to be Slovesa love, like, hate Pravidelné a nepravidelné množné číslo Předložky next to, between, opposite WH otázky Slovesa have got, has got Přídavná jména a příslovce Zájmena v pozici předmětu Řadové číslovky Přítomný čas prostý Časové příslovce Zjišťování časových údajů Přivlastňování Předložky místa Osobní zájmena Přivlastňovací zájmena Sloveso must, have to Přítomný čas průběhový		

	Sloveso Can/Can't How much...? Fonetický přepis známých slov Základní pravidla výslovnosti větných celků Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce		

Vysvětlivky:

T – test

D - diktát

Ú – ústní zkoušení

ŠP – školní projekt

PsS – práce se slovníky

K – konverzace

PÚ – problémové úkol

SP – samostatná práce

SkP – skupinová práce

MS – modelová situace

OM – obrazový materiál

ČT – čtení

PO – poslech

OV – očekávané výstupy

U - učivo

A N G L I C K Ý J A Z Y K

charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Formy realizace:

Vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty

Olympiády
Projekty
Časová dotace 3 hodiny týdně, od 6. do 9. ročníku.
Místo realizace v učebnách, v učebně VT .
Průřezová témata:
OSV: Komunikace
OSV: Osobnostní rozvoj
OSV: Sociální rozvoj
VMEGS: Objevujeme Evropu a svět
VMEGS: Evropa s vět nás zajímá

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup: vedení žáků k ověřování výsledků, zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup: - kladení vhodných otázek, umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup: - vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu, vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky, vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,…

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu

- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup: hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti, podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup: - vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů, k diskusi, ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup: napomáhání při cestě ke správnému řešení, zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- žáci jsou schopni vyhledat požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů
- žáci jsou schopni reagovat adekvátním způsobem na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě

Postup:
- vedení žáků k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedení žáků k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedení žáků k uvědomování si existence autorského zákona a osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedení žáků k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedení žáků k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedení žáků k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EV - základní podmínky života

- ekosystémy
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

EGS - jsme Evropané

- Evropa a svět

OSV - poznávání lidí

- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice, komunikace

MDV - tvorba mediálního sdělení

- práce v realizačním týmu

MKV - lidské vztahy

- mezilidské vztahy, etnický původ
- princip sociálního smíru a solidarity

VDO - principy demokracie

- občan, společnost, stát
- formy participace

ANGLICKÝ JAZYK

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-9-1-01 ***rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně***

CJ-9-1-02 ***rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat***

MLUVENÍ

žák

CJ-9-2-01 ***zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích***

CJ-9-2-02 ***mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech***

CJ-9-2-03 ***vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života***

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-9-3-01 ***vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech***

CJ-9-3-02 ***rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace***

PSANÍ

žák

CJ-9-4-01 ***vyplní základní údaje o sobě ve formuláři***

CJ-9-4-02 ***napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***

CJ-9-4-03 ***reaguje na jednoduché písemné sdělení***

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 6.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák • *rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně* • *rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat*	Tematické okruhy: ● Škola, školní předměty ● Denní rutina ● Sport, sportovní vybavení ● Národní sporty v Kanadě a USA ● Zdravá strava, jídlo ● Recepty ● Volně žijící zvířata, zvířata na farmě ● Můj domácí mazlíček ● Místa ve městě ● Dovolená ● New York City ● Filmy, recenze ● Herci, herečky, životopis ● Díkuvzdání ● Vánoce ● Nový rok ● Den nezávislosti Jazykové prostředky: ● Přídavná jména ● Stupňování přídavných jmen ● Minulý čas slovesa to be	PO, Ú, T, D, , SkP, OM, SP, PsS,	AJ- OV:1.1,1.2 U: 1.1,1.3

	● Minulý čas pravidelných sloves ● Minulý čas pravidelných sloves – zápor ● Minulý čas nepravidelných sloves – zápor ● Minulý čas – otázka, pravidelná slovesa ● Minulý čas – otázka, nepravidelná slovesa ● Fonetický přepis známých slov ● Základní pravidla výslovnosti větných celků Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce		
MLUVENÍ			
žák • *se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích* • *mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech* • *vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života* *- popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života* *- popíše plány, minulé zážitky* *- vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí*	<u>Jazykové prostředky:</u> ● Přídavná jména ● Stupňování přídavných jmen ● Minulý čas slovesa to be ● Minulý čas pravidelných sloves ● Minulý čas pravidelných sloves – zápor ● Minulý čas nepravidelných sloves – zápor ● Minulý čas – otázka, pravidelná slovesa ● Minulý čas – otázka, nepravidelná slovesa	Ú, K, SkP, OM, SP, , PsS, R	AJ-OV:2.1,2.2,2.3 U:1.2,1.4,1.3 <u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u>

	● Fonetický přepis známých slov ● Základní pravidla výslovnosti větných celků Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce <u>Tematické okruhy</u>: ● Škola, školní předměty ● Denní rutina ● Sport, sportovní vybavení ● Národní sporty v Kanadě a USA ● Zdravá strava, jídlo ● Recepty ● Volně žijící zvířata, zvířata na farmě ● Můj domácí mazlíček ● Místa ve městě ● Dovolená ● New York City ● Filmy, recenze ● Herci, herečky, životopis ● Díkuvzdání ● Vánoce ● Nový rok ● Den nezávislosti		OSV: Komunikace

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
žák • *vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech* • *rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace* ***- rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje)*** ***- porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět*** ***- porozumí tématu krátkého textu***	<u>Typy textů:</u> ● Popis třídy ● Popis školy a vybavení ● Popis zvířete ● Psaní blogu ● Psaní životopisu slavné osoby ● Krátké dialogy ● Osobní rozhovor ● Reálie anglicky mluvících zemí ● Videa ● Email ● Projekt na známé téma ● Ilustrované příběhy, komiksy ● Zjednodušená četba ● Tvorba videa ● Básně ● Hry ● Formuláře ● Slovníček ● Mapy ● Pracovní listy <u>Tematické okruhy</u>: ● Škola, školní předměty ● Denní rutina	ČT, Ú, SkP, OM, SP, PsS, PO, ŠP, R	**AJ-OV:3.1,3.2** **U: 1.3**

	● Sport, sportovní vybavení ● Národní sporty v Kanadě a USA ● Zdravá strava, jídlo ● Recepty ● Volně žijící zvířata, zvířata na farmě ● Můj domácí mazlíček ● Místa ve městě ● Dovolená ● New York City ● Filmy, recenze ● Herci, herečky, životopis ● Díkuvzdání ● Vánoce ● Nový rok		
PSANÍ			
žák : • *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* • *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* ***- představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí***	<u>Tematické okruhy</u>: ● Škola, školní předměty ● Denní rutina ● Sport, sportovní vybavení ● Národní sporty v Kanadě a USA ● Zdravá strava, jídlo ● Recepty ● Volně žijící zvířata, zvířata na farmě ● Můj domácí mazlíček ● Místa ve městě ● Dovolená	T, D, SkP, OM, SP, PsS, ŠP, R	AJ-OV:4.1,4.2,4.3 U:1.2,1.3,1.4

- představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí ***- napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz*** ***- sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá*** ***- použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)*** • *reaguje na jednoduché písemné sdělení*	● New York City ● Filmy, recenze ● Herci, herečky, životopis ● Díkuvzdání ● Vánoce ● Nový rok ● Den nezávislosti <u>Jazykové prostředky:</u> ● Přídavná jména ● Stupňování přídavných jmen ● Minulý čas slovesa to be ● Minulý čas pravidelných sloves ● Minulý čas pravidelných sloves – zápor ● Minulý čas nepravidelných sloves – zápor ● Minulý čas – otázka, pravidelná slovesa ● Minulý čas – otázka, nepravidelná slovesa ● Fonetický přepis známých slov ● Základní pravidla výslovnosti větných celků Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce		

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 7.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák • *rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně* • *rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat*	<u>Typy textů:</u> ● Blog ● Inzerát ● Itinerář cesty ● Deník ● Příběh ● Článek ● Dialog ● Osobní rozhovor ● E-mail ● Ilustrovaný příběh, komiks ● Zjednodušená četba ● Báseň ● Formulář <u>Tematické okruhy</u>: ● Sporty ● Jídlo ● Idoly teenagerů ● Filmy ● Kreativní aktivity	PO, Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, PsS, ŠP,	AJ-OV:1.1,1.2 U:1.1,1.3 <u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u> OSV: Osobnostní rozvoj -Rozvoj schopností poznávání

	• Čas před obrazovkou • Slavní umělci • Kulturní blog • Fantastické postavy • Harry Potter • Pohádka • Narozeninová oslava • Slavnostní ukončení školy • Americké svátky • České tradice • Geografie, světové strany • Výlet, dovolená • Aktivity na dovolené • Skotsko • Počasí • Město, směry, Glasgow • Turistické informace		
MLUVENÍ			
žák • *se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích* • *mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech* • *vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života*	<u>Tematické okruhy</u>: • Sporty • Jídlo • Idoly teenagerů • Filmy • Kreativní aktivity • Čas před obrazovkou • Slavní umělci • Kulturní blog • Fantastické postavy • Harry Potter	Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, ČT, PsS, PO, ŠP, R	AJ-OV:2.1,2.2,2.3 U:1.2,1.3,1.4 <u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u>

- *popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života* - *popíše plány, minulé zážitky* - *vyprávi jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí*	● Pohádka ● Narozeninová oslava ● Slavnostní ukončení školy ● Americké svátky ● České tradice ● Geografie, světové strany ● Výlet, dovolená ● Aktivity na dovolené ● Skotsko ● Počasí ● Město, směry, Glasgow ● Turistické informace <u>Jazykové prostředky:</u> ● Minulý čas prostý - sloveso Být ● Minulý čas prostý - pravidelná slovesa ● Minulý čas prostý - nepravidelná slovesa ● Minulý čas prostý - zápor/ otázka ● Vyjádření souhlasu, nesouhlasu - So do I. / Me too. / I don't. ● Vyjádření množství ● Srovnávání ● Schopnosti - can / can't ● Minulý čas průběhový		OSV: Sociální rozvoj -Komunikace

	● Minulý čas prostý x průběhový ● Návrhy ● Plány do budoucna ● Datumy ● Vyjádření modality - should / shouldn't ● Vyjádření budoucnosti - to be going to ● Vyjádření budoucnosti - will/ won't ● Vazba would like to / wouldn't like to		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
žák • *vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech* • *rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace* *- rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje)* *- porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět*	Typy textů: ● Blog ● Inzerát ● Itinerář cesty ● Deník ● Příběh ● Článek ● Dialog ● Osobní rozhovor ● E-mail ● Ilustrovaný příběh, komiks	Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, ČT, PsS, PO, ŠP, R	AJ-OV:3.1,3.2 U: 1.3 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

- *porozumí tématu krátkého textu*	• Zjednodušená četba • Báseň • Formulář <u>Tematické okruhy</u>: • Sporty • Jídlo • Idoly teenagerů • Filmy • Kreativní aktivity • Čas před obrazovkou • Slavní umělci • Kulturní blog • Fantastické postavy • Harry Potter • Pohádka • Narozeninová oslava • Slavnostní ukončení školy • Americké svátky • České tradice • Geografie, světové strany • Výlet, dovolená • Aktivity na dovolené • Skotsko • Počasí • Město, směry, Glasgow • Turistické informace		VMEGS: Objevujeme Evropu a svět
PSANÍ			
žák • *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři*	<u>Typy textů:</u> • Blog • Inzerát		

• *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *- představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí* *- představí kamarády, uvede jejich věk , sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí* *- napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz* *- sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá* *- použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)* • *reaguje na jednoduché písemné sdělení*	• Itinerář cesty • Deník • Příběh • Článek • Dialog • Osobní rozhovor • E-mail • Ilustrovaný příběh, komiks • Zjednodušená četba • Báseň • Formulář <u>Tematické okruhy</u>: • Sporty • Jídlo • Idoly teenagerů • Filmy • Kreativní aktivity • Čas před obrazovkou • Slavní umělci • Kulturní blog • Fantastické postavy • Harry Potter • Pohádka • Narozeninová oslava • Slavnostní ukončení školy • Americké svátky • České tradice • Geografie, světové strany • Výlet, dovolená • Aktivity na dovolené • Skotsko	Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, ČT, PsS, PO, ŠP, R	AJ-OV:4.1,4.2,4.3 U:1.2,1.3,1.4

	● Počasí ● Město, směry, Glasgow ● Turistické informace <u>Jazykové prostředky:</u> ● Minulý čas prostý - sloveso Být ● Minulý čas prostý - pravidelná slovesa ● Minulý čas prostý - nepravidelná slovesa ● Minulý čas prostý - zápor/ otázka ● Vyjádření souhlasu, nesouhlasu - So do I. / Me too. / I don't. ● Vyjádření množství ● Srovnávání ● Schopnosti - can / can't ● Minulý čas průběhový ● Minulý čas prostý x průběhový ● Návrhy ● Plány do budoucna ● Datumy ● Vyjádření modality		

	- should / shouldn’t ● Vyjádření budoucnosti - to be going to ● Vyjádření budoucnosti - will/ won’t ● Vazba would like to / wouldn’t like to		

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 8.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák • *rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně* • *rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat*	<u>Typy textů:</u> ● Blog ● Vlog ● Pracovní inzerát ● Tvorba plakátu ● Popis obrázků ● Kvíz ● Esej ● Životopis ● Tvorba fotokoláže ● Psaní osobního profilu ● Příběh ● Články ● Krátké dialogy ● Osobní rozhovor ● Reálie anglicky mluvících zemí ● Videa ● E-mail ● Projekt na známé téma ● Ilustrované příběhy, komiksy ● Zjednodušená četba	PO, Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, PsS, ŠP,	AJ-OV:1.1,1.2 U:1.1,1.3

	● Tvorba videa ● Básně ● Hry ● Formuláře ● Slovníček ● Mapy ● Pracovní listy ● Tvorba myšlenkových map <u>Tematické okruhy</u>: ● Moje září – plány a cíle pro školní rok ● Oslavy, svátky ● Česká republika ● Předpověď počasí ● Nastavení cílů pro školní rok ● Můj osobní rozvoj ● Budoucnost naší civilizace ● Kanada ● Budoucnost Vancouveru ● Životní prostředí ● Můj život v roce 2040 ● Nejlepší přítel ● Problémy teenagerů ● Romány ● Pracovní místa, pozice, zkušenosti ● Zdraví, zdravé návyky ● Nemoci a symptomy ● Části těla ● UK, národní zvyky a stereotypy		

	● ČR, národní zvyky a stereotypy ● České zákony ● Britská královská rodina		
MLUVENÍ			
žák • *se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích* • *mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech* • *vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života* *- popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života* *- popíše plány, minulé zážitky* *- vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí*	<u>Tematické okruhy</u>: ● Moje září – plány a cíle pro školní rok ● Oslavy, svátky ● Česká republika ● Předpověď počasí ● Nastavení cílů pro školní rok ● Můj osobní rozvoj ● Budoucnost naší civilizace ● Kanada ● Budoucnost Vancouveru ● Životní prostředí ● Můj život v roce 2040 ● Nejlepší přítel ● Problémy teenagerů ● Romány	Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, ČT, PsS, PO, ŠP, R	AJ-OV:2.1,2.2,2.3 U:1.2,1.3,1.4,

	● Pracovní místa, pozice, zkušenosti ● Zdraví, zdravé návyky ● Nemoci a symptomy ● Části těla ● UK, národní zvyky a stereotypy ● ČR, národní zvyky a stereotypy ● České zákony ● Britská královská rodina <u>Jazykové prostředky:</u> ● Vyjádření budoucnosti: going to / will ● Čísla ● Srovnávání: more than, fewer than, less than ● As much / many as ● 1. podmínková věta ● Pasivum: use / is used for ● Předpřítomný čas prostý ● Nepravidelná slovesa: příčestí trpné ● Vyjádření preference: would rather, prefer ● Předpřítomný čas prostý + příslovce, předložky (still, yet, already) ● Will have to ● Předpřítomný čas prostý + since / for		

	● 2. podmínková věta ● Be allowed to, can / not allowed to ● Must / have to / musn't / don't have to		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
žák • *vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech* • *rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace* *- rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje)* *- porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět* *- porozumí tématu krátkého textu*	Typy textů: ● Blog ● Vlog ● Pracovní inzerát ● Tvorba plakátu ● Popis obrázků ● Kvíz ● Esej ● Životopis ● Tvorba fotokoláže ● Psaní osobního profilu ● Příběh ● Články ● Krátké dialogy ● Osobní rozhovor ● Reálie anglicky mluvících zemí ● Videa ● E-mail ● Projekt na známé téma ● Ilustrované příběhy, komiksy ● Zjednodušená četba	Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, ČT, PsS, PO, ŠP, R	AJ-OV:3.1,3.2 -U:1.3 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA: VMEGS: Evropa s vět nás zajímá VMEGS: Objevujeme Evropu a svět

	● Tvorba videa ● Básně ● Hry ● Formuláře ● Slovníček ● Mapy ● Pracovní listy ● Tvorba myšlenkových map <u>Tematické okruhy</u>: ● Moje září – plány a cíle pro školní rok ● Oslavy, svátky ● Česká republika ● Předpověď počasí ● Nastavení cílů pro školní rok ● Můj osobní rozvoj ● Budoucnost naší civilizace ● Kanada ● Budoucnost Vancouveru ● Životní prostředí ● Můj život v roce 2040 ● Nejlepší přítel ● Problémy teenagerů ● Romány ● Pracovní místa, pozice, zkušenosti ● Zdraví, zdravé návyky ● Nemoci a symptomy ● Části těla ● UK, národní zvyky a stereotypy		

	● ČR, národní zvyky a stereotypy ● České zákony ● Britská královská rodina		
PSANÍ			
žák : • *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* • *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *- představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí* *- napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz* *- sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá* *- použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)* • *reaguje na jednoduché písemné sdělení*	<u>Typy textů:</u> ● Blog ● Vlog ● Pracovní inzerát ● Tvorba plakátu ● Popis obrázků ● Kvíz ● Esej ● Životopis ● Tvorba fotokoláže ● Psaní osobního profilu ● Příběh ● Články ● Krátké dialogy ● Osobní rozhovor ● Reálie anglicky mluvících zemí ● Videa ● E-mail ● Projekt na známé téma ● Ilustrované příběhy, komiksy ● Zjednodušená četba	Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, ČT, PsS, PO, ŠP, R	AJ-OV:4.1,4.2,4.3 U:1.2,1.3,1.4

	● Tvorba videa ● Básně ● Hry ● Formuláře ● Slovníček ● Mapy ● Pracovní listy ● Tvorba myšlenkových map <u>Tematické okruhy</u>: ● Moje září – plány a cíle pro školní rok ● Oslavy, svátky ● Česká republika ● Předpověď počasí ● Nastavení cílů pro školní rok ● Můj osobní rozvoj ● Budoucnost naší civilizace ● Kanada ● Budoucnost Vancouveru ● Životní prostředí ● Můj život v roce 2040 ● Nejlepší přítel ● Problémy teenagerů ● Romány ● Pracovní místa, pozice, zkušenosti ● Zdraví, zdravé návyky ● Nemoci a symptomy ● Části těla ● UK, národní zvyky a stereotypy		

	● ČR, národní zvyky a stereotypy ● České zákony ● Britská královská rodina <u>Jazykové prostředky:</u> ● Vyjádření budoucnosti: going to / will ● Čísla ● Srovnávání: more than, fewer than, less than ● As much / many as ● 1. podmínková věta ● Pasivum: use / is used for ● Předpřítomný čas prostý ● Nepravidelná slovesa: příčestí trpné ● Vyjádření preference: would rather, prefer ● Předpřítomný čas prostý + příslovce, předložky (still, yet, already) ● Will have to ● Předpřítomný čas prostý + since / for ● 2. podmínková věta ● Be allowed to, can / not allowed to ● Must / have to / musn't / don't have to		

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 9.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák • *rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně* • *rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat*	**Typy textů:** ● Messenger ● Vlog ● Přihláška na střední školu ● Motivační rozhovor ● Instagramové příspěvky ● Popis obrázků ● Kvízy ● Psaní osobního profilu ● Webové stránky ● Tvorba webových stránek ● Vouchery ● Psaní hodnocení, recenze hostů ● Vytváření pravidel ● Příběh	PO, Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, PsS, ŠP,	**AJ-OV:1.1,1.2** **U:1.1,1.3** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VMEGS: Objevujeme Evropu a svět**

	● Články ● Krátké dialogy ● Osobní rozhovor ● Reálie anglicky mluvících zemí ● Videa ● E-mail ● Projekt na známé téma ● Tvorba videa ● Formuláře ● Slovníček ● Mapy ● Pracovní listy ● Tvorba myšlenkových map		
MLUVENÍ			
žák • *se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích* • *mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech* • *vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života*	**Tematické okruhy:** ● Budoucí kariéra ● Přijímací řízení na SŠ, přihlášky ● Typy středních škol ● Druhy profesí	Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, ČT, PsS, PO, ŠP, R	**AJ-OV:2.1,2.2,2.3** **U:1.2,1.3,1.4**

- *popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života* - *popíše plány, minulé zážitky* - *vyprávíjednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí*	● Přijímací zkouška, motivační rozhovor ● Jídlo a stravování ● V restauraci ● Plány na víkend ● Volnočasové aktivity ● Doprava a dopravní prostředky ● Druhy dopravy ● Veřejná doprava ● Nákup jízdenky ● Ubytování ● Rezervace ubytování ● Letiště ● Online nákup letenky ● Pravidla na letišti **<u>Jazykové prostředky</u>**: ● Přítomný čas prostý ● Přítomný čas prostý – 3. os.j.č. ● Přítomný čas průběhový		

	● Kontrast přítomného času prostého a průběhového ● Minulý čas prostý – pravidelná slovesa ● Minulý čas prostý – nepravidelná slovesa, část 1 ● Minulý čas prostý – nepravidelná slovesa, část 2 ● Minulý čas průběhový ● Kontrast minulého času		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
žák • *vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech* • *rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace* *- rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje)* *- porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět* *- porozumí tématu krátkého textu*	prostého a průběhového ● Předpřítomný prostý čas – pravidelná slovesa ● Předpřítomný čas prostý – nepravidelná slovesa 1 ● Předpřítomný čas prostý – nepravidelná slovesa 2 ● Budoucí forma – will ● Budoucí forma – going to ● Budoucí forma – kontrast ● Nepravidelná slovesa	Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, ČT, PsS, PO, ŠP, R	**AJ-OV:3.1,3.2** **U:1.3**

PSANÍ			
žák • *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* • *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *- představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí* *- představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí* *- napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz* *- sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá* *- použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)* • *reaguje na jednoduché písemné sdělení*	**slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem **tematické okruhy:** rodina, péče o zdraví, příroda a město, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru	Ú, T, D, K, SkP, OM, SP, ČT, PsS, PO, ŠP, R	**AJ-OV:4.1,4.2,4.3** **U:1.2,1.3,1.4**

	žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		

Vysvětlivky:
T – test
D - diktát
Ú – ústní zkoušení
ŠP – školní projekt
PsS – práce se slovníky
K – konverzace
PÚ – problémové úkol
SP – samostatná práce
SkP – skupinová práce
MS – modelová situace
R – referát
OM – obrazový materiál
ČT – čtení
PO – poslech

OV – očekávané výstupy
U - učivo

5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

1.1 zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

1.2 slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem

1.3 tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí

1.4 mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

NĚMECKÝ J A Z Y K

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu Německý jazyk

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Formy realizace:

Vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty

Olympiády

Projekty

Časová dotace 2 hodiny týdně, od 7. do 9. ročníku.

Místo realizace v učebnách, v učebně VT .

Průřezová témata:

MKV: Multikulturalita
VMEGS: Evropa a svět nás zajímá
OSV: Osobnostní rozvoj
OSV:Sociální rozvoj
MKV: Multikulturalita

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup: - vedení žáků k ověřování výsledků

- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup: - kladení vhodných otázek

- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup: - vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu

- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,…

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup: - hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

- podněcování žáků k argumentaci
-

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup: - vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

- vedení žáků k diskusi

- vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup: - napomáhání při cestě ke správnému řešení

- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- žáci jsou schopni vyhledat požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů
- žáci jsou schopni reagovat adekvátním způsobem na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě

Postup: - vedení žáků k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje

- vedení žáků k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedení žáků k uvědomování si existence autorského zákona a osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedení žáků k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedení žáků k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedení žáků k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Předmět: Německý jazyk

Ročník: 7.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, reálie zemí příslušných jazykových oblastí • **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Ú, T, D, PÚ, PsS, OM, ŠP, k, MS, R, JP, SP, SkP	Nj -OV: 1.1,1.2,1.3 -U:1.3,1.4 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **MKV: Multikulturalita** **VMEGS: Evropa a svět nás zajímá** **OSV: Osobnostní rozvoj**
MLUVENÍ			
žák	• **slovní zásoba –** žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích		NJ-OV: 2.1,2.2,2.3 NJ-U-1.1,1.2,1.3,

• se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • **tematické okruhy -** domov, rodina, škola, volný čas, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, reálie zemí příslušných jazykových oblastí		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
žák • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• **tematické okruhy -** domov, rodina, škola, volný čas, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	Ú, T, D, PÚ, PsS, OM, ŠP, k, MS, R, JP, SP, SkP	NJ-OV: 3.1,3.2,3.3 NJ-U:1.3

• rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) - porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět - porozumí tématu krátkého textu			
PSANÍ			
žák • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• **tematické okruhy** - <u>domov, rodina, škola, volný čas,</u> dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, reálie zemí příslušných jazykových oblastí • **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		NJ-OV: 4.1,4.2,4.3 U:1.3,1.4

Předmět: Německý jazyk
Ročník: 8.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák • *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně* • *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu* • *rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*	• **tematické okruhy -** povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí,	Ú, T, D, PÚ, PsS, OM, ŠP, k, MS, R, JP, SP, SkP	NJ-OV:1.1,1.2,1.3 NJ-U: 1.3 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV:Sociální rozvoj-** Komunikace
MLUVENÍ			
žák • *se zapojí do jednoduchých rozhovorů* • *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*	• **slovní zásoba –** žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky	Ú, PÚ, PsS, OM, ŠP, k, MS, R, JP, SP,	NJ-OV: 2.1,2.2,2.3 NJ-U:1.1-1.4

• *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	(pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • **tematické okruhy -** povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, • **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
žák • *rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům* • *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům* • *rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci*	• tematické okruhy - povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí,	Ú, T, PÚ, PsS, ŠP, k, MS, R, JP, SP, SkP	NJ-OV:3.1,3.2,3.3 NJ-U:1.3

- rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) *- porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět* *- porozumí tématu krátkého textu*			
PSANÍ			
žák • *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* • *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* • *stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*	• tematické okruhy - povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	T, D, PÚ, PsS, ŠP, k, MS, R, JP, SP,	NJ-OV:4.1,4.2,4.3 -U:1.3,1.4

Předmět: Německý jazyk
Ročník: 9.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• **tematické okruhy -** povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, reálie zemí příslušných jazykových oblastí		NJ-OV:1.1,1.2,1.3 NJ-U:1.3 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **MKV: Multikulturalita**
MLUVENÍ			
žák • se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• **slovní zásoba –** žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem		NJ-OV: 2.1,2.2,2.3 NJ-U:1.1-1.4

• sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	• **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • **tematické okruhy** - povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, reálie zemí příslušných jazykových oblastí • **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
žák • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• **tematické okruhy** - povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, reálie zemí příslušných jazykových oblastí		NJ-OV:3.1,3.2,3.3 NJ-U:1.3

• rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) - porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět - porozumí tématu krátkého textu			
PSANÍ			
žák • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**tematické okruhy** - povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, reálie zemí příslušných jazykových oblastí **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		NJ-OV:4.1,4.2,4.3 NJ-U:1.3,1.4

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.1 **MATEMATIKA**

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

-je realizována v 1. až 9. ročníku: v 1. až 5.. ročníku jsou 5 hodin týdně,

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

-čísla a početní operace -osvojení aritmetických operací ve třech složkách:

-dovednost provádět operaci

-algoritmické porozumění

-významové porozumění

-získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná

-závislosti, vztahy a práce s daty-rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů

-geometrie v rovině a prostoru-určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru

-nestandardní aplikační úlohy a problémy-uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Organizace - žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení - učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.

Učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků; srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit; stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu; vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů - učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrole, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti,

učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správností výsledků.

Učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků; klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti; vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci; umožňuje, aby žáci v hodině

pracovali s odbornou literaturou. Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení; dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní -žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů; vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky; vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální - žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu.

Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch; podněcuje žáky k argumentaci; hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanské - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa.

Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní - žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech. Pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek. Vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

Kompetence digitální – žáci jsou vedeni k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů

Žáci vyhledávají, sbírají a třídí data i s použitím digitálních technologií; posoudí úplnost dat s ohledem na řešený problém, chybějící data získají či vyhledají v doporučených zdrojích

Žáci čtou a sestavují jednoduché tabulky i za pomoci digitálních technologií a vytvářejí diagramy

Žáci řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky, i s využitím digitálních technologií

Učitel učí žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem

Učitel motivuje žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru)

Učitel klade důraz na používání kalkulátoru, např. při provádění kontroly odhad.

MATEMATIKA
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-1-01 ***používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků***

M-3-1-02 ***čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti***

M-3-1-03 ***užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose***

M-3-1-04 ***provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly***

M-3-1-05 ***řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace***

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-1-01 ***využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení***

M-5-1-02 ***provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel***

M-5-1-03 ***zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel***

M-5-1-04 ***řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel***

M-5-1-05 ***modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku***

M-5-1-06 ***porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel***

M-5-1-07 ***přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty***

M-5-1-08 ***porozumí významu znaku „−“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose***

Učivo

1.1 přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky

1.2 zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění,(číselná osa, teploměr, model)

1.3 násobilka

1.4 vlastnosti početních operací s čísly

1.5 písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-2-01 ***orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času***

M-3-2-02 ***popisuje jednoduché závislosti z praktického života***

M-3-2-03 ***doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel***

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-2-01 ***vyhledává, sbírá a třídí data***

M-5-2-02 ***čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy***

Učivo

2.1 závislosti a jejich vlastnosti

2.2 diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-3-01 ***rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci***

M-3-3-02 ***porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky***

M-3-3-03 ***rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině***

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-3-01 ***narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce***

M-5-3-02 ***sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran***

M-5-3-03 ***sestrojí rovnoběžky a kolmice***

M-5-3-04 ***určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu***

M-5-3-05 ***rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru***

Učivo
3.1 základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
3.2 základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
3.3 délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
3.4 obvod a obsah obrazce
3.5 vzájemná poloha dvou přímek v rovině
3.6 osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-4-01 ***řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky***

Učivo
4.1 slovní úlohy
4.2 číselné a obrázkové řady
4.3 magické čtverce
4.4 prostorová představivost

Předmět: Matematika
Ročník: 1.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Žák: • *používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků* *-poznává číslice 1 až 20, napíše a přečte je* • *čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti* *-seznamuje se s pojmy méně, více, první, poslední, větší, menší apod.* *-seřadí čísla podle velikosti* • *užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose* • *provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly* *-používá matem. symboly +, - , = , < , >* *-zapíše, přečte, vyřeší příklady na sčítání a odčítání do dvaceti bez přechodu přes desítku* • *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*	**-celá čísla** (čísla a číslice 1-20) -rovnost, nerovnost, znaménka **-zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění,** (číselná osa, model) **-vlastnosti početních operací s čísly** (sčítání a odčítání v oboru do 20) -jednoduché slovní úlohy	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** **OV: 1.1, 1.3, 1.4,1.5** **U: 1.1,1.2,1.4** HUDEBNÍ VÝCHOVA: OV: 1 U: 1.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA: OV: 1.5 U: 1.16, 1.18

-provádí rozklad na desítky a jednotky *- pozná české mince a bankovky* *- uvede příklad využití platební karty - odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu*			
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Žák: • *popisuje jednoduché závislosti z praktického života* *-seznámí se se značkou pro litr, kilogram, metr, korunu*	- jednotky (l,kg,m,Kč) -závislosti a jejich vlastnosti	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** **OV: 2.2** **U: 2.1, 2.2** PRVOUKA: OV: 3.3 U: 3.2
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
Žák: • *rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci* *-pozná geometrická tělesa – krychle, koule* *-geom. útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev* • *rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině* *-orientuje se v prostoru – nahoře, dole, před, za apod.*	• **základní útvary v rovině** trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh (rozezná a modeluje) • **základní útvary v prostoru** krychle, kvádr,koule (rozezná, pojmenuje, modeluje)	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** **OV: 3.1, 3.3** **U: 3.1,3.2** TĚLESNÁ VÝCHOVA: OV: 1.5 U: 1.16, 1.18 PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ: OV: 2.1 U: 2.1

Předmět: Matematika
Ročník: 2.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Žák: • *používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků* • *čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti* *-zapíše a přečte čísla do sta* *-porovnává čísla do sta a seřadí je vzestupně i sestupně* • *užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose* • *provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly* *-zapíše a řeší příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem* *-sčítá a odčítá čísla do sta* • *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace* *-provádí zápis slovní úlohy*	• **přirozená čísla** • **zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění** • **vlastnosti početních operací s čísly** • **písemné algoritmy početních operací** - počítání do dvaceti s přechodem přes dvacítku	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** **OV: 1.1,1.2, 1.3,1.4,1.5** **U: 1.1,1.2,1.3,1.4,1.5** PRVOUKA: OV: 1.1,1.2 U: 1.1,1.2

-řeší slovní úlohy s výpočty do sta *-seznamuje se s významem závorek* *-počítá příklady se závorkami* *-seznámí se s principem násobilky v oboru do 50*	- počítání do sta bez přechodu - slovní úlohy • **násobilka** - násobení do 50		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Žák: • *orientuje se v čase* • *popisuje jednoduché závislosti z praktického života* • *doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel* *- pozná české mince a bankovky* *- uvede příklad využití platební karty* *- odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu* *-třídí mince a bankovky v hodnotě do sta korun* *-počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do sta korun*	• **závislosti a jejich vlastnosti** - tabulky • **grafy, tabulky** - mince a bankovky	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA** **OV:2.1-2.3** **U: 2.1,2.2** PRVOUKA: OV: 3.3 U: 3.2

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
Žák: • *rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci* *-pozná geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec* • *porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky* *-rozlišuje pojem bod, přímka, čára, úsečka* *-narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky* *-určí rozdíl mezi přímkou, přímou a křivou čárou* *-porovná úsečky podle velikosti* *-měří úsečku* • *rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*	• **základní útvary v rovině** bod, přímka, čára, úsečka rýsování přímky, lomené čáry a kreslení křivé čáry (rozeznává a modeluje) měření a porovnávání úseček • **základní útvary v prostoru** koule, krychle, kvádr, válec (rozezná, pojmenuje a vymodeluje) - orientace v prostoru • délka úsečky; jednotky délky	Ú, T, PÚ,MS, Pp	MATEMATIKA: OV: 3.1,3.2,3.3 U: 3.1,3.2,3.3 PRVOUKA: OV: 1.1 U: 1.1,1.2,1.3,1.4 PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ: OV: 2.1 U: 2.1

Předmět: Matematika
Ročník: 3.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Žák: • *používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků* • *čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti* • *užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose* • *provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly* • *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*	• přirozená čísla -porovnává a třídí vzestupně a sestupně čísla do tisíce • zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa**,** teploměr, model) • násobilka -násobení a dělení v oboru malé násobilky -násobení a dělení do 1000 (čísly 10 a 100,20,30,…) -dělení se zbytkem- • vlastnosti početních operací s přirozenými čísly -písemné a pamětné sčítání a odčítání dvojciferných čísel • písemné algoritmy početních operací -slovní úlohy v oboru do sta	Ú, T, PÚ,MS, Pp	MATEMATIKA: OV: 1.1,1.2, 1.3,1.4,1.5 U: 1.1,1.2,1.3,1.4,1.5 PRVOUKA: OV: 1.1,1.2 U: 1.1,1.2,1.3,1.4

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Žák: • *orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času* • *popisuje jednoduché závislosti z praktického života* *- zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení* *- vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz* • *doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel*	• závislosti a jejich vlastnosti -jednotky a měření délky	Ú, T, PÚ,MS, Pp	MATEMATIKA: OV: 3.1,3.2,3.3 U: 3.1,3.2,3.3,3.4,3.5, 3.6
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
Žák: • *rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci* • *porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky* • *rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*	• **základní útvary v rovině** bod, přímka, polopřímka, kruh, kružnice (rozezná, pojmenuje a popíše) délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, vzájemná poloha dvou přímek v rovině • **základní útvary v prostoru:** jehlan, kužel (rozezná, pojmenuje a vymodeluje) • **osově souměrné útvary**	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** OV: 3.1,3.2,3.3 **U: 3.1,3.2,3.3,3.4,3.5, 3.6** PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ: OV: 2.1 U: 2.1

Předmět: Matematika
Ročník: 4.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
žák • *využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení* • *provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel (zvládá postup písemného sčítání a odčítání, provádí kontrolu záměnou čísel)* • *zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel* • *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel* • *modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku* *- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života* *- využívá názorných obrázků k určování 1/2,1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku* *-vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny* • *porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)*	**přirozená čísla, zlomky** *celek, část, zlomek; polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina; řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku, čitatel, jmenovatel, zlomková čára* zápis čísla v desítkové soustavě, **a jeho znázornění** (číselná osa**, model**) násobilka - násobení a dělení z paměti do 10 000 - písemné násobení do 10 000 - písemné dělení jednociferným činitelem vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací - pamětné sčítání a odčítání do 10 000 - písemné sčítání a odčítání - zaokrouhlování v oboru do 10 000	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA** **OV: 1.6,1.7,1.8, 1.9,1.10,1.11** **U: 1.1,1.2,1.3, 1.4,1.5**

	- práce s tabulkami - dosazování za proměnnou do tabulek		
PRÁCE S KALKULÁTOREM			
Žák: • *ovládá práci s jednoduchým kalkulátorem a využívá v matematice ke kontrole výpočtů* • *provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel* *- zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení*	- sčítání, odčítání, násobení a dělení na kalkulátoru	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA** **OV: 1.7,1.8** **U: 1.1, 1.5**
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Žák: • *vyhledává, sbírá a třídí data* • *čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy* *-vyjmenuje jednotky hmotnosti, délky, objemu a času* *-převádí jednotky délky a hmotnosti*	• **jednotky a jejich převody** • **závislosti a jejich vlastnosti** diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** **OV: 2.4, 2.5** **U: 2.1,2.2**

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
Žák: • *narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce* *-sestrojí trojúhelník ze tří stran,* *- pozná a narýsuje pravoúhlý trojúhelník* • *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran* *-určí vzájemnou polohu přímek v rovině* • *sestrojí rovnoběžky a kolmice* • *rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru*	trojúhelník-konstrukce trojúhelníku (opakování) - pravoúhlý trojúhelník - grafické sčítání a odčítání úseček, lomená čára • **délka úsečky; jednotky délky a jejich převody** • **základní útvary v rovině** - přímka, polopřímka, opačné polopřímky • **základní prostorové útvary** – krychle, kvádr, koule, kužel, válec • **vzájemná poloha dvou přímek v rovině** - různoběžky, rovnoběžky rýsování kolmic - kružnice, čtverec, obdélník - čtvercová síť - souřadnice bodů ve čtvercové síti • **osově souměrné útvary**	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** **OV: 3.4,3.5,3.6,** **3.8** **U: 3.1,3.2,3.3,** **3.5,3.6**

Předmět: Matematika
Ročník: 5.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Žák: • *využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení* • *provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel* • *zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel* • *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel* • *modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku* *- vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny* • *porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel -(poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny), pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje*	**přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky** celek, část, zlomek; polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina; řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku. *čitatel, jmenovatel, zlomková čára.* • zápis čísla v desítkové soustavě, **a jeho znázornění** (číselná osa, **teploměr, model**) - numerace do 100 000 - písemné násobení trojciferným a dvouciferným činitelem - zaokrouhlování do 1 000 000 - numerace do 1 000 000 - slovní úlohy - dělení jednociferným, dvouciferným číslem • **násobilka** • **vlastnosti početních operací s čísly** • **písemné algoritmy početních operací**	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** **OV: 1.6,1.7, 1.8,** **1.9,1.10,1.11, 1.12,1.13** **U:1.1, 1.2,1.3,1.4,.1.5**

Žák: • *přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty* *- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života* *- přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu* • *porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose* *- znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100* *- nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě*	• desetinné číslo, porovnávání desetinných čísel • číselná osa (kladná a záporná část), měření teploty, vyjádření dlužné částky.		

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Žák: • ***vyhledává, sbírá a třídí data*** *-vyhledává a vyhodnocuje data z úloh* *-využívá získaná řešení v praxi* *-aplikuje jednotky času a objemu* *-vyhledá údaje v jízdním řádu a řeší slovní úlohy s časovými údaji* *-pracuje s údaji v cenících* • ***čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy*** *-čte a zaznamenává grafy ve čtvercové síti* *-používá data z grafu ve čtvercové síti* *-vyčte jednotlivé veličiny z grafu, tabulky*	• **závislosti a jejich vlastnosti** • **diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády** - jednotky času - jednotky objemu	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** **OV: 2.1,2.2,2.5, 4.1** **U: 2.1,2.2, 4.1** ANGLICKÝ JAZYK: - čas VLASTIVĚDA: OV: 1.6 U: 1.4,1.5,1.6

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
žák • *narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce* • *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran* • *sestrojí rovnoběžky a kolmice* • *určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu* • *rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru*	• **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník • **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec • **délka úsečky; jednotky délky a jejich převody** • **obvod a obsah obrazce** • **vzájemná poloha dvou přímek v rovině** • **osově souměrné útvary**	Ú, T, PÚ,MS, Pp	**MATEMATIKA:** **OV: 3.4,3.5,3.6,** **3.7,3.8** **U:3.1,3.2,3.3,** **3.4, 3.5,3.6** VÝTVARNÁ VÝCHOVA: - využití osové souměrnosti

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu Matematika

Předmět Matematika je vyučován v 6. až 8. ročníku 4 hodiny týdně, v 9. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu matematika směřuje k:

- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům -postupnému osvojování některých pojmů, algoritmů, terminologie, symboliky a způsobů jejich užití.
-aktivním činnostem s matematickými objekty
-poskytování vědomostí a dovedností potřebných v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Číslo a proměnná* si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací).
V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi.
V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev.
Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy.

Formy realizace:

Vyučovací hodina - skupinové vyučování, výklad, samostatná práce (vyhledávání informací, hry, soutěže, výukové programy na PC, krátkodobé projekty)

Olympiády

Projekty

Místo realizace v učebnách, v učebně VT.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení.

Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí .

Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry.

Kompetence k řešení problémů

Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Žák ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací.

Žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence digitální

- Žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, účelně používá digitální technologie při řešení rutinních výpočtů
- Žák vyhodnocuje a porovnává soubory dat, prezentuje a interpretuje výsledky i za pomoci digitálních technologií
- Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary, účelně používá geometrický software
- Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, účelně používá geometrický software k manipulaci s modely těles
- Učitel vytváří situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- Učitel vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák

M-9-1-01	***provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu***
M-9-1-02	***zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor***
M-9-1-03	***modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel***
M-9-1-04	***užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)***
M-9-1-05	***řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů***
M-9-1-06	***řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)***
M-9-1-07	***matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním***
M-9-1-08	***formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav***
M-9-1-09	***analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel***

Učivo

1.1 dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
1.2 celá čísla - čísla navzájem opačná, číselná osa
1.3 desetinná čísla, zlomky - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
1.4 poměr - měřítko, úměra, trojčlenka
1.5 procenta - procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
1.6 mocniny a odmocniny - druhá mocnina a odmocnina
1.7 výrazy - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
1.8 rovnice - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

žák

M-9-2-01 ***vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data***

M-9-2-02 ***porovnává soubory dat***

M-9-2-03 ***určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti***

M-9-2-04 ***vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem***

M-9-2-05 ***matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů***

Učivo

2.1 závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr

2.2 funkce - pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák

M-9-3-01 ***zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku***

M-9-3-02 ***charakterizuje a třídí základní rovinné útvary***

M-9-3-03 ***určuje velikost úhlu měřením a výpočtem***

M-9-3-04 ***odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů***

M-9-3-05 ***využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh***

M-9-3-06 ***načrtne a sestrojí rovinné útvary***

M-9-3-07 ***užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků***

M-9-3-08 ***načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar***

M-9-3-09 ***určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti***

M-9-3-10	***odhaduje a vypočítá objem a povrch těles***
M-9-3-11	***načrtne a sestrojí sítě základních těles***
M-9-3-12	***načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině***
M-9-3-13	***analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu***

Učivo

3.1 rovinné útvary - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)

3.2 metrické vlastnosti v rovině - druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta

3.3 prostorové útvary - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol

3.4 konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

žák

M-9-4-01	***užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací***
M-9-4-02	***řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí***

Učivo

4.1 číselné a logické řady

4.2 číselné a obrázkové analogie

4.3 logické a netradiční geometrické úlohy

Předmět: Matematika
Ročník: 6

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ROZŠÍŘENÉ OPAKOVÁNÍ			
Žák: • *čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, provádí s nimi početní operace –zpaměti a ústně* • *provádí odhady a kontrolu výpočtů, zaokrouhluje* • *zobrazí přir. číslo na číselné ose* • *rozlišuje druhy čar, používá tech. písmo k popisu* • *užívá a rozlišuje základní geometrické útvary v rovině, rýsuje je* • *převádí jednotky délky, hmotnosti, času* • *vypočítá obvod čtverce, obdélníku* • *vlastnosti základních rovinných útvarů užívá ve slov. úlohách, v prakt. problém. úlohách*	• přirozená čísla, čtení a zápis čísla, zobrazení na čís. ose • početní operace s přirozenými čísly • číselná osa • základní pravidla rýsování • rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh, obdélník, čtverec, trojúhelník • převody jednotek • obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku	PÚ,Pp, SP,SKP, MS P- 1.	ČSP: -popis techn.výkresů F:OV1.1, U1.1 – měření délky
DESETINNÁ ČÍSLA			
Žák: • *zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor* • *užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (desetinným č.)*	• desetinná č.- rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě • výrazy - číselný výraz a jeho hodnota	PÚ, Pp, MS, SP, SKP, LOG P- 2.	F:-řešení početních úloh, převody jednotek

DĚLITELNOST			
Žák: • *modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel*	• dělitelnost přir. čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší spol. násobek, největší spol. dělitel, kritéria dělitelnosti • užití v praktických úlohách	PÚ, LOG, MS, SP, SKP, P- 3.	

ÚHEL			
Žák: • *narýsuje daný úhel, určuje velikost úhlu měřením a výpočtem* • *přenáší úhel, provádí početní operace s nimi* • *pozná dvojice vedlejších, vrcholových úhlů*	• rovinné útvary - úhel -typy úhlů • metrické vlastnosti v rovině -druhy úhlů • osa úhlu • úhly vedlejší a vrcholové	MS, Pp, PÚ, LOG, SP,SKP P- 3.	Z -zeměpisná poloha F: OV2.4, U2.5 - výslednice sil F: OV6.7,6.8, U6.3 -světlo

Žák: • *načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí osově souměrný útvar* • *pozná útvary osově souměrné a shodné útvary*	• konstrukční úlohy - osová souměrnost • shodné útvary	MS, Pp, PÚ, LOG, SKP,SP P- 3.	Vv - otisky F: OV6.7, U6.3 - odraz světla
TROJÚHELNÍKY			
Žák: • *zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku* • *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*	• rovinné útvary - trojúhelník,	MS, PÚ, Pp, LOG, SP,SKP P- 4.	
KRYCHLE, KVÁDR			
Žák: • *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti* • *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině-kvádr,krychle* • *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles-kvádr,krychle*	• prostorové útvary - kvádr, krychle	MS, Pp, PÚ, SP,SKP, LOG P- 4.	

Předmět: Matematika
Ročník: 7.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Opakování učiva 6. ročníku			
ZLOMKY. CELÁ, RACIONÁLNÍ ČÍSLA			
Žák: • *užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (zlomkem)* • *analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel* • *účelně využívá kalkulátor*	• zlomky - smíšené číslo, složený zlomek • celá čísla - čísla navzájem opačná, číselná osa • výrazy -číselný výraz a jeho hodnota		

POMĚR. PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST			
Žák: • *užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (poměrem)* • *řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů* • *určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti*	• poměr - měřítko, úměra, trojčlenka • funkce - pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 3.	F -vztahy mezi veličinami Z -měřítko plánu, mapy CH: OV4.2, U4.1 -výpočty pomocí trojčlenky Pú – spotřeba materiálu, benzínu, Nú- zakázky, počet dělníků,

PROCENTA, ÚROKY			
Žák: • *užívá způsob kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (procentem)* • *řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*	• procenta - procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 3.	CH: OV2.2, U2.1 -koncentrace
SHODNOST TROJÚHELNÍKŮ			
Žák: • *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků* • *načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar*	• shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků) • konstrukční úlohy -středová souměrnost	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 3.	
ROVNOBĚŽNÍK, TROJÚHELNÍK, LICHOBĚŽÍK			
Žák: • *charakterizuje a třídí rovinné útvary- čtyřúhelník, rovnoběžník, lichoběžník* • *odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovinných útvarů- rovnoběžník, trojúhelník,*	• rovinné útvary čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník),	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP	

lichoběžník • *načrtne a sestrojí rovinné útvary- rovnoběžník, lichoběžník* • *zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů, při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů,* *využívá potřebnou matematickou symboliku*	trojúhelník	P- 4.	
HRANOL			
Žák: • *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (hranoly , analyzuje jejich* *vlastnosti, odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu* • *načrtne a sestrojí síť hranolu* • *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*	• prostorové útvary - kolmý hranol	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 4.	

Předmět: Matematika
Ročník: 8.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Opakování učiva 7. ročníku			
DRUHÁ MOCNINA, ODMOCNINA, PYTHAGOROVA VĚTA			
Žák: • *užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu* • *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*	• mocniny a odmocniny - druhá mocnina a odmocnina • metrické vlastnosti v rovině - Pythagorova věta • logické geometrické úlohy	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 1.	M- Pyth.věta, obrazce,tělesa

MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM			
Žák: • *zapíše číslo ve tvaru a.10 n, provádí operace s mocninami s přiroz. mocnitelem* • *sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním*	• čte a zapisuje mocninu s přr.mocn. • zápis čísla pomocí mocnin 10 • početní operace s mocninami • výrazy - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 2.	M8-statistika M9-lomené výrazy F-zápis jednotek fyz.veličin

ŘEŠENÍ ROVNIC, LINEÁRNÍ ROVNICE			
Žák: • *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic* • *vyjádří funkční vztah rovnicí* • *matematizuje reálné situace* • *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek*	• rovnost • rovnice - lineární rovnice • slovní úlohy	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 3.	**F** - vztahy mezi veličinami F -řešení fyz. úloh
ZÁKLADY STATISTIKY			
Žák: • *vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data* • *porovnává soubory dat*	• závislosti a data - schémata,		Z -třídění údajů

	diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr	PÚ, MS, LOG, SKP, SP P- 4.	
KRUŽNICE A KRUH			
Žák: • *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary- kružnice, kruh* • *zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů kružnice, kruh při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku* • *odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovinných útvarů- kružnice, kruh*	• rovinné útvary - kružnice, kruh • Thaletova kružnice	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 1. P- 2.	
VÁLEC			
Žák: • *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa)- válec, analyzuje jeho vlastnosti* • *odhaduje a vypočítá objem a povrch válce* • *načrtne a sestrojí síť válce* • *načrtne a sestrojí obraz válce v rovině* • *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu o válci*	• prostorové útvary - rotační válec	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 3.	

KONSTRUKČNÍ ÚLOHY			
Žák: • *využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh* • *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací* • *řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*	• konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti • logické a netradiční geometrické úlohy	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 4.	

Předmět: Matematika
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Opakování učiva 8. ročníku			
LOMENÉ VÝRAZY			
Žák: • *upravuje lomený výraz (rozšiřuje, krátí)* • *provádí početní operace s lomenými výrazy*	• pojem lomený výraz • početní operace s lomenými výrazy	PÚ, LOG, Pp, SKP, SP P- 1.	M9-řešení rovnic, soustav rovnic
ROVNICE S NEZNÁMOU VE JMENOVATELI. SOUSTAVY ROVNIC			
Žák: • *řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí lom.výrazů* • *řeší soustavu 2 lineárních rovnic se 2 nezn.(sčítací, dosazovací metoda)* • *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav*	• rovnice - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • slovní úlohy	PÚ, LOG, Pp, SKP, SP P- 2.	M8- lin.rovnice

FUNKCE			
Žák: • *vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem* • *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*	• pravoúhlá soustava souřadnic • funkce - lineární funkce přímá úměrnost	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 3.	F- fyz.vztahy, měření fyz.veličin, M- PÚ, NÚ
PODOBNOST			
Žák: • *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků*	• podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků)	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 4.	M9- rozšiř.učivo-gon.fce

JEHLAN, KUŽEL, KOULE			
Žák: • *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti* • *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles* • *načrtne a sestrojí sítě základních těles-jehlan* • *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině* • *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu* • *řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*	• prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule • logické a netradiční geometrické úlohy	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 1. /jehlan/ P- 2. /kužel/ P- 3. /koule/	
FINANČNÍ MATEMATIKA			
Žák: • *řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování*	• grafy, diagramy, tabulky, jednoduché úrokování • základní pojmy finanční matematiky	PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP P- 4.	
GONIOMETRICKÉ FUNKCE			
• *Rozšiřující učivo*		PÚ, MS, LOG, Pp, SKP, SP	M9- podobnost

5.3 INFORMATIKA

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem

- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

5.3.1 **INFORMATIKA**

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové, časové a organizační vymezení -na 1. stupni je realizována ve 4. a 5. ročníku 1 hodinu týdně.
Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Pro výuku jsou zakoupené následující pomůcky:

- robotická stavebnice LEGO WeDo (na 2 žáky 1 stavebnice)
- robotická stavebnice LEGO Mindstorms EV3 (na 2 žáky 1 stavebnice)
- alternativně - programovatelná deska Micro:bit (na 2 žáky 1 deska)

Vzdělávací obsah je rozdělen do 4 oblastí:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k řešení problémů – žáci nacházejí různá řešení a výběr toho nejvhodnějšího pro danou situaci

- Žáci jsou vedeni k nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem (K: K ŘEŠ.PR.)
- Žáci se snaží porozumět různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- Žáci se rozhodují na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů

Kompetence komunikativní – žáci jsou vedeni ke komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje

Kompetence sociální a personální – žáky vedeme ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce (K. SOC A PERS.)

Kompetence občanské – žáci jsou vedeni k otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat (OBČANSKÉ)

Kompetence pracovní - žáci jsou vedeni k standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci

- Žáci jsou vedeni k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

INFORMATIKA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-1-01 ***uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat***

I-5-1-02 ***popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji***

I-5-1-03 ***vyčte informace z daného modelu***

Učivo

- **data, informace**: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-2-01 ***sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů***

I-5-2-02 ***popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení***

I-5-2-03 ***v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy***

I-5-2-04 ***ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu***

Učivo

- **řešení problému krokováním**: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- **programování**: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení**: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-3-01 ***v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi***

I-5-3-02 ***pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data***

Učivo

- **systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi

- **práce se strukturovanými daty**: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-4-01 ***najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu***

I-5-4-02 ***propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí***

I-5-4-03 ***dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi***

Učivo

- **hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- **bezpečnost**: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

Předmět: Informatika
Ročník: 4.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ Digitální technologie			
Žákyně/žák: ● pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží ● vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem ● edituje digitální text, vytvoří obrázek ● přehraje zvuk či video ● uloží svoji práci do souboru, otevře soubor používá krok zpět, zoom ● řeší úkol použitím schránky ● dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Učivo Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku Příkazy a program	Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa	

PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ Digitální technologie			
Žákyně/žák: ● uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů ● najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci ● propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí ● pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj ● při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace ● rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Počítačová data, práce se soubory Propojení technologií, internet Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš Technické problémy a přístupy k jejich řešení	Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa	

ZÁKLADY ROBOTIKY SE STAVEBNICÍ Algoritmizace a programování			
Žákyně/žák: ● sestaví robota podle návodu ● sestaví program pro robota ● oživí robota, otestuje jeho chování ● najde chybu v programu a opraví ji ● upraví program pro příbuznou úlohu ● pomocí programu ovládá světelný výstup a motor ● pomocí programu ovládá senzor ● používá opakování, události ke spouštění programu	Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnicí – události Ovládání pomocí senzoru	Práce ve skupině, objevování, experiment, diskuse	

ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT Data, informace a modelování			
Žákyně/žák: ● sdělí informaci obrázkem ● předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel ● zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text ● zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky ● obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Žákyně/žák: • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text • zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách	

Předmět: Informatika
Ročník: 5.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ÚVOD DO PRÁCE S DATY Informační systémy			
Žákyně/žák: ● pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech ● doplní posloupnost prvků ● umístí data správně do tabulky ● doplní prvky v tabulce ● v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse	

ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – PŘÍKAZY, OPAKUJÍCÍ SE VZORY Algoritmizace a programování			
Žákyně/žák: ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy ● v programu najde a opraví chyby ● rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ● vytvoří a použije nový blok ● upraví program pro obdobný problém	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka	
ÚVOD DO INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ Informační systémy			
Žákyně/žák: ● nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky ● určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy	Diskuse, badatelské aktivity, samostatná práce, heuristický rozhovor	

ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – VLASTNÍ BLOKY, NÁHODA Algoritmizace a programování			
Žákyně/žák: ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy ● v programu najde a opraví chyby ● rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ● rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj ● vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky ● přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ● rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit ● cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka	

ÚVOD DO MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT Data, informace a modelování			
Žákyně/žák: ● pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty ● pomocí obrázku znázorní jev ● pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model	Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, práce ve dvojicích či skupinách	
ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – POSTAVY A UDÁLOSTI Algoritmizace a programování			
Žákyně/žák: ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav ● v programu najde a opraví chyby ● používá události ke spuštění činnosti postav ● přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ● upraví program pro obdobný problém ● ovládá více postav pomocí zpráv	Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka	

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
2. stupeň

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-1-01 ***získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat***

I-9-1-02 ***navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu***

I-9-1-03 ***vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní***

I-9-1-04 ***zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji***

Učivo

data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat

kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity

modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-2-01 ***po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen***

I-9-2-02 ***rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení***

I-9-2-03 ***vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému***

I-9-2-05 ***v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné***

I-9-2-06 ***ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu***

Učivo

algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu

programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné

kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu

tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák

I-9-3-01	***vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů***
I-9-3-02	***nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat***
I-9-3-03	***vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat***
I-9-3-04	***sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu***

Učivo

informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti

návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel

hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

I-9-4-01	***popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě***
I-9-4-02	***ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos***
I-9-4-03	***vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky***
I-9-4-04	***poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače***
I-9-4-05	***dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení***

Učivo

hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka

počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva

řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení

bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat

digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

Vzdělávací oblast: Matematika
Předmět: Informatika
Ročník: 6.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Kódování a šifrování dat a informací **Data, informace a modelování**			
Žákyně/žák: ● rozpozná zakódované informace kolem sebe ● zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady ● zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer ● zakóduje v obrázku barvy více způsoby ● zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ● zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ● ke kódování využívá i binární čísla	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	Diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách	
Práce s daty **Informační systémy**			
Žákyně/žák: ● najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce	Samostatná práce, diskuse	

● odpoví na otázky na základě dat v tabulce ● popíše pravidla uspořádání v existující tabulce ● doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy ● navrhne tabulku pro záznam dat ● propojí data z více tabulek či grafů	Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty		
Informační systémy			
Žákyně/žák: ● popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují ● pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva	Diskuse, problémové úlohy, badatelské aktivity, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách	
Programování – opakování a vlastní bloky **Algoritmizace a programování**			
Žákyně/žák: ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost ● po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ● ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ● používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování,	Vytvoření programu Opakování Podprogramy	Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti	

● vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ● diskutuje různé programy pro řešení problému ● vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní			

Vzdělávací oblast: Matematika
Předmět: Informatika
Ročník: 7.

Rozpracované očekávaNé výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Programování – podmínky, postavy a události **Algoritmizace a programování**			
Žákyně/žák: ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ● po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ● ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ● používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna ● spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ● vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ● diskutuje různé programy pro řešení problému ● vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní ● hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi	Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti	
Modelování pomocí grafů a schémat **Data, informace a modelování**			
Žákyně/žák: ● vysvětlí známé modely jevů, situací, činností ● v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku ● pomocí ohodnocených grafů řeší problémy ● pomocí orientovaných grafů řeší problémy ● vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	Diskuse, badatelská výuka, problémové úlohy, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách	

Programování – větvení, parametry a proměnné **Algoritmizace a programování**			
Žákyně/žák: ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ● po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ● ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ● používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna ● spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ● používá souřadnice pro programování postav ● používá parametry v blocích, ve vlastních blocích ● vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu ● diskutuje různé programy pro řešení problému ● hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné	Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnost	
Počítače **Digitální technologie**			
Žákyně/žák: ● nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje ● uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory ● vybere vhodný formát pro uložení dat ● vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě ● porovná různé metody zabezpečení účtů ● spravuje sdílení souborů ● pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy ● zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému ● Správa souborů, struktura složek ● Instalace aplikací, aktualizace ● Domácí a školní počítačová síť ● Fungování a služby internetu ● Princip e-mailu ● Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa	Diskuse, praktické činnosti, ukázky, použití videa	

	● Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)		

Vzdělávací oblast: Matematika
Předmět: Informatika
Ročník: 8.

Rozpracované očekávaNé výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Programování robotické stavebnice **Algoritmizace a programování**			
Žákyně/žák: ● podle návodu nebo vlastní tvořivostí sestaví robota ● upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol ● vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost ● přečte program pro robota a najde v něm případné chyby ● ovládá výstupní zařízení a senzory robota ● vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu Projekt Můj robot	Praktické činnosti, samostatná práce, projektová výuka, experiment	
Programování hardwarové desky **Algoritmizace a programování**			
Žákyně/žák: ● sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej ● přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji ● používá opakování, rozhodování, proměnné ● ovládá výstupní zařízení desky ● používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu ● připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá ● vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	Sestavení programu a oživení Micro:bitu Ovládání LED displeje Tlačítka a senzory náklonu Připojení sluchátek, tvorba hudby Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	Praktické činnosti, samostatná práce, experiment	
Hromadné zpracování dat **Informační systémy**			
Žákyně/žák: ● při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky	Relativní a absolutní adresy buněk	Samostatná práce, problémová výuka, projekt	

● používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) ● řeší problémy výpočtem s daty ● připíše do tabulky dat nový záznam ● seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) ● používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ● ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat		

Vzdělávací oblast: Matematika
Předmět: Informatika
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Programovací projekty **Algoritmizace a programování**			
Žákyně/žák: ● řeší problémy sestavením algoritmu ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ● po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ● ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ● diskutuje různé programy pro řešení problému ● vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní ● řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků ● hotový program upraví pro řešení příbuzného problému ● zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myší, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	Samostatná práce, praktické činnosti, diskuse, projektová výuka	

Digitální technologie			
Žákyně/žák: ● pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí ● vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením ● diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich ● na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat ● popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní ● na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti ● vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu ● diskutuje o cílech a metodách hackerů ● vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat ● diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	**Hardware a software** ● Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí ● Operační systémy: funkce, typy, typické využití ● Komprese a formáty souborů ● Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **Sítě** ● Typy, služby a význam počítačových sítí ● Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa ● Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud ● Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL ● Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) **Bezpečnost** ● Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy ● Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat	Diskuse, praktické činnosti, ukázky, myšlenkové mapy, výklad	

	Digitální identita ● Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat ● Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies		
Závěrečné projekty **Projektová výuka, samostatná/skupinová práce**			
Popis Vyučující může alokované hodiny využít na dokončování programovacích projektů, ale může také zvolit projekt pro interdisciplinární a mimoškolní aplikaci informatiky, např. vytváření digitálních modelů jevů, webové stránky, aplikace v chytré domácnosti a další. Alternativou může být také příprava na soutěž v robotice, programování. Projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů			

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost, Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu[11].

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

---

11 Je možné tradičně vytvářet jeden předmět v 1. – 3. ročníku (tj. přiřazovat očekávaným výstupům pro 1. období vhodné učivo vybrané z jednotlivých tematických okruhů) a dva předměty ve 4. a 5. ročníku (tj. tematické okruhy 1, 2 a 3 využít jako základ pro Vlastivědu a okruhy 4 a 5 pro Přírodovědu), je však možné vytvářet jen jeden předmět i ve 4. a 5. ročníku nebo jeden souvislý předmět od 1. do 5. ročníku. Není nutno se vždy striktně držet tematických okruhů, podle potřeby je lze různě strukturovat, propojovat učivo a přiřazovat ho k očekávaným výstupům.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.
V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.
V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické, funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.
Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

5.4.1 **PRVOUKA**

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- vyučuje se v prvním až třetím ročníku 2 hodiny týdně
- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

- vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:
  Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků

  Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi

  Lidé a čas – orientace v dějích a čase

  Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

  Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět.
-poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
-upevňování preventivního chování
-orientace ve světě informací
časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
-učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
-učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.
-jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
-pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
-přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
-učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině.
-efektivně spolupracují na řešení problémů
-učí se respektovat názory druhých
-přispívají k diskusi
- učitel učí se věcně argumentovat
-učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

-učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
-učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

Kompetence digitální

Žáci jsou vedeni k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování

Učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč

Učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací

Učitel vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek

Učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací

Učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Žáci uplatňují základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevují vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, dodržují zásady zdravé práce s digitálními technologiemi

Žáci provádějí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určují jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů, přístrojů i s využitím digitálních technologií

V Prvouce budou realizována **tato průřezová témata**:

OSV: Sociální rozvoj, osobnostní rozvoj

MKV: Lidské vztahy, kulturní diference

MKV :etnický původ

VDO : Formy participace občanů v politickém životě, Občanská společnost a škola

VMEGS : Evropa a svět nás zajímá

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Učivo

1.1 domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště

1.2 škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace

1.3 obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany

regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod

1.6 naše vlast – domov, krajina, národ

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Učivo

2.1 rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání

2.2 soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie

2.3 chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům

2.4 právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy,

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Učivo

3.1 orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období

3.2 současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny

3.3 regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Učivo

4.1 mlátky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

4.2 voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

4.3 nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam

4.4 Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období

4.5 rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

4.6 životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí

4.7 rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

4.8 ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-5-01 ***uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví***

ČJS-3-5-02 ***rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných***

ČJS-3-5-03 ***chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek***

ČJS-3-5-04 ***reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech***

Učivo

5.1 lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince

5.2péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před

infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena

5.3partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality

5.4návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií

5.5osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích

5.6 přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

5.7 mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Předmět: Prvouka
Ročník: 1.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Žák: • *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí*	**domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; - riziková místa a situace - Chování lidí -dopravní výchova- účastník dopravního provozu	T, Ú, PP,SKP, E	**PRV-OV:1.1,** **-U:1.1,1.2** Český jazyk a lit. OV: 2.3, 2.6, 2.5, 2.7 U: 2.2, 2.3, 2.4
LIDÉ KOLEM NÁS			
• *rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům*	**rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace	T, Ú, PP,SKP, E	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Sociální rozvoj** -Mezilidské vztahy **MKV: Lidské vztahy**

• *odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností*	**rodina** - práce fyzická a duševní, zaměstnání **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	T, Ú, PP,SKP, E	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Sociální rozvoj** -Poznávání lidí
LIDÉ A ČAS			
• *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*	**orientace v čase a časový řád** – určování času, kalendáře, denní režim, roční období **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, zimní svátky	T, Ú, PP,SKP, E	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
• *pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*	**Živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka)	T, Ú, PP,SKP, E	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
• *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*	**péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena - **Lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka	T, Ú, PP,SKP, E	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj** -Psychohygiena
• *uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*	**Osobní bezpečí** bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	T, Ú, PP,SKP, E	
• *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*	**Osobní bezpečí**-komunikace s neznámými osobami	T, Ú, PP,SKP, E	

• *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*	**Ochrana člověka za mimořádných událostí** (důležitá telefonní čísla, požáry, povodně, zemětřesení, teroristický útok, havárie s únikem nebezpečných látek)	T, Ú, PP,SKP, E	

Předmět: Prvouka
Ročník: 2.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Žák: • *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí*	**domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť - Regionální památky	T, Ú, PP,SKP, E	**PRV-OV:1.1,1.3** **-U:1.1,1.2,1.3** Český jazyk a lit. OV: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.6, 1.8, 1.12 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 OV: 2.2, 2.3, 2.6, 2.7 U: 2.1, 2.2, 2.4 OV: 3.1, 3.2, U: 3.1, 3.2,
LIDÉ KOLEM NÁS			
• *rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům*	**rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny,	T, Ú, PP,SKP, E	**PRV-OV:2.1,2.2** **-U:2.1,2.2,2.3** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:**

• *odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností* *-popíše zaměstnání rodičů*	práce fyzická a duševní, zaměstnání **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům		**MKV :lidské vztahy** **MKV :etnický původ** **MKV :kulturní diference** **OSV :sociální rozvoj** Poznávání lidí **OSV: osobnostní rozvoj** Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena
LIDÉ A ČAS			
• *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti* *-rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost* *-orientuje se v čase - kalendářní rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty* *- denní režim dětí, práce a odpočinek*	**orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby,	T, Ú, PP,SKP, E	**PRV-OV:3.1** **-U:3.1,3.2**

-popíše čtvero ročních období a charakterizuje je *-vyjmenuje měsíce jednotlivých ročních období* *-popíše změny v přírodě podle ročního období* *-časově zařadí Vánoce a Velikonoce* *-uvede některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice*	průběh lidského života, státní svátky a významné dny		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
• *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví* *(-rozlišuje čas k práci a odpočinku* *-dodržuje základní hygienické návyky* *- základy správné životosprávy – výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim apod.* *- zásady správného chování u lékaře* *-uvede názvy běžných onemocnění)*	**péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou,	T, Ú, PP,SKP, E	**PRV-OV:5.1,5.3** **-U: 5.1,5.2,** TV OV: 1.1, 1.2, 1.4 U: 1.1, 1.3, 1.5, 1.6

• *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek* *(-dokáže pomoci v případě úrazu* *-pojmenuje části lidského těla* *- uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce, cíleně je používá)*	**osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích		
ROZMANITOST PŘÍRODY			
• *pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích* • *roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě* *-rozlišuje a zná charakteristické znaky: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka* *-má povědomí o významu životního prostředí pro člověka* *-popíše vybrané běžně pěstované pokojové rostliny*	**voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	T, Ú, PP,SKP, E	**PRV-OV:4.1,4.2** **-U:4.2,4.5,4.6,4,8** ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE OV: 3.1, 3.2 U: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4

-chápe potřebu pravidelné péče o pokoj. rostliny (zalévání, světlo, teplo apod.) *-rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté* *-pojmenuje běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny* *-pojmenuje domácí zvířata* *-uvede některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení, čistota apod.)* *-popíše vybraná volně žijící zvířata a ptáky)*	**životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů,		

Předmět: Prvouka
Ročník: 3.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Žák: • *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí*	**domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	T, Ú, R, PP,SKP, E	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VDO : Občanská společnost a škola**
• *začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)*	**obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť **naše vlast** – domov, krajina okolí domova	T, Ú, R, PP,SKP, E	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VDO : Formy participace občanů v politickém životě** **VDO: Občanská společnost a škola** **VMEGS : Evropa a svět nás zajímá**

LIDÉ KOLEM NÁS			
• *rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům*	**rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady,	T, Ú, R, PP,SKP, E	
• *odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností*	**rodina** - práce fyzická a duševní, zaměstnání	T, Ú, R, PP,SKP, E	

LIDÉ A ČAS			
• *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*	**současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	T, Ú, R, PP,SKP, E	
• *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*		T, Ú, R, PP,SKP, E	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
• *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*	**lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, **péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný	T, Ú, R, PP,SKP, E	

	režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena		
• *rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*	**osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek;	T, Ú, R, PP,SKP, E	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV- Sebepoznání a sebepojetí**
• *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*	**přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	T, Ú, R, PP,SKP, E	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV – Osobnostní rozvoj** **-Psychohygiena**
• *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*	**mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)	T, Ú, R, PP,SKP, E	

ROZMANITOST PŘÍRODY			
• *roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě*	**rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - Živá a neživá příroda - Životní podmínky **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, význam pro život **půda** –vznik půdy a její význam	T, Ú, R, PP,SKP, E	

	Slunce a Země – den a noc, roční období **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy **rizika v přírodě** – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; **mimořádné události** způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi (požáry, povodně, zemětřesení, havárie s únikem nebezpečných látek)		
• *provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů*	**látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - Vážení a měření	T, Ú, R, PP,SKP, E	

5.4.2 PŘÍRODOVĚDA
Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

-je realizována ve 4. ročníku a v 5. ročníku - 2 hod. týdně

- přírodověda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět

Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, v přírodovědě se realizují dva okruhy:
V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti
V tematickém okruhu *Člověk a jeho* se žáci seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

-organizace- žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

- v tomto předmětu jsou realizována tato **průřezová témata**:

EV: Základní podmínky života
OSV: Osobnostní rozvoj
EV: Ekosystémy
EV: Vztah člověka k životnímu prostředí
EV: Základní podmínky životního prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák:
  - vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
  - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní jevy
  - samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- učitel:
  - vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
  - srozumitelně žákům vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanská

žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

- Žák vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) i při interakci v digitálním světě
- Žák rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, která nelze tolerovat
- Žák formuluje a dodržuje zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi, rozezná nebezpečí v digitálním prostředí a vybere informace, které o sobě může zveřejnit
- Žák porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče, atlasy a další doporučené zdroje včetně digitálních

- Žáci jsou vedeni k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- Učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- Učitel vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek
- Učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- Učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-4-01 ***objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka***

ČJS-5-4-02 ***vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období***

ČJS-5-4-03 ***zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy***

ČJS-5-4-04 ***porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy***

ČJS-5-4-05 ***zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat***

ČJS-5-4-06 ***založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu***

Učivo

4.1 látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

4.2 voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

4.3 nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam

4.4 Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období

4.5 rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

4.6 životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí

4.7 rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

4.8 ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-5-01 ***využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života***

ČJS-5-5-02 ***rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození***

ČJS-5-5-03 ***účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob***

ČJS-5-5-04 ***uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista***

ČJS-5-5-05 ***předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek***

ČJS-5-5-06 ***uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou***

ČJS-5-5-07 ***rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc***

Učivo

5.1 lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince

5.2 péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena

5.3 návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií

5.4 osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích

5.5 přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

5.6 mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Předmět: Přírodověda
Ročník: 4.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ROZMANITOST PŘÍRODY			
• *porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy*	**rostliny, houby, živočichové**- znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka		
• *objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka*	**životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty,	T, U, P, MS, R	

	zvětrávání, vznik půdy a její význam		
• *vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období*	**Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období	T, U, P, MS , R	
• *zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy*	**rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	T, U, P, MS , R	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA: EV: Základní podmínky života
• *zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat*	**rostliny, houby, živočichové**–znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy		

• *založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu*	**látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek		

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
• *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista*	**přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu,	T, U, P, MS, R	**OSV: Osobnostní rozvoj** Psychohygiena

	dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)		

Předmět: Přírodověda
Ročník: 5.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Žák: • *porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy*	**rostliny, houby, živočichové** - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	T, U, P, MS, R	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **EV:Ekosystémy**
• *zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat*	**ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů	T, U, P, MS, R	**OSV: Osobnostní rozvoj** **-Psychohygiena**
• *objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka*	**životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam	T, U, P, MS, R	**EV: Základní podmínky života**

	voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život		
• *vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období*	**Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období	T, U, P, MS, R	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
• *využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života*	**lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání	T, U, P, MS, R	
• *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*	**lidské tělo** - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince		
• *uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou*	**péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před	T, U, P, MS, R	TV OV: 1.6, 1.10, 1.13 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 OV: 5.3, 5.4, 5.5

	infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek		U: 5.1, 5.2
• *předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek*	**návykové látky, závislosti a zdraví**– návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	T, U, P, MS, R	
• *účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob*	**péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim		
• *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících*	**osobní bezpečí, krizové situace** vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v	T, U, P, MS, R	

mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém		
• *rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc*	**přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	T, U, P, MS, R	

5.4.3 **VLASTIVĚDA**

Charakteristika vyučovacího předmětu -1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována ve 4. ročníku - 1 hod. týdně
  v 5. ročníku - 2 hod. týdně
- vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět
- vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy

Místo, kde žijeme - chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás - upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas - orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

organizace - žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

– v tomto předmětu jsou realizována tato **průřezová témata**:

VDO : Občanská společnost a škola
VDO: Občan, občanská společnost a stát
MkV : Lidské vztahy
VMEGS: Evropa a svět nás zajímá
OSV: Osobnostní rozvoj
OSV: sociální rozvoj
VDO :občan, občanská společnost a stát
VDO: principy demokracie
VMEGS : Objevujeme Evropu a svět
MKV: Princip sociálního smíru

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení
-aktivně a samostatně vyhledává aktuální informace, které využívá v hodinách vlastivědy
-využívá více možností k řešení pro zpracování úkolu a dochází různými cestami k správnému výsledku
-čte z mapy a využívá mapy jako další zdroj informací

Kompetence k řešení problémů
-k řešení zadaných problémů využívá předešlých zkušeností, nebo hledá nové způsoby řešení
-ověřuje správnost svých výsledků

Kompetence komunikativní
-správně formuluje své myšlenky či názory
-pomocí učiva si rozšiřuje slovní zásobu
-aktivně komunikuje při skupinové práci a snaží se společně s ostatními hledat řešení zadaných úkolů

Kompetence sociální a personální

-v jednoduchých situacích si vyžádá a poskytne pomoc nebo radu
-respektuje názory druhých, dokáže se od nich poučit, aktivně argumentovat a obhajovat svůj názor
-dodržuje pravidla slušného chování
-pomáhá slabším členům skupiny při pochopení a zpracování zadaného úkolu

Kompetence občanská

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)

- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti

- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

-svědomitě vykonává zadanou práci a hodnotí výsledky své práce i z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí

Kompetence digitální

Žáci jsou vedeni k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
Učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
Učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
Učitel vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek
Učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
Učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

-

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-1-01 ***určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu***

ČJS-5-1-02 ***určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě***

ČJS-5-1-03 ***rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy***

ČJS-5-1-04 ***vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam***

ČJS-5-1-05 ***porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích***

ČJS-5-1-06 ***rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam***

Učivo

1.1 domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště

škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace

1.3.obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

1.4 okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany

regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR

naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly,

Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování

1.8 mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-2-01 ***vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)***

ČJS-5-2-02 ***rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat***

ČJS-5-2-03 ***orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy***

Učivo

2.1 rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání

2.2 soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie

2.3 chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům

2.4 právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy

2.5 vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

2.5 vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti

ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Učivo

3.1 orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období

3.2 současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny

3.3 regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost

3.4 báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Předmět: : **Vlastivěda**
Ročník: 4.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
MÍSTO KDE ŽIJEME			
Žák: • *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu*	**- domov** - prostředí domova, orientace v místě bydliště **- škola** – bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	T,Ú,R,P, MS	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj** -Rozvoj schopností poznávání
• *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*	**- okolní krajina (místní oblast, region)** - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany	T,Ú,R,P, MS	

• *rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy*	**- mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky **- Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování	T,Ú,R,P, MS	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VMEGS: Objevujeme Evropu a svět**
LIDÉ KOLEM NÁS			
• *vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)*	**- rodina** - příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání **- soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	T,Ú,R,P, MS	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **MkV : Lidské vztahy** **VDO : Občanská společnost a škola**
• *rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat*	**- chování lidí** - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VDO: Občan, občanská společnost a stát**

LIDÉ A ČAS			
• *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy*	**- orientace v čase a časový řád** - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období	T,Ú,R,P, MS	
• *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*	**- současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny **- regionální památky** - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	T,Ú,R,P, MS	
• *využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti*	**báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj**	T,Ú,R,P, MS	

Předmět: : **Vlastivěda**
Ročník: 5.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
MÍSTO KDE ŽIJEME			
Žák: • *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam*	**regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR	T,Ú,R,P, MS	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: osobnostní rozvoj** -Rozvoj schopností poznávání
• *rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam*	**naše vlast** - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VDO :občan, občan.spol. a stát** **VDO: principy demokracie**
• *porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích*	**Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VMEGS :** **Objevujeme Evropu a svět**

LIDÉ KOLEM NÁS			
• *orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy* • *rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou*	**vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	T,Ú,R,P, MS	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: osobnostní rozvoj** -Rozvoj schopností poznávání **VDO: Obč. společnost a škola** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Morální rozvoj** – hodnoty, postoje, praktická etika **OSV: sociální rozvoj** -Mezilidské vztahy

LIDÉ A ČAS			
• *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*	**současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny **regionální památky** - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost **báje, mýty, pověsti** - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	T,Ú,R,P, MS	

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis** a **Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1 **DĚJEPIS**
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět DĚJEPIS se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- Rozvíjení vlastního historického vědomí
- Vnímán í obrazu hlavních vývojových linií
- Získávání orientace v historickém čase
- Pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- Chápání kulturní rozmanitosti světa
- Utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět DĚJEPIS je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

ZEMĚPIS – orientace v prostoru, územní rozsah států,…

MATEMATIKA, FYZIKA, PŘÍRODOPIS, CHEMIE – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,…

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,…

HUDEBNÍ VÝCHOVA – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,…

JAZYKA- významní spisovatelé a jejich tvorba,…

OBČANSKÁ VÝCHOVA – člověk a společnost, stát, státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,…

TĚLESNÁ VÝCHOVA – odkaz řecké kultury, olympijské hry,…

Vyučovacím předmětem prolínají PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

VMEGS: Jsme Evropané

VMEGS: Evropa a svět

VDO: Principy demokracie

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů

vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů

vede k zamyšlení nad historickým vývojem

žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika,)

zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením

vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

-Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti

- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

-Vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování

-Zařazuje do výuky diskuzi

-Vede žáky k věcnému argumentování

-Vede žáky k práci s různými typy textů

-Vede žáky k využívání informačních zdrojů a komunikačních prostředků

žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,…

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní

a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

-vytváří příznivé klima třídy

-dodává žákům sebedůvěru

-podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

- účinně spolupracuje ve skupině

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

učitel

-reflektuje při výuce společenské i přírodní dění

-vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

-motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních

-pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí

-odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy

- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví

- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

učitel

požaduje dodržování dohodnuté kvality práce

umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat

vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

žák

dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, využívá svých znalostí v praxi.

Kompetence digitální

- Žáci jsou vedeni k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy
- Žáky seznamujeme s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení
- Je kladen důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí
- Žáci používají aktivně a účelně k orientaci v historické realitě dostupné digitální technologie, portály s dějepisnými materiály a dostupné online dějepisné kanály a pořady
- Žáci pracují s digitalizovanými historickými zdroji a prameny, s archiváliemi, s historickými ilustracemi a animacemi, s digitálními historickými mapami

DĚJEPIS

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

žák

D-9-1-01 ***uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků***

D-9-1-02 ***uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány***

D-9-1-03 ***orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu***

Učivo

1.1 význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
historický čas a prostor

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

D-9-2-01 ***charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu***

D-9-2-02 ***objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro společnost***

Učivo

2.1 člověk a lidská společnost v pravěku

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY	
Očekávané výstupy	
žák	
D-9-3-01	***rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací***
D-9-3-02	***uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví***
D-9-3-03	***demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství***
D-9-3-04	***porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie***

Učivo

3.1 nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
antické Řecko a Řím
střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA	
Očekávané výstupy	
žák	
D-9-4-01	***popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států***
D-9-4-02	***objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech***
D-9-4-03	***vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí***
D-9-4-04	***ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury***

Učivo

nový etnický obraz Evropy
utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě

křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy

žák

D-9-5-01 ***vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve***

D-9-5-02 ***vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život***

D-9-5-03 ***popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky***

D-9-5-04 ***objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie***

D-9-5-05 ***objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky***

D-9-5-06 ***rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek***

Učivo

renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
zámořské objevy a počátky dobývání světa
český stát a velmoci v 15. - 18. století
barokní kultura a osvícenství

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

D-9-6-01 ***vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti***

D-9-6-02 ***objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě***

D-9-6-03 ***porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů***

D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

Učivo

Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
kulturní rozrůzněnost doby
konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

žák

D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Učivo

7. 1 první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
7.2 nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik ČSR, její hospodářsko- politický vývoj, sociální a národnostní problémy
7.2 mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy -komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro ČSR a svět

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

žák

D-9-8-01	***vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků***
D-9-8-02	***vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce***
D-9-8-03	***posoudí postavení rozvojových zemí***
D-9-8-04	***prokáže základní orientaci v problémech současného světa***

Učivo

8.1 studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
8.2 vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
8.3 Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR
8.4 rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
8.5 problémy současnosti

Předmět: Dějepis
Ročník: 6.

Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
žák • *uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků*	význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny	***T, Ú,PÚ,SP, R***	D: OV 1.1 – 1.3 U 1.1 – 1.3 ČJ: OV 3.4 U 2.1
• *uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány*	získávání informací o dějinách; historické prameny		
• *orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu*	historický čas a prostor		
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
žák • *charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu*	člověk a lidská společnost v pravěku	T, Ú, PÚ, SP, R	D: OV 2.1 – 2.3 U 2.1
• *objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost*	člověk a lidská společnost v pravěku		

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
žák • *rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací*	- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	T, Ú, PÚ, SP, R	D: OV 3.1 – 3.4 U 3.1 – 3.3 Z: OV 2.3 U 2.2- 2.4 ČJ: OV 3.5, 3.6, 3.7 U 3.3
• *uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví*	- antické Řecko a Řím		
• *demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství*	- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím		
• *porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie*	- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím		

Předmět: Dějepis
Ročník: 7.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
Žák: *popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států*	• nový etnický obraz Evropy • utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj • islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)	T, Ú, PÚ,SP, R	D: OV 4.1 – 4.5 U 4.1 – 4.7 Z: OV 5.1 – 5.4 U 5.1 – 5.2 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VMEGS: Jsme Evropané**
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě		
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	• křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy		

ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	• struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev • kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost		
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
• *vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve*	▪ renesance, humanismus	T, Ú, PÚ,SP, R	D: OV 5.1 – 5.7 U 5.1 – 5.4 Z: OV 3.1 U 3.1 HV: OV 7, 8 U 4.2, 4.3
• *vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život*	• husitství, reformace a jejich šíření Evropou		
• *popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky*	zámořské objevy a počátky dobývání světa		
• *objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie*	• Habsburkové na českém trůně • Evropa na počátku novověku		

• *objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky*	• Stavovské povstání Třicetiletá válka		

Předmět: Dějepis
Ročník: 8.

Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
žák • *rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek*	barokní kultura	T, Ú, PÚ,SP, R	D: OV 5.1 – 5.7 U 5.1 – 5.4 Z: OV 3.1 U 3.1 HV: OV 7, 8 U 4.2, 4.3
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
Žák • *Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti*	• Evropa po třicetileté válce		D: OV 6.1 – 6.7 U 6.1 – 6.8

• *objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě*	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA		Z: OV 3.1, 3.2, 4.2 U 3.1
• *porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů*	• národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého č. národa		HV: OV 7, 8 U 4.2, 4.3
• *vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií*	• industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka • Revoluce v 19. století jako řešení politických, sociálních a národnostních problémů • Kulturní rozrůzněnost doby • Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VMEGS: Jsme Evropané**

MODERNÍ DOBA			
žák na příkladech demonstruje zneužití techniky v první světové válce a jeho důsledky	• první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky		

Předmět: Dějepis
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
MODERNÍ DOBA			
• *rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů*	• nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko- politický vývoj, sociální a národnostní problémy • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy -komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro Československo a svět • druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války	T, Ú, PÚ,SP, R	D: OV 7.1 – 7.5 U 7.1 – 7.3 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **VMEGS: Evropa a svět** **VMEGS: Jsme Evropané** **VDO: Principy demokracie**
• *charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu*			
• *na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv*			
• *na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky*			
• *zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí*			

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT			
• *vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků* • *vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce* • *posoudí postavení rozvojových zemí* • *prokáže základní orientaci v problémech současného světa*	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) • Vývoj Československa od roku 1945 do r. 1989, vznik České republiky • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • problémy současnosti • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	T, Ú, PÚ,SP, R	D: OV 8.1 – 8.4 U 8.1 – 8.6 Z: OV 4.3- 4.6 U 3.2, 4.2 4.3, 4.4

Vysvětlivky:

T – test U – učivo

Ú – ústní zkoušení OV – očekávané výstupy

ŠP – školní projekt PÚ – problémové úkoly SP – samostatná práce

5.5.2 Výchova k občanství
Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6.-8. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- rozbíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života , poznávání a posuzování každodenních ekonomických faktů tvořících rámec každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci

- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím

Vzdělávací oblast předmětu

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientace ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání

Průřezová témata

VDO: Občanská společnost a škola
VDO: Formy participace občanů v polit. životě
VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VDO: Občan, občanská společnost a stát
OSV: Osobnostní rozvoj
OSV: Sociální rozvoj
MKV: Kulturní diference
MKV: Lidské vztahy
MKV: Etnický původ
MKV: Princip sociálního smíru a solidarity

EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV: Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video
- beseda
- dotazníky - interwiev

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Postup: - vedení žáků k ověřování důsledků

- poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci

- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Postup: - kladení otevřených otázek
- volný přístup k pomůckám
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Postup: dodávání sebedůvěry, napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení, vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

Kompetence digitální

- žáky vedeme k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- žáky vedeme k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí
- žák se zapojuje se do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií
- žák posuzuje vliv používání digitálních technologií na život jedince a na proměnu společnosti
- žák přistupuje zodpovědně k budování a spravování digitální identity a digitální stopy
- v digitálním prostředí žák přiměřeně uplatňovat svá práva a dodržovat právní ustanovení, která se na něj vztahují
- žák rozpoznává protiprávní jednání v digitálním prostředí

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

VO-9-1-01 ***objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání***

VO-9-1-02 ***rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu***

VO-9-1-03 ***kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí***

VO-9-1-04 ***uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích***

VO-9-1-05 ***objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám***

VO-9-1-06 ***rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti***

Učivo

- **naše škola** - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
- **naše obec, region, kraj** - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- **naše vlast** - pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
- **kulturní život** - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia
- **lidská setkání** - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- **vztahy mezi lidmi** - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti

- **zásady lidského soužití** - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

žák

VO-9-2-01 ***objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života***

VO-9-2-02 ***posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek***

VO-9-2-03 ***kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání***

VO-9-2-04 ***popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru***

Učivo

2.1 podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál

2.2 vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí

2.3 osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

VO-9-3-01	***rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady***
VO-9-3-02	***sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti***
VO-9-3-03	***na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení***
VO-9-3-04	***vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít***
VO-9-3-05	***uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu***
VO-9-3-06	***na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz***
VO-9-3-07	***rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu***

Učivo

3.1 majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví

3.2 peníze – funkce a podoby peněz, formy placení;

3.3 hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní

3.4 banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků

3.5 výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost

3.6 principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

žák

VO-9-4-01	***rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky***
VO-9-4-02	***rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu***
VO-9-4-03	***objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů***
VO-9-4-04	***vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů***
VO-9-4-05	***přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod***
VO-9-4-06	***objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství***
VO-9-4-07	***uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci***
VO-9-4-08	***dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování***
VO-9-4-09	***rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů***
VO-9-4-10	***rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady***
VO-9-4-11	***diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání***

Učivo

- **právní základy státu** - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- **státní správa a samospráva** - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- **principy demokracie** - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev
- **lidská práva** - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- **právní řád České republiky** - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
- **protiprávní jednání** - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- **právo v každodenním životě** - význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

žák

VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky

VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Učivo

5.1 evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR

5.2 mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)

5.3 globalizace - projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

Předmět: Výchova k občanství
Ročník: 6

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Žák: • *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích*	-život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společenská pravidla a normy, vklad vzdělání pro život - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace		
Žák: • *objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání*	-naše vlast -státní symboly -státní svátky -významné dny		
• *rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu*	-pojem vlasti a vlastenectví -zajímavá a památná místa -co nás proslavilo -významné osobnosti		
• *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám*	-kulturní život -rozmanitost kulturních projevů -kulturní tradice		

	- přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovné postavení mužů a žen		
• *kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí*	- masová kultura -prostředky komunikace - vliv reklamy na mínění a chování lidí		
• *rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*	-přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - rovnost a nerovnost -konflikty v mezilidských vztazích - problémy lidské nesnášenlivosti		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
Žák: • *kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání*	- projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání -vnímání, prožívání, posuzování		

	-sebehodnocení - význam osobní kázně při seberozvoji		
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
Žák: • *rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady*	-majetek, vlastnictví -formy vlastnictví -hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s majetkem a různými formami vlastnictví		
• *na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení*	- hospodaření s penězi - formy placení		
• *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti*	- rozpočet domácnosti		
• *uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu*	- úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing		

Předmět: Výchova k občanství
Ročník: 7.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
Žák : • *objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života*	-podobnost a odlišnost lidí -projevy chování -rozdíly v prožívání, myšlení a jednání		
• *posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek*	- osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti -charakter -vrozené předpoklady -osobní potenciál		
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
Žák : • *vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít*	-banky a jejich služby -aktivní a pasivní operace -úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků		

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
Žák : • *přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod*	-lidská práva -základní lidská práva -práva dítěte-jejich ochrana -úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech - práva spotřebitele - styk s úřady -poškozování lidských práv -šikana, diskriminace		
• *objasní význam právní úpravy důležitých vztahů-vlastnictví, pracovní poměr, manželství*	- důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - právní norma, předpis - publikování právních předpisů		
• *uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci*	- smlouvy upravující občanskoprávní vztahy		
• *rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky*	-typy a formy státu -znaky státu		

• *objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů*	- právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - státní občanství		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
Žák : • *uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky*	-globalizace - projevy, klady a zápory -významné globální problémy		
• *objasní souvislosti globálních a lokálních problémů*	- globální a lokální problémy		

Předmět: Výchova k občanství
Ročník: 8.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
Žák: • *popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru*	-osobní rozvoj - životní cíle a plány - životní perspektiva -adaptace na životní změny, sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
Žák : • *rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí krajů a státu*	-Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly		
• *vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů*	-význam a formy voleb		
• *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování*	-význam právních vztahů, důležité právní vztahy z nich vyplývající		
• *rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů*	- soustava soudů - orgány právní ochrany		

• *rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady*	- druhy a postihy protiprávního jednání -trestní postižitelnost - porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví		
• *diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání*	- korupce		

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
Žák: • *na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz*	- principy tržního hospodářství (nabídka, poptávka, trh) - podstata fungování trhu - tvorba ceny -inflace		
• *rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu*	- rozpočet státu - typy rozpočtu a jejich odlišnosti - význam daní		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
• *popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování*	- evropská integrace (podstata, význam, výhody) - Evropská unie a ČR		

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis** a **Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 **FYZIKA**

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku dvě hodiny týdně a v 8. a 9.ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie

- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny , dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

-chemie : jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie

- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor

- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

EV: Ekosystémy

OSV: Osobnostní rozvoj -Rozvoj schopností a poznávání

EV: Základní podmínky života

OSV: Osobnostní rozvoj-Rozvoj schopností a poznávání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky :

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě
  (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální

Žák

- používá efektivně při experimentech digitální měřidla a měřicí přístroje
- používá efektivně k záznamu naměřených dat a jejich zpracování výpočetní techniku
- modeluje fyzikální děje pomocí počítačového softwaru
- využívá videozáznamy vlastních pokusů
- zkoumá fyzikální jevy pomocí počítačových simulací
- vyhledává v otevřených zdrojích data k řešení zadaného problému, třídí je a kriticky vyhodnocuje
- sestavuje počítačové prezentace výsledků svých řešení a hledá ve výsledcích vzájemné souvislosti fyzikálních jevů
- vyhledává v otevřených zdrojích data dokumentující aplikace fyzikálních jevů v jiných oblastech vědy a v technice
- při řešení problémů a při práci v týmu využívá ke komunikaci efektivně digitální zařízení
- požaduje od zadavatelů úloh k měření digitální měřicí přístroje a měřidla
- požaduje od zadavatelů úloh k řešení vhodnou digitální techniku a počítačový software
- vytváří a při dalším vzdělávání využívá vlastní digitální portfolio

FYZIKA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák

F-9-1-01 ***změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa***

F-9-1-02 ***uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí***

F-9-1-03 ***předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty***

F-9-1-04 ***využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů***

Učivo

- **měřené veličiny** – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
- **skupenství látek** – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze

POHYB TĚLES; SÍLY

Očekávané výstupy

žák

F-9-2-01 ***rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu***

F-9-2-02 ***využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles***

F-9-2-03 ***určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici***

Učivo

- **pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- **třecí síla** – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů**

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

žák

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Učivo

- **Pascalův zákon** – hydraulická zařízení
- **hydrostatický a atmosférický tlak** – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- **Archimédův zákon** – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

ENERGIE

Očekávané výstupy

žák

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Učivo

- **formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- **přeměny skupenství** – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

- ***F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku***
- ***F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí***

Učivo

- **vlastnosti zvuku** – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-05	***využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh***
F-9-6-06	***rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami***

Učivo

- **elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač
- **elektrické a magnetické pole** – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- **vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR

Očekávané výstupy

žák

F-9-7-01	***objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet***

Učivo

- **sluneční soustava** – její hlavní složky; měsíční fáze

Předmět: Fyzika
Ročník: 6.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
• *Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí* -	• Skupenství látek • Látky tělesa ➢ Složení látek – atom a molekula ➢ Brownův pohyb, difuze ➢ Souvislost skupenství látek a jejich částicovou stavbu		OSV-OR-RSP-cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
• *Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa*	• Měřené veličiny ➢ Délka ➢ Objem ➢ Hmotnost ➢ Čas ➢ Síla ➢ hustota		OSV-OR-RSP-cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění M – převody jednotek D – vývoj a historie jednotek a měření
• *Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty* • *Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa*	• teplotní roztažnost těles • měření veličiny – teplota a její změna		OSV-OR-RSP-cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění M – převody jednotek D – vývoj a historie jednotek a měření

• *Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů* -	• Hustota – převody a výpočet		MEDV-TORC-KCaVMS-identifikování základních orientačních prvků v textu M – převody jednotek M – desetinná čísla Ch – vlastnosti látek

• *Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti směry a výslednici*	• výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	M – úhly, grafické sčítání a odčítání úseček	
	• gravitační pole a gravitační síla ➢ přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa		
	• Tlaková síla a tlak ➢ Vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí		
	• Třecí síla ➢ Smykové tření ➢ Ovlivňování velikosti síly v praxi	TV – ovlivňování tření	
	• Elektrické pole, elektrická síla • Elektrický náboj • Elektrování třením - elektrostatika	Př – elektrický praúhoř CH – předcházení výbuchu	
	• Magnetické pole, magnetická síla • Trvalý magnet • Magnetické pole Země, kompas	Z - magnetosféra	

Předmět: Fyzika
Ročník: 7.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POHYB TĚLES, SÍLY			
• *Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu*	• Pohyb těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný • Pohyb přímočarý a křivočarý		
• *Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, drahou a časem u rovnoměrného pohybu těles*	• Rychlost, dráha, čas		Tv – měření rychlosti, času, dráhy
SVĚTELNÉ DĚJE			
• *Využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh* • *Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami*	• Vlastnosti světla ➢ Zdroje světla ➢ Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích ➢ Stín, zatmění Slunce a Měsíce ➢ Zobrazení obrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) ➢ Zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) ➢ Rozklad bílého světla hranolem ➢ Optické přístroje		ENV-ZPZ – ochrana biologických druhů (důvod ochrany a způsob ochrany jednotlivých druhů) Př – fotosyntéza, lidské oko D – historie dalekohledů, interpretace zatmění Slunce a Měsíce Vv – stíny a barvy M – rovinná souměrnost

LÁTKY A TĚLESA			
• *Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí*	• Souvislost skupenství látek a jejich částicovou stavbu		OSV-OR-RSP-cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění Ch – atomy a molekuly
POHYB TĚLES, SÍLY			
• *Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti a směry*	• Tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou a tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí		M – úhly, grafické sčítání a odčítání úseček
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
• *Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů*	• Kapaliny • Hydrostatický a atmosférický tlak • Souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Z – atmosféra Země Př – let ptáků D – Leonardo da Vinci a jeho doba • Archimédův zákon • Vztlaková síla • Potápění, plování, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách • Pascalův zákon • Hydraulické zařízení • Plyny atmosférický tlak – souvislost s atmosférickými jevy		Př – krevní tlak a krev Z – hydrosféra Země ENV-ZPZ-voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsob ENV-ZPZ-ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a řešení) klimatické změny, propojenost světa,

	• Archimédův zákon v plynech		čistota ovzduší u náš)

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 8.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	VAZBY A PŘESAHY V RVP
ENERGIE			
Žák: • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • změří velikost působící síly • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- mechanická práce - výkon - polohová a pohybová energie - vnitřní energie		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **EV: Ekosystémy** (Obnovitelné a neobnovitelné zdroje - vodní zdroje)

ELEKTŘINA A MAGNETISMUS			
Žák: • porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont) • na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat • podle počtu protonů a elektronů v částici • pozná, zda jde o kladný či záporný iont • ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole • pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud • objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) • změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem • dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem	- atom a jeho složení - proton, neutron, elektron - elektrický náboj - iont - elektrická síla, - elektrické pole - elektrický proud - elektrické napětí - pravidla bezpečné práce - zkrat - pojistka - odpor vodiče - tepelné účinky el. proudu		

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	VAZBY A PŘESAHY V RVP
• sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu o volí k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí o odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, zdroje napětí, spotřebič, spínač		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností a poznávání** (Odkud se bere elektřina)

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	VAZBY A PŘESAHY V RVP
○ uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí ○ ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu ○ popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie ○ dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie ○ popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí ○ zjistí, zda na těleso působí magnetická síla a ověří existenci magnetického pole ○ určí druh pólu podle magnetické střelky ○ pokusem ověří průběh indukčních čar daného magnetu ○ umí zmagnetizovat daný předmět ○ objasní funkci a užití kompasu • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	- elektromagnetická indukce - střídavý proud, - elektromotor - transformátor - výroba a přenos elektrické energie, bezpečnost - Magnet a jeho části - Magnetické pole, indukční čáry, magnetická síla - Magnetizace - Magnetické pole Země - Shrnutí		

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	VAZBY A PŘESAHY V RVP
JADERNÁ ENERGIE			
Žák: • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh o vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor o porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně o dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus o zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- jaderná energie - štěpení atomového jádra - řetězová reakce - jaderný reaktor, jaderná elektrárna - ochrana lidí před radioaktivním zářením - obnovitelné a neobnovitelné zdroje		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **EV: Základní podmínky života** (energie, jaderná energie)

-**pomůcky:** model atomu, ampérmetry, voltmetry, reostaty, multifunkční digitální měřidlo, souprava pro elektroniku, souprava pro elektrotechniku, cívky, model stejnosměrného elektromotoru, dynamo, transformátor

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 9.

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	VAZBY A PŘESAHY V RVP
TEPLO			
• ***zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí***	**přeměny skupenství** – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj-Rozvoj schopností a poznávání –**(Na čem závisí teplo)

ROZPRACOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	ZPŮSOBY HODNOCENÍ	VAZBY A PŘESAHY V RVP
AKUSTIKA			
Žák: • ***rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku*** o určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku, pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí o chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny o využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří o rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí • ***posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí***	- akustika - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku - zvuk, zdroj zvuku - šíření zvuku, rychlost šíření zvuku - odraz zvuku - ozvěna, pohlcování zvuku - hlasitost zvuku		
VESMÍR			
Žák: • ***objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet*** má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci • objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází	- Vesmír - Sluneční soustava, její hlavní složky; měsíční fáze		

pomůcky :, kádinky, odměrné válce, kalorimetr, teploměr, digitální teploměr, kahan, glóbus, budík, ladička, model lidského ucha

5.6.2 **CHEMIE**

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Chemie je vyučován jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Pro výuku chemie platí vše, co je uvedeno v RVP ZV v Charakteristice vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“. Zvláštní důraz je kladen na poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě poznat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Velmi důležité je i učit se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vazby mezi mini, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Ve vzdělávacím oboru chemie je výuka směrována ještě specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Výuka chemie společně s ostatními přírodovědnými předměty přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí (uvedených v RVP ZV) takto:

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení Učí různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů. Učí rozpoznávat informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívat je k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů Učí předcházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvních teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. Učí poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Učí základům logického vyvozování a předvídaní specifických závěrů z přírodovědných zákonů. Rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.

Kompetence komunikativní Vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. Učí stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů.

Kompetence sociální a personální Vede k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.

Kompetence občanské Vede k poznávání možnosti rozvoje i zneužití chemie a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí.

Kompetence pracovní Učí optimální plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. Seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Kompetence digitální

- vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí;
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;

- seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.
- Žák by měl aktivně využívat digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání vlastností látek, chemických procesů a jevů
- Žák by měl na základě osvojených poznatků z chemie kriticky hodnotit informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci

Cíle výuky chemie

Pro výuku chemie platí cíle základního vzdělávání a cíle vzdělávací oblasti Člověk a příroda uvedené v RVP ZV. Pro výuku chemie jsou tam také cíle rozpracovány ve formě Očekávaných výstupů a v tomto Školním vzdělávacím programu ve formě Rozpracovaných očekávaných výstupů.

Výstupy, učivo, souvislosti

Použité zkratky:

T- test
Ú- ústní zkoušení
R- referát
ŠP- školní projekt
PÚ- problémové úlohy
Lab- laboratorní práce
Pp- praktické předvedení
MS- modelování situace
OV- očekávané výstupy v RVP
U- učivo v RVP

CHEMIE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Učivo

1.1 vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek.
1.2 zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
1.3 nebezpečné látky a přípravky - R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam
1.4 mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

SMĚSI

Očekávané výstupy

žák

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky

CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

Učivo

2.1 směsi - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, plošného obsahu a míchání pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)

2.2 voda - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody

2.3 vzduch - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech

CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Učivo

3.1 částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony

3.2 prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo

3.3 chemické sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání

CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Učivo

4.1 chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost

4.2 klasifikace chemických reakcí - slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní

4.3 faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza

4.4 chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-5-01 ***porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí***

CH-9-5-02 ***orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi***

Učivo

5.1 oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů

5.2 kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů

5.3 soli kyslíkaté a nekyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-6-01 ***rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití***

CH-9-6-02 ***zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy***

CH-9-6-03 ***rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití***

CH-9-6-04 ***uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů***

Učivo

6.1 uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků

6.2 paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva

6.3 deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin

6.4 přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy

žák

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi

CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo

7.1 chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze

7.2 průmyslová hnojiva

7.3 tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika

7.4 plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace

7.5 detergenty a pesticidy, insekticidy

7.6 hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti

7.7 léčiva a návykové látky

Předmět: Chemie
Ročník: 8.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE			
Žák: • *určí společné a rozdílné vlastnosti látek*	- látky a tělesa - vlastnosti látek: barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota - vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek		FYZIKA OV: 1.1, 1.4 U: 1.1, 1.4
• *pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí*	- zásady bezpečné práce v laboratoři (pracovně) - vysvětlí význam H-vět a P-vět , piktogramy a jejich význam	T, ÚR, PÚ, Pp, MS	PŘÍRODOPIS OV: 5.5 U: 5.3 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ OV: 3, 4, 14 U: 3.4, 4.6

SMĚSI			
Žák: • *rozlišuje směsi a chemické látky*	- různorodě a stejnorodé směsi (roztoky) - složky směsi	T, Ú, R, PÚ, Lab, Pp	FYZIKA OV: 1.1, 1.4 U: 1.1
• *vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení* • *použije správně pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok*	- složení roztoků - hmotnostní zlomek koncentrace roztoku - koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok		
ODDĚLOVÁNÍ SLOŽEK SMĚSÍ			
Žák • *navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi*	- oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	T, Ú, R, PÚ, Lab, Pp	
Žák: • *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu*	- voda – destilovaná, pitná, odpadní - výroba pitné vody, čistota vody - vzduch – složení, vlastnosti - čistota ovzduší - ozonová vrstva	T, Ú, R, PÚ, MS, Pp, Lab	FYZIKA OV: 1.4 U: 1.2 PŘÍRODOPIS OV: 7.4 U: 7.2 ZEMĚPIS OV: 5.3 U: 5.2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ OV: 14. U: 4.6

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY			
Žák: • *používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech*	- molekuly, atomy - atomové jádro, protony, neutrony - elektrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích	T, Ú, R, PÚ,	FYZIKA OV: 1.2 U: 1.2
Žák: • *orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti*	- prvky - názvy a značky vybraných prvků - protonové číslo - skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků - chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	T, Ú, R, PÚ, Pp	PŘÍRODOPIS OV: 7.4 U: 7.2 ZEMĚPIS OV: 7.4 U: 5.2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ OV: 14 U: 4.6
CHEMICKÉ REAKCE			
Žák: • *rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání*	- zákon zachování hmotnosti - chemické rovnice - látkové množství - molární hmotnost	T, Ú, R, PÚ, Lab, Pp	FYZIKA OV: 1.4 U: 1.1
• *aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, - Katalýza		

ANORGANICKÉ SLOUČENINY			
Žák: • *porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí*	- Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků - Vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů - Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, - oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	T, Ú, R, PÚ, Pp,	PŘÍRODOPIS OV: 6.2, 7.4 U: 6.2, 7.2 ZEMĚPIS OV: 5.3 U: 5.2
Žák • *orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi*	- kyselost a zásaditost roztoků	T, Ú, PÚ, Pp, Lab, MS, R	PŘÍRODOPIS OV: 5.5 U: 5.3 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ OV: 14 U: 3.4, 4.6

Předmět: Chemie
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ORGANICKÉ SLOUČENINY			
Žák • *rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*	- uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů - uhlovodíky s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	T, Ú, R, PÚ, Lab, Pp, MS	U: 4.2,4.3,6.2,7.6 FYZIKA OV:4.5 U: 4.3 PŘÍRODOPIS OV: 5.5, 7.4 U: 5.3, 7.2 ZEMĚPIS OV: 5.3 U: 5.2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ OV: 14 U: 3.4, 4.6, 4.8
• *zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy*	- paliva – ropa, zemní plyn - průmyslově vyráběná paliva		
• *rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*	- příklady v praxi významných alkoholů - karboxylové kyseliny	T, Ú, R, PÚ, Lab	
• *uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů*	- zdroje, vlastnosti a příklady funkcí - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny	T, Ú, R, PÚ, MS, ŠP, Lab	

CHEMIE A SPOLEČNOST			
Žák: • *zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi*	- chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím - recyklace surovin - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy, insekticidy	T, Ú, R, PÚ, Lab, Pp, MS	PŘÍRODOPIS OV: 5.4, 5.5, 7.4 U: 5.3, 5.4, 7.2 ZEMĚPIS OV: 5.3, 6.4 U: 5.2, 6.2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ OV: 3, 4, 5, 6, 12 U: 3.4, 4.3, 4.6, 5.2
• *aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe*	- Hoření - - význam tříd nebezpečnosti		
• *orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka*	- Léčiva a návykové látky		

5.6.3 **PŘÍRODOPIS**
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodina týdně,

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

-chemie : ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy

- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak

- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

EV: Ekosystémy

EV: Základní podmínky života

OSV: Dovednosti pro sdělování verbální i neverbální

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:
- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Kompetence digitální

-vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích

-rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry

-vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi

- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

- žák aktivně využívá digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání živé a neživé přírody

- na základě osvojených poznatků a zkušeností z přírodopisu žák kriticky hodnotí informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci

PŘÍRODOPIS

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
2. stupeň

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy

žák

P-9-1-01 ***rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů***

P-9-1-02 ***vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti***

P-9-1-03 ***uvede příklady dědičnosti v praktickém životě***

P-9-1-04 ***uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka***

Učivo

- **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- **dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- **viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

žák

P-9-2-01 ***rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků***

Učivo
houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
lišejníky – výskyt a význam

BIOLOGIE ROSTLIN
Očekávané výstupy
žák
P-9-3-01 ***odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům***
P-9-3-02 ***vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin***
P-9-3-03 ***rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů***

Učivo
anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
význam rostlin a jejich ochrana

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

žák

P-9-4-01 ***porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů***

P-9-4-02 ***rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin***

P-9-4-03 ***odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí***

P-9-4-04 ***zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy***

Učivo

stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování

vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)

rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva

projevy chování živočichů

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

žák

P-9-5-01 ***určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy***

P-9-5-02 ***orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka***

P-9-5-03 ***objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří***

P-9-5-04 ***rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby***

Učivo

- **fylogeneze a ontogeneze člověka** – rozmnožování člověka
- **anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost
- **nemoci, úrazy a prevence** – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

žák

P-9-6-01 ***rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek***

P-9-6-02 ***rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody***

P-9-6-03 ***uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi***

Učivo

Země – vznik a stavba Země

nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků

vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky

půdy – složení, vlastnosti a význam půdy

vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí

podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka

mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy

žák

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody

Učivo

- **praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

Učivo

- **organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

Předmět: Přírodopis
Ročník: 6.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
BIOLOGIE HUB			
• *rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků*	• **houby bez plodnic** - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy • **houby s plodnicemi** - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami • **lišejníky** - výskyt a význam		**(OV:2.1,2.2,2.3** **U:2.1,2.2,2.3)**
BIOLOGIE ROSTLIN			
• *odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům* • *vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin* • *rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů*	• **anatomie a morfologie rostlin** - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) • **fyziologie rostlin** - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • **systém rostlin** - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a		**(OV:3.1-3.5** **U:3.1-3.4)**

	využití hospodářsky významných zástupců • **význam rostlin a jejich ochrana**		
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
• *porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů* • *rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin* • *odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí* • *zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*	• **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování • **vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) • **rozšíření, význam a ochrana živočichů** - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva • **projevy chování živočichů**		(**OV:4.1-4.4** **U:4.1-4.4**

BIOLOGIE ČLOVĚKA			
• *rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života*	• **nemoci, úrazy a prevence** - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie		**(OV:5.4,5.5** **U:5.3,5.4)**
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
• *rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody*	• **půdy** - složení, vlastnosti a význam půdy		**(OV:6.3-6.5** **U:6.4)**
ZÁKLADY EKOLOGIE			
• *uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi* • *na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému*	• **organismy a prostředí** - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému		**(OV:7.1-7.4** **U:7.1,7.2** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **EV: Ekosystémy**

• *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam* • *uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí*	• **ochrana přírody a životního prostředí** - globální problémy a jejich řešení, chráněná území		**EV: Základní podmínky života**
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
• *aplikuje praktické metody poznávání přírody*	• **praktické metody poznávání přírody** - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek.		**(OV:8.1,8.2** **U:8.1)**

Předmět: Přírodopis **Ročník: 7.**			
Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
• *vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti* • *uvede příklady dědičnosti v praktickém životě* • *uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka*	• **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života • **viry a bakterie** - výskyt, význam a praktické využití		**OV:1.1-1.7** **U:1.1,1.2,1.3,1.5**
BIOLOGIE HUB			
• *rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků*	• **houby bez plodnic** - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy **houby s plodnicemi** - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami • **lišejníky** - výskyt a význam		**(OV:2.1-2.3** **U:2.1,2.2,2.3)**

BIOLOGIE ROSTLIN			
• *odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům* • *vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin* • *rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů* *aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla*	• **anatomie a morfologie rostlin** - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) • **fyziologie rostlin** - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • **systém rostlin** - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců • **význam rostlin a jejich ochrana**		**(OV:3.1-3.5** **U:3.1-3.4)**
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
• *porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*	• **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a		(**OV:4.1-4.4** **U:4.1-4.4**

• *rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin* • *odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí* • *zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*	mnohobuněčné, rozmnožování • **vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) • **rozšíření, význam a ochrana živočichů** - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva • **projevy chování živočichů**		
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
• *rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života*	• **nemoci, úrazy a prevence** - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie		**(OV:5.4,5.5** **U:5.3,5.4)**

NEŽIVÁ PŘÍRODA			
ZÁKLADY EKOLOGIE			
• *uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi* • *Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému* • *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam* • *uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí*	• **organismy a prostředí** - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • **ochrana přírody a životního prostředí** - globální problémy a jejich řešení, chráněná území		**(OV:7.1-7.4** **U:7.1,7.2** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **EV: Ekosystémy** **EV: Základní podmínky života**
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
• *aplikuje praktické metody poznávání přírody*	• **praktické metody poznávání přírody** - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek.		**(OV:8.1** **U:8.1,8.2)**

Předmět: Přírodopis **Ročník: 8.**			
Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
• *vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti* • *uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů*	• **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života • **dědičnost a proměnlivost organismů** - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení		**OV:1.2,1.4-1.6** **U:1.1-1.4**
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
• *porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů* • *rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*	• **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování • **vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby,		(**OV:4.1-4.4** **U:4.1-4.4** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Dovednosti pro sdělování verbální i neverbální**

• *odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí* • *zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*	obojživelníci, plazi, ptáci, savci) • **rozšíření, význam a ochrana živočichů** - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva • **projevy chování živočichů**		

BIOLOGIE ČLOVĚKA			
• *určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy* • *orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka* • *objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří* • *rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby*	• **fylogeneze a ontogeneze člověka** - rozmnožování člověka • **anatomie a fyziologie** - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, • **nemoci, úrazy a prevence** - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie		**(OV:5.1-5.5** **U:5.1-5.4)**
ZÁKLADY EKOLOGIE			
• uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • *na příkladu objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému* • *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam* • *uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému*	• **organismy a prostředí** - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • **ochrana přírody a životního prostředí** - globální problémy a jejich řešení, chráněná území		**(OV:7.1-7.4** **U:7.1,7.2**

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
• *aplikuje praktické metody poznávání přírody*	• **praktické metody poznávání přírody** - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek		**(OV:8.1,8.2** **U:8.1)**

Předmět: Přírodopis
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
• *rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů* • *popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel* • *rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů* • *třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek* • *vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti* • *uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů*	• **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života • **základní struktura života** - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné • **význam a zásady třídění organismů** • **dědičnost a proměnlivost organismů** - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení		**OV:1.1-1.6** **U:1.1-1.4**

BIOLOGIE HUB			
• *objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků*	• **houby bez plodnic** - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy		**(OV:2.3** **U:2.1)**
BIOLOGIE ROSTLIN			
	• **fyziologie rostlin** - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • **význam rostlin a jejich ochrana**		**(U:3.2,3.4)**
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
	• **vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) • **projevy chování živočichů**		**U:4.2,4.4**

BIOLOGIE ČLOVĚKA			
• *určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy* • *objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří* • *aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla*	• fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka • anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti • životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka		**(OV:5.1,5.3,5.5** **U:5.1,5.2,5.4)**
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
• *rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek* • *rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody*	• **Země** - vznik a stavba Země • **nerosty a horniny** - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; • **vnější a vnitřní geologické procesy** - příčiny a důsledky • **půdy** - složení, vlastnosti a význam půdy. • **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí		**(OV6.1-6.6** **U:6.1-6.5,6.7,6.8**

• *uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje*	• **podnebí a počasí ve vztahu k životu -** význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi		
ZÁKLADY EKOLOGIE			
• uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	• **organismy a prostředí -** vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • **ochrana přírody a životního prostředí -**		**(OV:7.1-7.4** **U:7.1,7.2**

• vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • *uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému*	globální problémy a jejich řešení, chráněná území		
• **PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY**			
• *aplikuje praktické metody poznávání přírody* • *dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody*	• **praktické metody poznávání přírody** - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • **významní biologové a jejich objevy**	•	**(OV:8.1,8.2** **U:8.1,8.2)**

5.6.4 ZEMĚPIS
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6. až 9.ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,…
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, …
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, …

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, …

- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států,…

Předmětem prolínají **průřezová témata:**

VMEGS: Evropa a svět nás zajímá
VMEGS: Objevujeme Evropu a svět
MKV: Kulturní diference
EV: Ekosystémy
EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV: Vztah člověka k prostředí
EV: Základní podmínky života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

- **Kompetence občanské**
- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- žáci jsou vedeni k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy
- žáci se seznamují s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi
- je kladen důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě
- žák by měl používat geoinformační technologie ve výuce i v běžném životě
- žák by měl využívat výhody tištěných i digitálních map pro znázornění, analýzu a hodnocení geografických objektů, jevů a procesů v krajině
- žák by měl používat mapy, mapové aplikace a globální družicové navigační systémy k orientaci v terénu, k pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny a sběru geografických dat a informací

ZEMĚPIS (GEOGRAFIE)

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák

Z-9-1-01 ***organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů***

Z-9-1-02 ***používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii***

Učivo

1.1 komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat

1.2 geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-2-01 ***prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů***

Z-9-2-02 ***rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu***

Z-9-2-03 ***porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost***

Učivo

2.1 Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas

2.2 krajinná sféra - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry

2.3 systém přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně

2.4 systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

žák

Z-9-3-01	***lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny***
Z-9-3-02	***porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států***
Z-9-3-03	***zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich***

Učivo

3.1 světadíly, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)

3.2 modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-4-01	***posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace***
Z-9-4-02	***posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel***
Z-9-4-03	***zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje***
Z-9-4-04	***porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit***
Z-9-4-05	***porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků***

Z-9-4-06	***lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech***

Učivo

4.1 obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky

4.2 globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace

4.3 světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně

4.4 regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-5-01	***porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin***
Z-9-5-02	***uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)***
Z-9-5-03	***uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí***

Učivo

5.1 krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajin

5.2 vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

žák

Z-9-6-01	***vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy***
Z-9-6-02	***hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu***

Z-9-6-03	***hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu***
Z-9-6-04	***lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit***
Z-9-6-05	***uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států***

Učivo

6.1 místní region - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)

6.2 Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu

6.3 regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák

Z-9-7-01	***ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu***
Z-9-7-02	***aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny***
Z-9-7-03	***uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech***

Učivo

7.1 cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů

7.2 ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Předmět: Zeměpis
Ročník: 6.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE			
Očekávané výstupy *žák* • *Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů*	• **komunikační geografický a kartografický jazyk** - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat	T, Ú, SP, SkP, PÚ, R	Inf- - tabulky ČJS: OV 1.4– 1.8 U 1.1 – 1.4, 1.8 M: OV 1.5, 2.1, 2.2 – 2.4 U 1.4, 2.1 I: OV 4.1, 5.1 5.3, 5.5 U 4.3, 5.2, 5.3

• *používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii*	• **geografická kartografie a topografie** - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě		
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
Očekávané výstupy *žák* • *prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů*	○ **Země jako vesmírné těleso** - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	T, Ú, SP, SkP, PÚ, R	ČJS: OV 3.4, 4.4, 4.5, 4.6, 4.8 U 3.1, 4.1, 4.2 – 4.4, 4.6 – 4.8 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **EV: Základní podmínky života**

• *rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu*	○ **krajinná sféra** - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry		
• *porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost*	○ **systém přírodní sféry na planetární úrovni** - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně ○ systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti		
REGIONY SVĚTA – AFRIKA, AUSTRÁLIE			
žák • *lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny*	○ **světadíly, oceány, makroregiony světa** - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	T, Ú, SP, SkP, PÚ, R	D: OV 7.4, 8.1 8.4 U 8.5

• *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států*	○ **modelové regiony světa** - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		
• *zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*	○ **modelové regiony světa** - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
žák • *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*	○ **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** orientační body, jevy, pomůcky a přístroje;	T, Ú, SP, SKP, PÚ, R	ČJS: OV1.51.6 U 1.4
• *aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny*	○ stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů		
• *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech*	○ **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života –** ○ **Živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích**		

Předmět: Zeměpis
Ročník: 7.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
REGIONY SVĚTA – AMERIKA, ASIE, EVROPA			
žák • *lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny*	• **světadíly, oceány, makroregiony světa** - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	T, Ú, SP, SKP, PÚ, R	D: OV 3.2, 4.4, 5.3, 5.7, 6.6, 7.4,7.5, 8.1, 8.2, 8.4, 8.5 U 3.1 – 3.3, 4.3, 4.5, 5.2 6.1, 6.8, 7.1 7.2 – 7.4, 8.3, 8.4 ČJS: OV 1.7, 1.8 U 1.7 VO: OV 3.6 U 3.3, 3.4 I: OV 4.1, 5.1 5.3, 5.5 U 4.3, 5.2, 5.3
• *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států*	• **modelové regiony světa** - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		

• *zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*	**modelové regiony světa** - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		

Předmět: Zeměpis
Ročník: 8.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČESKÁ REPUBLIKA			
žák • *vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy*	○ **místní region** - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) ○ **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	T, Ú, SP, SkP, PÚ, R, ŠP	D: OV 4.3, 4.5, 5.2, 5.4, 5.7, 7.5 U 4.4, 4.8, 5.1 5.3, 7.2-7.4 8.3, 8.5 ČJS: OV 1.7, 1.8 U 1.4 – 1.6, 3.3 VO: OV 5.1, 5.2 I: OV 4.1, 5.1 5.3, 5.5 U 4.3, 5.2, 5.3 VZ: OV 14 U 4.9 ČJS: OV 5.9 U 5.6

• *hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu,*	○ **místní region** - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)		
• *hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu*	○ **Česká republika** - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu		
• *lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit*	○ **regiony České republiky** - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech		
• *uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států*	○ , přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech		

Předmět: Zeměpis
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
žák • *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace*	• **obyvatelstvo světa** - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky	T, Ú, SP, SkP, Ú, R	D: OV 8.3, 8.4 U 8.5 ČJS: OV 2.8 U 2.7 VO: OV 5.4-5.6 U 5.1 – 5.3 I: OV 4.1, 5.1 5.3, 5.5 U 4.3, 5.2, 5.3

• *posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel*	• **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace		
• *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje*	• **světové hospodářství** - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně		
• *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*	• **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní		
• *porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků*	• hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států;		

• *lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech*	• geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska		
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
žák • *porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*	• **krajina** - přírodní a společenské prostředí,	T, Ú,SP, SkP, PÚ, R	ČJS: OV 2.8 U 2.7
• *uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)*	• typy krajin		
• *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*	• **vztah příroda a společnost** - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva		

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova,* který je na úrovni školního vzdělávacího programu možné realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10).

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA
Charakteristika vyučovacího předmětu -1.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je realizován v 1. - 5. ročníku - 1 hod. týdně

- hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura

vzdělávací obsah je rozdělen do čtyřech oblastí:

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

organizace - žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

v tomto předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

OSV: Sociální rozvoj

OSV: Osobnostní rozvoj

MkV: Kulturní diference

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení - žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů – rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní – žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem

- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální – žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

– žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbol
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí
- učitel motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
-

- na konci 3. ročníku - žák využívá snadno ovladatelné akustické i dostupné elektronické hudební nástroje k doprovodné hře
- na konci 5. ročníku – žák využívá snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
  - žák rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě
  - žák vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace s využitím dostupných akustických i elektronických hudebních nástrojů i hudebních aplikací

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

HV-3-1-01 ***zpívá v jednohlase***

HV-3-1-02 ***rytmizuje a melodizuje jednoduché texty***

HV-3-1-03 ***využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře***

HV-3-1-04 ***reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie***

HV-3-1-05 ***rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby***

HV-3-1-06 ***rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální***

Očekávané výstupy – 2. období

žák

HV-5-1-01 ***zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti***

HV-5-1-02 ***realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not***

HV-5-1-03 ***využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní***

HV-5-1-04 ***rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby***

HV-5-1-05 ***vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace***

HV-5-1-06 ***rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků***

HV-5-1-07 ***ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace***

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

Předmět: Hudební výchova
Ročník: 1.

Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *zpívá v jednohlase*	-**pěvecký a mluvní projev** (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena,) -**hudební rytmus** (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu)	P	**Hv** **OV:1,U:1.1,1.2, 1.3**
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře* • *rytmizuje a melodizuje jednoduché texty*	-**hra na hudební nástroje** (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten) -**rytmizace,** hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace	P	Hv **OV:2,3** **U:2.1,2.2** Čj říkadla OV:3.1 U:3.4

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • *reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie*	-**taktování, pohybový doprovod znějící hudby** (2/4 takt) -**pohybové vyjádření hudby** (pohybová improvizace)	P	Hv **OV:4, U:3.1,3.2** **Tv - taneční kroky, pochod** U:2.3 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Sociální rozvoj** -Komunikace
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • *rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální* • *rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby*	-**hudební výrazové prostředky**, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -**hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální**, lidský hlas, hudební nástroj -**hudební styly** (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)	T,Ú	**Hv - OV:5,6** **U:4.1,4.3,4.4,4.5** ČJS(Prv) lidové zvyky a tradice OV.3.3,U:3.2, 3.4 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj** -Rozvoj schopnosti poznání

Předmět: Hudební výchova
Ročník: 2.

Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *zpívá v jednohlase*	-**pěvecký a mluvní projev** (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena,) -**hudební rytmus** (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon)	P	**Hv** **OV:1,U:1.1,1.2, 1.3**
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře* • *rytmizuje a melodizuje jednoduché texty*	-**hra na hudební nástroje** (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten) -**rytmizace,** hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace	P	Hv **OV:2,3** **U:2.1,2.2** **Čj** **říkadla** OV:3.1 U:3.4

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • *reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie*	-**taktování, pohybový doprovod znějící hudby** (2/4 takt) -**pohybové vyjádření hudby** (pohybová improvizace)	P	Hv **OV:4, U:3.1,3.2** **Tv - taneční kroky, pochod** U:2.3 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Sociální rozvoj** -Komunikace
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • *rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální* • *rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby*	-**hudební výrazové prostředky**, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -**hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální**, lidský hlas, hudební nástroj -**hudební styly** (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)	T,Ú	**Hv** **OV:5,6** **U:4.1,4.3,4.4,** ČJS(Prv) lidové zvyky a tradice OV.3.3,U:3.2, 3.4

Předmět: Hudební výchova
Ročník: 3.

Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *zpívá v jednohlase*	**-pěvecký a mluvní projev** (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena,) **-hudební rytmus** (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon)	P	**Hv** **OV:1,U:1.1,1.2, 1.3**
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře* • *rytmizuje a melodizuje jednoduché texty*	**-hra na hudební nástroje** (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten) **-rytmizace,** hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace	P	Hv **OV:2,3** **U:2.1,2.2** **Čj** **říkadla** OV:3.1 U:3.4

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • *reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie*	-**taktování, pohybový doprovod znějící hudby** (2/4 takt) -**pohybové vyjádření hudby** (pohybová improvizace)	P	Hv **OV:4, U:3.1,3.2** **Tv - taneční kroky, pochod** U:2.3 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Sociální rozvoj** -Komunikace
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • *rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální* • *rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby*	-**kvality tónů** **- vztahy mezi tóny** (souzvuk, akord) -**hudební výrazové prostředky**, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -**hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální**, lidský hlas, hudební nástroj-**hudební styly** (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)	T,Ú	**Hv** **OV:5,6** **U:4.1,4.3,4.4,** **4.5** ČJS(Prv) lidové zvyky a tradice OV.3.3,U:3.2, 3.4

Předmět: Hudební výchova **Ročník: 4.**			
Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti*	**pěvecký a mluvní projev -** (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) **hudba vokální, lidský hlas,** **dvojhlas a vícehlas** (kánon a lidový dvojhlas) (rozvíjení činností z 1. období **intonace a vokální improvizace** (durové a mollové tóniny) **záznam vokální hudby**– zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky)		

• *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*	**hudební rytmus** (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) **grafický záznam vokální hudby** (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu)	P,T,Ú	ČJS(Vl) – lidové zvyky a tradice OV.3.7,U:3.2,3.4
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*	**hra na hudební nástroje**-reprodukce jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře		
• *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní*	**hra na hudební nástroje**-reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře		
• *vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*	**rytmizace, melodizace, hudební improvizace** –tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka –odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)	P,T	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • *ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*	**pohybové vyjádření hudby –** pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků **orientace v prostoru** (pamětné uchování tanečních pohybů)		
• *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*	**taktování, pohybový doprovod znějící hudby** (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet)	P	Tv taneční kroky, relaxační cvičení
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • *rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby*	**hudební formy** (malá písňová)		
• *rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků*	**kvality tónů** –délka, síla, barva, výška **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord **hudební výrazové prostředky a hudební prvky** (rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, zvukomalba,	T,Ú	

	metrické, dynamické harmonické změny v hudebním proudu) **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj** (rozvíjení činností z 1. období) **hudební styly a žánry** (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …) **interpretace hudby -** slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)		

Předmět: Hudební výchova
Ročník: 5.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti*	**pěvecký a mluvní projev** (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) **hudba vokální, lidský hlas** **dvojhlas a vícehlas** (kánon a lidový dvojhlas) (rozvíjení činností z 1. období) **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V.,III.aI. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V.stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.) **záznam vokální hudby**–zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření(např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně		

	hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) **grafický záznam vokální hudby** (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu)	P,T,Ú	
• *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*	**pěvecký a mluvní projev** (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu)		
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*	**hra na hudební nástroje** (reprodukce jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten)		
• *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní*	**hra na hudební nástroje**- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře		
• *vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*	**rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** –tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna,	P,T	

	otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b) **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů		
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • *ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*	**taktování, pohybový doprovod znějící hudby** (3/4 a 4/4 takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance) **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby**–pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků		
• *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*	**pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby**–pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků **orientace v prostoru** - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	P	Tv taneční kroky, relaxační cvičení U:2.3

POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
Žák: • **rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby**	**hudební formy** (malá písňová, rondo, variace)		
• *rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků*	**kvality tónů** –délka, síla, barva, výška **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord **hudební výrazové prostředky a hudební prvky**-rytmus, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná, sestupná), zvukomalba, metrické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj** (rozvíjení činností z 1. období) **hudební styly a žánry** (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …) **interpretace hudby**- slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	T,Ú	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k :

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Předmět se vyučuje v 6. - 9. ročníku – 1 hodina týdně

-Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy.

- Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žáci

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují,

  hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané

  hudebním dílem

- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žáci

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění
-

Učitel

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žáci

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Kompetence digitální

- žáci jsou vedeni k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí
- žáci jsou vedeni k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- učitel motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů

Průřezová témata: OSV: Osobnostní rozvoj-Rozvoj schopností poznávání

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

HV-9-1-01 ***využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách***

HV-9-1-02 ***uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase***

HV-9-1-03 ***reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace***

HV-9-1-04 ***rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě***

HV-9-1-05 ***orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku***

HV-9-1-06 ***zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období***

HV-9-1-07 ***vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění***

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby

- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti –** reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje**
- **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace
- **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické
- **orientace v prostoru** – rozvoj pohybové pamětí, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- **hudební dílo a jeho autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí

Předmět: Hudební výchova
Ročník: 6.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase* • *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*	• **Intonace a vokální improvizace** diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem • **pěvecký a mluvní projev** rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • **hudební rytmus** odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • **orientace v notovém záznamu vokální skladby** - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby	P	HV-OV:1,2,3 U:1.1,1.2,1,1.3, 1.4 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV** **-Rozvoj schopností** **Poznávání**

	• **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** -reprodukce tónů a melodií, zachycován rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu • **reflexe vokálního projevu** - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)		
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
• *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*	• **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) • **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby • **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** • **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**	P	Hv- OV:3,4 U:2.1,2.3

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
• *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě*	• **pohybový doprovod znějící hudby** - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace • **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** - tempové, dynamické rytmicko-metrické, harmonické • **orientace v prostoru** – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	P	Hv OV:5 U:3.1,3.2,3.3, 3.4 Tv (taneční kroky, relaxační cvičení) U:2.3
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
• *orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku* • *vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*	• **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie) a	T,Ú,R	Hv OV:6,7,8 U:4.1,4.2,4.3, 4.4 D

	jejich význam pro pochopení hudebního díla • **hudební dílo a její autor** - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi • **hudební styly a žánry** - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: • **interpretace znějící hudby** - slovní charakterizování hudebního), vytváření vlastních soudů a preferencí		obd. Baroka a klasicismu OV:5.7 U:5.4

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 7.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase* • *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*	• **Intonace a vokální improvizace** diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem • **pěvecký a mluvní projev** rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • **hudební rytmus** odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • **orientace v notovém záznamu vokální skladby** notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby	P	Hv OV:1,2,3 U:1.1,1.2,1.3,1.4,1.5,1.6 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj-Rozvoj schopností poznávání**

	• **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu • **reflexe vokálního projevu** vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)		
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
• *orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku* • *vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*	• **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie) a jejich význam pro pochopení hudebního díla • **hudební dílo a její autor** - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou	T,R,Ú	Hv OV:4,7,8 U:4.1,4.2,4.3, 4.4 D (období baroka, klasicismu, romantismu) OV:1.3,5.7

	vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi • **hudební styly a žánry** - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: • **interpretace znějící hudby** - slovní charakterizování hudebního díla), vytváření vlastních soudů a preferencí		U:1.2,5.4
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
• *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*	• **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) • **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby • **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** • **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**	P	Hv OV:3,4 U:2.1,2.3

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
• *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě*	• **pohybový doprovod znějící hudby** - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace • **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** - tempové, dynamické rytmicko-metrické, harmonické • **orientace v prostoru** – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	P	Hv OV:5 U:3.1,3.2,3.3, 3.4 Tv taneční kroky U:2.3

Předmět: Hudební výchova
Ročník: 8.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase* • *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*	• **Intonace a vokální improvizace** diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem • **pěvecký a mluvní projev** rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • **hudební rytmus** odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • **orientace v notovém záznamu vokální skladby**	P	Hv OV:1,2,3 U:1.1,1.2,1.3,1.4,1.5,1.6

	notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby • **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu • **reflexe vokálního projevu** vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)		
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
• *orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku* • *zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období* • *vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*	• **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie) a jejich význam pro pochopení hudebního díla • **hudební dílo a její autor** - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i	T,R,Ú	Hv OV:6,7,8 U:4.1,4.2,4.3, 4.4 D OV:1.3,5.7 U:1.2,5.4

	nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi • **hudební styly a žánry** - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: • **interpretace znějící hudby** - slovní charakterizování hudebního), vytváření vlastních soudů a preferencí		
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
• *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*	• **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) • **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby • **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a**	P	Hv OV:3,4 U:2.1,2.2

	myšlenek pomocí hudebního nástroje • **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**		
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
• *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě*	• **pohybový doprovod znějící hudby** - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace • **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** - tempové, dynamické rytmicko-metrické, harmonické • **orientace v prostoru** – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	P	Hv OV:5 U:3.1,3.2,3.3, 3.4 Tv (taneční kroky) U:2.3

Předmět: Hudební výchova
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
VOKÁLNÍ ČINNOSTI			
Žák: • *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase* • *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*	• **Intonace a vokální improvizace** diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem • **pěvecký a mluvní projev** rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • **hudební rytmus** odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • **orientace v notovém záznamu vokální skladby**		Hv OV:1,2,3 U:1.1,1.2,1.3,1.4,1.5,1.6 D OV:2.1,3.2,5.7 U:2.1,3.1,3.2,5.4,7.1

	notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby • **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu • **reflexe vokálního projevu** vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)		
POSLECHOVÉ ČINNOSTI			
• *orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku* • *vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění* • *zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období*	• **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost formy) a jejich význam pro	T,R,Ú	Hv OV:6,7,8 U:4.1,4.2,4.3, 4.4 D OV:2.1,3.2,5.7 U:2.1,3.1,3.2,5.4,7.1

	pochopení hudebního díla • **hudební dílo a její autor** - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) • **hudební styly a žánry** - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: • **interpretace znějící hudby** - slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí		
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
• *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*	• **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová	P	Hv OV:3,4 U:2.1,2.2,2.3, 2.4

	improvizace (jednoduché hudební formy) • **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby • **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** • **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**		
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOST			
• *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách* • *rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě*	• **pohybový doprovod znějící hudby** - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace • **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** - tempové, dynamické rytmicko-metrické, harmonické	P	Hv OV:5 U:3.1,3.2,3.3, 3.4 Tv (taneční kroky) U:2.3

	• **orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách		

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět

v 1. až 5. ročníku následovně:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodiny týdně
3. ročník - 2 hodiny týdně
4. ročník - 2 hodina týdně
5. ročník - 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Ve vyučovacím předmětu se realizují **tato průřezová témata**:

OSV: Osobnostní rozvoj

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedení ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných

- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence digitální

- Učitel motivuje žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- Učitel poskytuje žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- Učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům na konci 3. ročníku:
- Žák vnímá objekty a situace různými smysly a pro jejich vizuální vyjádření nalézat různé prostředky a podle svých schopností s nimi pracuje
- Žák vnímá a podle svých schopností interpretovat vizuálně obrazná vyjádření (vlastní i svých spolužáků) i vybraná umělecká díla
- Žák komunikuje přímo i zprostředkovaně pomocí digitálních technologií obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral nebo upravil na konci 5. ročníku:

- Žák nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- Žák osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje různorodé prostředky, včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění
- Žák porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupovat k nim jako ke zdroji inspirace; postupně si vytváří digitální portfolio vlastní tvorby a digitální databanku různých inspiračních zdrojů

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období	
žák	
VV-3-1-01	***rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ***
VV-3-1-02	***v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace***
VV-3-1-03	***vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje***
VV-3-1-04	***interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností***
VV-3-1-05	***na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil***
Očekávané výstupy – 2. období	
žák	
VV-5-1-01	***při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů***
VV-5-1-02	***při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností***
VV-5-1-03	***nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě***

VV-5-1-04	***osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky***
VV-5-1-05	***porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace***
VV-5-1-06	***nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil***

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly –** vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci –** jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

Předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 1.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
Žák: • *Rozpoznává (linie, barvy, objekty, tvary),porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ*	**- uspořádání objektů do celků** na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém vyjádření		
• *v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace*	**-reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly**-vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly **- prvky vizuálně obrazného vyjádření-** linie, tvary, barevné kvality a jejich jednoduché vztahy(podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše - teorie barvy- barvy teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev		

• *Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje*	-**smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření**- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film,		
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
• *interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností*	**prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad** fantazie, představ a osobních zkušeností, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění -hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání		

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
Žák: • *na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*	**<u>osobní postoj v komunikaci</u>** – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací **<u>proměny komunikačního obsahu</u>** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění		
• *Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností*	**<u>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</u>** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)		

Předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 4.- 5.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
Žák: • *při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů*	**prvky vizuálně obrazného vyjádření** -linie, tvary,objemy světlostní a barevné kvality, textury-jejich jednoduché vztahy(podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru **uspořádání objektů do celků** - na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů	P P	

	prostředky vnímatelnými ostatními smysly **<u>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</u>** - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama		
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
Žák: • *při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností*	**<u>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</u>** -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	P	
• *nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě*	**<u>typy vizuálně obrazných vyjádření</u>** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama	P	
• *osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků*	**<u>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</u>** – hledisko jejich	P	

svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	vnímání(vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace(fantazijní, založené na smyslovém vnímání)		
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
Žák: • *porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace*	**osobní postoj v komunikaci-** jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací **proměny komunikačního obsahu**- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	P	
• *nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*	**komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** –v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)	P	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)
- 6. ročník – 2 hodiny týdně
- 7. až 9. ročník – 1 hodina týdně

- výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebnách výpočetní techniky, v komunitní učebně, v knihovně nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací

- strategie • učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
  - učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie • učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- strategie • učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, ..)
  - učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, ..)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- strategie • učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
  - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
  - učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých

- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie
- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- strategie • učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
  • učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Kompetence digitální

- vedeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV: Ekosystémy
OSV: Osobnostní rozvoj
OSV: Sociální rozvoj
MV: Tvorba mediálního sdělení
MV: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
VMEGS: Jsme Evropané
OSV: Rozvoj schopností poznávání

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy	
žák	
VV-9-1-01	***vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků***
VV-9-1-02	***zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie***
VV-9-1-03	***zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace***
VV-9-1-04	***vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření***
VV-9-1-05	***rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku***
VV-9-1-06	***interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků***
VV-9-1-07	***ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření***

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření

uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření

- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník:6.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
Žák: • *vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků* *-správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.* *-vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů.*	**prvky vizuálně obrazného vyjádření** -linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; -vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření		**<u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u>** **EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **EV: Ekosystémy** **OSV: Osobnostní rozvoj** -Sebepoznání a sebepojetí -Rozvoj schopností poznávání -Kreativita **OSV: Sociální rozvoj** -komunikace
• *zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie* *- využívá perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření*	**uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** –vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky		**MV: Tvorba mediálního sdělení** **MV: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality**

	vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření		**VMEGS: Jsme Evropané**
• *rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku*	**reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly**–vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)		
• *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*	**smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření**– umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě		
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
• *Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace*	**typy vizuálně obrazných vyjádření**–hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry		

• *vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření*	**prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**–manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** –hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech		
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
• *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření*	**osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých),		

	kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** –utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace **proměny komunikačního obsahu** –záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti		

Předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 7.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
Žák: • *vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků* • *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie* • *rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu* • *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*	-prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování. -uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků.	P	Vv OV:1,2,3,5,6 U:1.1,1.2,1.3, 1.4 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj** -Sebepoznání a sebepojetí -Kreativita

	-Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta -reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) - Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek. -smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě -Užitá grafika. Písmo - styly a druhy písma.		

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
• *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace* • *vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření*	-prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace -Událost - originální dokončení situace - vyprávění výtvarnými prostředky. -typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry -přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na	P,MS	Vv OV:3,4 U:2.1,2.2,2.3

	smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech - fantazijní variace na základní tvary písmen.		
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
• *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů* • *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci*	-osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování -komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, -proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění	P,Ú	Vv OV:7,8 U:3.1,3.2,3.3

	-Práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi um. děl - hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou. Koláž.		

Předmět: Výtvarná výchova **Ročník: 8.**			
Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
Žák: • *vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků* • *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie* • *rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu* • *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*	-prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření - Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem. -Různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání). -uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření --	P	Vv OV:1,2,5,6 U:1.1,1.2,1.3, 1.4 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj** -Rozvoj schopností poznávání

	Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě. <u>-reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</u> - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) - Práce s uměleckým dílem. Teoretické práce - renesance, baroko, klasicismus - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování. Pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) - renesance, baroko		HV- OV:7,8 U:4.5 D- OV:4.5,5.7 U:4.7,5.4 IKT- OV:1,2.5 U:1.1,1.3,2.1

	-smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě		
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
• *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace* • *vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření* *-správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor.* *-správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy* *-užívá perspektivních postupů.*	-prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace -Lineární perspektiva - sbíhavá, úběžníková. -Správná technika malby - zvládnutí větší plochy. -Krajinářské školy 19. stol. -Technika akvarelu, pastel -typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie,	P,MS	Vv OV:3,4 U:2.1,2.2,2.3

	elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Práce s internetem - vyhledávání www stránek - orientace -přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech		IKT- OV:1 U:1.3

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
• *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů* • *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci*	-osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování -komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace -proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	P,Ú	Vv OV:7,8 U:3.1,3.2,3.3

Předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
Žák: • *vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků* • *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie* • *rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu* • *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*	-prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření -Techniky kresby - tužka, perko, uhel, rudka. Dynamická kresba. Např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy. -uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh)	P	Vv OV:1,2,5,6 U:1.1,1.2,1.3, 1.4 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Rozvoj schopností poznávání**

-rozlišuje obsah viz. obr. vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění.	ve statickém i dynamickém vyjádření -reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) -smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě -Seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění – akční tvar malby a kresby -Práce s uměleckým dílem - umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. Např. kubismus, surrealismus, impresionismus.		

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
• *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace* • *vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření* *-využívá znalostí o základních , druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření .*	-prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace -typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry -přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	P,MS	Vv OV:3,4 U:2.1,2.2,2.3

	Komplementární barvy - textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. Kontrast (barevný, světelný).		
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
• *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů* • *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci*	-osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování -komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace -proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění;	P,Ú	Vv OV:7,8 U:3.1,3.2,3.3

	historické, sociální a kulturní souvislosti		

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot[1], o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví obsahuje vzdělávací obor Výchova ke zdraví výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

[1] Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhrady povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém usnadňuje život, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 8. - 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- Preventi
- vní ochranu zdraví
- na základní hygienické, stravovací, pracovní a jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé látky
- na předcházení úrazů
- na získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevňování návyků poskytovat základní první pomoc
- aktivní rozvoj a ochranu zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické)
- Osvojování zásad zdravého životního stylu
- osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech.
- Rozšiřování a prohlubování poznatků o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Předmětem prolínají **průřezová témata** :

MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
OSV: Morální rozvoj
MKV: Lidské vztahy
OSV: Osobnostní rozvoj
OSV: Sociální rozvoj
OSV: Morální rozvoj
EV: Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- efektivnímu učení
- vyhledávají a třídí informace, využívají je v procesu učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánují, organizují a řídí vlastní učení

Učitel

-se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků

-zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů

zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům, řešením sami žáci

-sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace- mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

-klade otevřené otázky
-ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím chyb
-podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní

Žáci

-komunikují na odpovídající úrovni
-si osvojují kultivovaný ústní projev
-účinně se zapojují do diskuze
-uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy
Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- chápou základní ekologické souvislosti ,respektují požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- mohou využít ICT pro hledání informací
- využívají znalostí v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel

-umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi…

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

Kompetence digitální

- žáci jsou podporování v rozvíjení digitálních kompetencí prostředky a technologiemi, které jsou vhodné pro výchovu ke zdraví
- učitel vede žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví, k běžnému využívání digitálních technologií pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví
- učitel vede žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace
- žák při práci s digitálními technologiemi předchází situacím ohrožujícím zdraví a bezpečí
- žák dlouhodobě sleduje s v\užitím digitálních technologií problematiku zdraví a bezpečí jak z pohledu vlastní osoby, tak celospolečenského zájmu a usiluje o zlepšení zjištěného stavu
- s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se aktivní podpory zdraví a ochrany bezpečí

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy	
žák	
VZ-9-1-01	***respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě***
VZ-9-1-02	***vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví***
VZ-9-1-03	***vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví***
VZ-9-1-04	***posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví***
VZ-9-1-05	***usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví***
VZ-9-1-06	***vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí***
VZ-9-1-07	***dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky***
VZ-9-1-08	***uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc***
VZ-9-1-09	***projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce***
VZ-9-1-10	***samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím***
VZ-9-1-11	***respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví***
VZ-9-1-12	***respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování***
VZ-9-1-13	***uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým***

VZ-9-1-14	***vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi***
VZ-9-1-15	***projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc***
VZ-9-1-16	***uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí***

Učivo

1.VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

1.1 **vztahy ve dvojici** – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství

1.2 vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

2.ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

2.1 **dětství, puberta, dospívání** – tělesné, duševní a společenské změny

2.2 sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

3.ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

3.1 výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy

3.2 vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota

3.3 tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim

3.3 ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty

3.4 ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

4.RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

4.1 stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti

4.2 auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu

4.3 skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci

4.4 bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 8.

Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ			
Žák : • *respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů v ,komunitě* • *vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví*	**-vztahy ve dvojici**-kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství **-vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity**-rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	T,Ú,R,ŠP, MS,K,VK,B	Vz:**OV:1,2** U:1.1,1.2 Vo-rodina, škola skupina, obec

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE			
Žák : • *samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím* • *uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami* • *projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc* *- vyhodnocuje konkrétní rizikové situace v silniční a železniční dopravě a vyvozuje bezpečné chování* *- diskutuje o příčinách dopravních nehod a o jejich předcházení, argumentuje pro správné řešení situací* *- aktivně se zapojuje do akcí školy (obce) podporujících snižování rizik a nehodovosti a podporující bezpečné chování v dopravě*	**-stres a jeho vztah ke zdraví** -kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) **bezpečné chování a komunikace** – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení -živelní pohromy, terorismus	T,Ú,R,ŠP, MS,B,VK,K	**Vz-OV:10,8,15** **U:4.1** Vo-mezilidská komunikace **Vz-OV:9,11,16** **-** **U:4.4,4.<u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u>** **MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení**

- poskytne první pomoc při život ohrožujících stavech *Žák :* • *projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a k pravidlům zdravého životního stylu* • *dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce* • *respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví* • *uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí*			
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ			
• *respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě* • *uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním*	**sebepoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových		Vz:**OV:1,8,10** **U:6.1,6.2,6.3** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA** **OSV – Sebepoznání a sebepojetí**

problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • *samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím*	postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování **psychohygiena** v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech		**MKV-Lidské vztahy** **OSV: Osobnostní rozvoj** -Sebepoznání a sebepojetí **OSV: Osobnostní rozvoj** -Seberegulace a sebeorganizace **OSV: Osobnostní rozvoj** -Psychohygiena **OSV: Sociální rozv**
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ			
• *vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví* • *usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví* • *posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a*	**celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie **podpora zdraví a její formy** – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost		**Vz-OV:3,5,4** **U:5.1,5.2** **PRŮŘEZOVÁ TÉAMATA:** **OSV: Morální rozvoj**

vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví		-Hodnoty, postoje, praktická etika **MKV: Lidské vztahy**

Předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE			
Žák : • *v souvislosti se zdravím ,etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování* • *samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organizmu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím* *Žák :* • *vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím* • *vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví* • *dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví*	**-sexuální dospívání a reprodukční zdraví** zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, -předčasná sexuální zkušenost, promiskuita problémy těhotenství a rodičovství mladistvých -poruchy pohlavní identity **-dětství, puberta, dospívání** -tělesné, duševní a společenské změny	T,Ú,R,ŠP, MS,B,K,VK	**Vz:OV:,10,12** **U:2.2,** Vo-morálka a etika, dospívání rizikové chování **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Morální rozvoj** -Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **OSV: Morální rozvoj** **-Hodnoty, postoje, praktická etika** Vz:**OV:3,4** U:2.1,2.2 Vo-dospívání
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE			
	skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální		**Vz-U: 4.3**

	kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; **kriminalita mládeže;** komunikace se službami odborné pomoci		
Žák : • *dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka* • *uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým* • *vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt* • *uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi* • *projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc* • *uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí* • *projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc* *- vyhodnocuje konkrétní rizikové situace v silniční a železniční dopravě a vyvozuje bezpečné chování*	**bezpečné chování a komunikace** – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) **auto-destruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně,	T,Ú,R,ŠP, MS,B,K,VK	**Vz -OV:7,8** **U:4.4** **Vz-U:4.5,4.2** **-OV:14,15,16**

- diskutuje o příčinách dopravních nehod a o jejich předcházení, argumentuje pro správné řešení situací *- aktivně se zapojuje do akcí školy (obce) podporujících snižování rizik a nehodovosti a podporující bezpečné chování v dopravě* *- poskytne první pomoc při život ohrožujících stavech*	nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu -manipulativní reklama a informace -reklamní vlivy, působení sekt **ochrana člověka za mimořádných událostí** – U:klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí -seberegulace a sebeorganizace činností a chování -psychohygiena -mezilidské vztahy, komunikace a kooperace morální rozvoj		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **EV: Vztah člověka k prostředí** **Vz-U:4.7**
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ			
• *vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i nejbližším okolí*	**ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy** – prevence		**Vz-U:3.3** **-OV:6**

	kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ			
• *respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě* • *vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví* • *vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí* • *samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím*	**mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování -rodina, její význam v současnosti i v minulosti **sebepoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity		**Vz-U:6.4** **-OV:1,2,6,10** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Osobnostní rozvoj** -Seberegulace a sebeorganizace **OSV: Osobnostní rozvoj** -Psychohygiena **MKV: Lidské vztahy** Vz:**OV:1** **U:6.1,6.2**

	seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování		**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA** **OSV – Sebepoznání a sebepojetí** **MKV-** **Lidské vztahy**

5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

- je realizována v 1. - 5. ročníku

- v každém ročníku jsou 2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

a) činnosti ovlivňující zdraví -význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

b) činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti

c) činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Organizace - žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení - žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení, změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů - uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní - žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální - žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair - play - dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině.

Učitel zadává úkoly při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní - žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Kompetence digitální – Učitel seznamuje žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)

- Učitel motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- Učitel motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- Učitel klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií
- Žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti, sleduje změny i s využitím digitálních technologií
- Žák změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky i s využitím digitálních technologií
- Žák se orientuje v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získává potřebné informace i v digitálním prostředí

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období	
žák	
TV-3-1-01	***spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti***
TV-3-1-02	***zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení***
TV-3-1-03	***spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích***
TV-3-1-04	***uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy***
TV-3-1-05	***reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci***
Očekávané výstupy – 2. období	
žák	
TV-5-1-01	***podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti***
TV-5-1-02	***zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením***
TV-5-1-03	***zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her***
TV-5-1-04	***uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka***
TV-5-1-05	***jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti***
TV-5-1-06	***jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví***
TV-5-1-07	***užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení***
TV-5-1-08	***zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy***
TV-5-1-09	***změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky***

TV-5-1-10	***orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace***
TV-5-1-11	***adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti***
TV-5-1-12	***zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti***

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

1.1 význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu

1.2 příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení

1.3 zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití

1.4 rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu

1.5 hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity

1.6 bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

1.7 pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost

1.8 základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti

1.9 rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance

1.10 průpravné úpoly - přetahy a přetlaky

1.11 základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem

1.12 základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů

1.13 turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody

1.14 plavání - *(základní plavecká výuka)* - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu

1.15 lyžování, bruslení *(podle podmínek školy)* - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích

1.16 další pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

1.17 **komunikace v TV** - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály

1.18 **organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí

1.19 **zásady jednání a chování** - fair play, olympijské ideály a symboly

1.20 **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** - her, závodů, soutěží

1.21 **měření a posuzování pohybových dovedností** - měření výkonů, základní pohybové testy

1.22 zdroje informací o pohybových činnostech

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: 1.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
žák • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků • příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost		Hv- lidové písně Říkadla

• činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	□základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti □rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance □průpravné úpoly – přetahy a přetlaky □základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky , hod míčkem □základy sportovních her – manipulace s míčem, □turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ □komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály □zásady jednání a chování – fair play □pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží □měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy		

Předmět: Tělesná výchova

Ročník: 2.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
žák • *spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti* • *uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy*	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV		Hv- lidové písně Říkadla

• *zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení* • *spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích* • *reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci*	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky • základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem • základy sportovních her – manipulace s míčem, spolupráce ve hře, průpravné hry • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody • plavání – *(základní plavecká výuka)* hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká	Výkon	M

	technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • zásady jednání a chování – fair play • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy		

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: 3.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
žák • *spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti* • *uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy*	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního		Prv – držení těla Čj – přesné vyjadřování

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
• *zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení* • *spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích*	prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky • základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem		Prv – bezpečnost Prv – komunikace lidí význam pravidel M – měření délky bodové hodnocení Vv – sport. nářadí

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
• *reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci*	• základy sportovních her – manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody • plavání – *(základní plavecká výuka)* hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu • další pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)* ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	Výkon Výkon	Prv – zdraví Hv – rytmus, melodie

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
	• organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • zásady jednání a chování – fair play • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy		Hv- lidové písně říkadla Prv – bezpečnost Vv - činnosti

Předmět : Tělesná výchova
Ročník: 4.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
žák • *podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti* • *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením* • *uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka*	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity		

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
• *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her*	• bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance		Hv-lidové písně pochodové písně

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
• *užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení* • *zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy* • *jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky*	• průpravné úpoly – přetahy a přetlaky • základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem • základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	Výkon	MDV - fungování a vliv médií ve společnosti

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • *změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky* • *jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti* • *orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace*	• organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy • zdroje informací o pohybových činnostech		

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: 5.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
žák • *podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti* • *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením* • *uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka* • *jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti*	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV		Hv- lidové písně pochodové písně

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
• *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her*	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky • základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem • základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích	Výkon	

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
• *užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení* • *zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy* • *jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví* • *změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky*	při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody, hry na sněhu • lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích • další pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)* ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • zásady jednání a chování – fair play • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy • zdroje informací o pohybových činnostech		

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
• *orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace*			

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na-

- poznání vlastních pohybových možností a zájmů
- poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu
- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV: Sociální rozvoj

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci
- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žáci
- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

Žáci
- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy

- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Učitel
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální

-žákům umožňujeme využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu
-učitel vede žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví
- učitel vede žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií
-žák sleduje dlouhodobě s využitím digitálních technologií svůj pohybový režim a úroveň tělesné zdatnosti a snažit se o jejich cílené ovlivnění
-žák posoudí i s pomocí digitálního záznamu provedení pohybové činnosti u sebe i jiných
-žák sleduje určené prvky pohybových činností (jednotlivců, týmu) a s pomocí digitálních technologií je evidovat, ukládat a prezentovat
-žák zpracuje, ukládá a prezentuje různé informace a naměřená data v digitální formě

TĚLESNÁ VÝCHOVA
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-1-01 ***aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem***

TV-9-1-02 ***usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program***

TV-9-1-03 ***samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly***

TV-9-1-04 ***odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší***

TV-9-1-05 ***uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost***

Učivo

2.1 význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců

2.2 zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením

2.3 prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení

2.4 hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Učivo

3.1 **pohybové hry** - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity

3.2 gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí

3.3 estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance

3.4 úpoly - základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó

3.5 atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí

3.6 sportovní hry *(alespoň dvě hry podle výběru školy)* - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie

3.7 turistika a pobyt v přírodě - příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek ,zajištění vody, potravy , tepla;

3.8 plavání *(podle podmínek školy - zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti)* - další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti

3.9 lyžování, snowboarding, bruslení *(podle podmínek školy)* - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; *(další zimní sporty podle podmínek školy)*

3.10 další (i netradiční) pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-3-01 ***užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu***

TV-9-3-02 ***naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu***

TV-9-3-03 ***dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji***

TV-9-3-04 ***rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora***

TV-9-3-05 ***sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí***

TV-9-3-06 ***zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže***

TV-9-3-07 ***zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci***

Učivo

4.1 komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech

4.2 organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování

4.3 historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta

4.4 pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží

4.5 zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech

4.6 měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování

Předmět : Tělesná výchova –chlapci a dívky
Ročník: 6. a 7.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
žák • *aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem* • *usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program* • *samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly* • *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší* • *uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost*	• <u>význam pohybu pro zdraví</u> – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • <u>zdravotně orientovaná zdatnost</u> – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením • <u>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</u> – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • <u>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</u> – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	výkon	**TV-OV:2.1-2.5** **-U:2.1-2.4**

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
žák • *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • úpoly – základy sebeobrany, atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, • sportovní hry *(alespoň dvě hry podle výběru školy)* – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie	Výkon	**TV-OV:3.1,3.2** **-U:3.1-3.8,3.9,3.10**

• *posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny*	• turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; • lyžování, snowboarding, bruslení *(podle podmínek školy)* – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; *(další zimní sporty podle podmínek školy)* • další (i netradiční) pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*		

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
žák • *užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu* • *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu* • *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji* • *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, diváka, organizátora* • *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí* • *zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže* • *zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci*	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech		**TV-OV:4.1-4.7** **-U:4.1-4.6** **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **OSV: Sociální rozvoj** Kooperace a kompetice

Poznámky:	dívky	chlapci
Vytrvalý běh na dráze	do 2000m	3000m
Vrh koulí	do 3kg	do 5kg

Předmět: Tělesná výchova – chlapci a dívky
Ročník: 8. a 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
žák • *aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem* • *usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program* • *samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly* • *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší* • *uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost*	• <u>význam pohybu pro zdraví</u> – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • <u>zdravotně orientovaná zdatnost</u> – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením • <u>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</u> – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • <u>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</u> – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	výkon	**TV-OV:2.1-2.5** **-U:2.1-2.4** **<u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</u>** OSV: Kooperace a kompetice **MV: Práce v realizačním týmu**

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
žák • *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech* • *posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny*	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • úpoly – základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karate • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí • sportovní hry *(alespoň dvě hry podle výběru školy)* – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie	výkon	**TV-OV:3.1,3.2** **-U:3.1-3.7,3.9,3.10**

	• turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; **přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla** • lyžování, snowboarding, bruslení *(podle podmínek školy)* – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; *(další zimní sporty podle podmínek školy)* • další (i netradiční) pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*		

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
žák • *užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu* • *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu* • *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji* • *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora* • *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí* • *zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže* • *zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci*	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	výkon	**TV-OV:4.1-4.7** **-U:4.1-4.6**

Poznámky: dívky chlapci

Vytrvalý běh na dráze do 2000m 3000m
Vrh koulí do 3kg do 5kg

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů, *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh *Svět práce* je povinný a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej zařadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.1 PRACOVNÍ VÝCHOVA
Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět pracovní výchova se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Pracovní výchova patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. **Práce s drobným materiálem**

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. **Konstrukční činnosti**

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. **Pěstitelské práce**

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny

- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

- učitel seznamuje žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- učitel podporuje žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- učitel vede žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- učitel motivuje žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

na konci 3. ročníku

- žák pracuje podle slovního návodu, předlohy i videonávodu
- žák provádí pozorování přírody, zaznamenává je i s využitím digitálních technologií a zhodnotí jejich výsledky na konci 5. ročníku

- žák pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu i videonávodu
- žák provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně véde pěstitelské pokusy a pozorování, které zaznamená i s využitím digitálních technologií a zhodnotí je

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

1.1 vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
1.2 pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití
1.3 jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
1.4 lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

2.1 stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů

2.2 práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

3.1 základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
3.2 pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
3.3 pěstování pokojových rostlin
3.4 rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Učivo

4.1 základní vybavení kuchyně
4.2 výběr, nákup a skladování potravin
4.3 jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
4.4 technika v kuchyni - historie a význam

Předmět: Pracovní výchova
Ročník: 1.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Žák: *mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír,* *vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru* *navléká, aranžuje, třídí při sběru přírodní materiál* *pracuje podle slovního návodu nebo předlohy* *stříhá textil a nalepuje textilii*	**- práce s drobným materiálem - papír** mozaika z trhaného papíru, ovoce, zelenina, houby, papírový drak, prostorová zvířátka, vánoční ozdoby, přání, obrázky na okna, záložka do knihy, sněhové koule **- práce s drobným materiálem - přírodniny** obrázky, mozaiky, korále, postavičky, tiskátka, práce v terénu, zdobení trnkové větve, vánoční svícen, věnec – zdobení	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 1.1,1.2 U: 1.1,1.2,1.3,1.4 PRVOUKA: OV: 2.2,3.3,4.8 U: 2.2,3.2,4.8 VÝTVARNÁ VÝCHOVA:
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Žák: *sestavuje stavebnicové prvky* *montuje a demontuje stavebnici*	- konstrukční činnosti práce se stavebnicemi, montážní a demontážní práce, bytová stavebnice	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 2.1 U: 2.1,2.2 PRVOUKA:

PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Žák: *poznává základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání*	- pěstitelské činnosti práce na školním pozemku, péče o pokojové rostliny, rašení větviček	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 3.2,3.5,3.6 U: 3.1,3.2,3.3,3.4
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Žák: *seznamuje se se základy správného stolování a společenského chování*	- příprava pokrmů základní vybavení kuchyně, sestavování jídelníčku, příprava stolu na oslavu	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 4.1,4.2 U: 4.3 PRVOUKA: OV: 2.1 U: 2.1

Předmět: Pracovní výchova
Ročník: 2.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Žák: *mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír,* *vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru* *navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí při sběru přírodní materiál* *pracuje podle slovního návodu nebo předlohy* *navléká jehlu, udělá uzel, stříhá textil* *naučí se zadní steh* *přišije knoflíky* *slepí textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek*	- práce s drobným materiálem - papír obrázky z trhaného a stříhaného papíru, mozaiky, sněhové koule (mačkání), ovoce, zelenina, houby, papírový drak, prostorové skládačky, vánoční ozdoby, přání, plošné loutky, prostřihované obrázky, nábytek (papír karton) - práce s drobným materiálem - přírodniny obrázky z listů, mozaiky, korále, tiskátka, postavy zvířátek, čarodějnice (z proutí), vánoční věnec, zdobení větve, práce v terénu (oblečený strom), kraslice - práce s drobným materiálem - textil přední steh, zadní steh, přišití knoflíků, obrázek z textilií, jednoduchý výrobek - práce s modelovací hmotou živočichové, nádoby, postavičky	U, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 1.1,1.2 U: 1.1,1.2,1.3,1.4 PRVOUKA: OV: 2.2,2.3,4.8 U: 2.2,3.2,4.8 VÝTVARNÁ VÝCHOVA: OV: 1 U: 1.2

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Žák: *sestavuje stavebnicové prvky* *montuje demontuje stavebnici*	- konstrukční činnosti plošné stavebnice, bytová stavebnice	U, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 2.1 U: 2.1,2.2 PRVOUKA: OV: 2.2 U: 2.1 VÝTVARNÁ VÝCHOVA: OV: 2 U: 2.2
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Žák: *poznává základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření,* *učí se zasít semena* *provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování*	- pěstitelské činnosti pokojové rostliny ve třídě, práce na školním pozemku, setí semen, pozorování a hodnocení výsledků	U, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 3.1,3.2 U: 3.1,3.2,3.3,3.4
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Žák: *chová se vhodně při stolování* *připraví tabuli pro jednoduché stolování* *připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně)*	- příprava pokrmů pravidla správného stolování, sestavení jídelníčku, příprava stolu na slavnostní příležitost, jednoduchý pokrm (studená kuchyně)	U, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 4.1,4.2 U: 4.3

Předmět: Pracovní výchova
Ročník: 3.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Žák: *mačká, trhá, lepí,polepuje, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír* *vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru* *navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí při sběru přírodní materiál* *pracuje podle slovního návodu nebo předlohy*	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků. papír a karton mozaiky z trhaného a stříhaného papíru, papírový drak, prostorová zvířátka, adventní kalendář, vánoční přání, ozdoby, záložka do knihy, sněhové koule, vločky,¨ domy, nábytek (karton papír) přírodniny výrobky z listů, lesních plodů, obrazy z přírodnin, práce v terénu, zdobení větve, vánoční svícen, věnec, výrobky z březového proutí, kraslice	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 1.1,1.2 U: 1.1,1.2,1.3,1.4 PRVOUKA: OV: 2.2,2.3,4.8 U: 2.2,3.2,4.8 VÝTVARNÁ VÝCHOVA: OV: 1 U: 1.2

navléká jehlu, udělá uzel, stříhá textil *naučí se zadní steh* *přišívá knoflíky* *slepuje textilii, vyrábí jednoduchý textilní výrobek*	**textil** příprava na šití, zadní steh, přišívání knoflíků, jednoduchý výrobek a koláž z textilu **- práce s modelovací hmotou** nádoby, korále, živočichové **práce s kovovou folií¨**		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Žák: ***sestavuje stavebnicové prvky*** ***montuje a demontuje stavebnici***	- Konstrukční činnosti - práce s prostorovými stavebnicemi, práce podle návodu (montáž, demontáž)	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 2.1 U: 2.1,2.2 PRVOUKA: OV: 2.2 U: 2.1 VÝTVARNÁ VÝCHOVA:
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Žák: *poznává základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření,* *učí se zasít semena* *provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování*	- Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových), pěstování ze semen v místnosti. - ošetřování pokojových rostlin a práce na školním pozemku (setí, sázení, ošetřování)	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 3.1,3.2 U: 3.1,3.2,3.3,3.4

PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Žák: *orientuje se v základním vybavení kuchyně* *chová se vhodně při stolování* *připraví tabuli pro jednoduché stolování* *připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně)* *udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch*	- Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování. Příprava tabule pro oslavu, jednoduchý pokrm (studená kuchyně) - dodržování hygieny a bezpečnosti práce	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 4.1,4.2 U: 4.3

Předmět: Pracovní výchova
Ročník: 4.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Žák: *vyřezává, děruje, polepuje, tapetuje* *vytváří prostorové konstrukce* *seznámí se se základy aranžování a využití samorostů* *seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic* *udržuje pořádek na pracovním místě*	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků. - papír a karton přesné stříhání a rozměřování, koláž, maketa, práce podle návodu, rozložený obraz (z proužku papíru), obkreslování šablon, obal na knihu, - přírodniny lisování, sušení, třídění, lepení, aranžování, zdobení větviček, vánoční svícen, lepení různého přírodního materiálu (obrázky, přání)	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 1.3,1.4,1.5,1.6 U: 1.1,1.2,1.3,1.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT: OV: 2.8,4.7 U: 2.7,4.8 VÝTVARNÁ VÝCHOVA: OV: 9 U: 1.2 <u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:</u> OSV: Osobnostní rozvoj - Kreativita

poznává různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný *udržuje pořádek na svém pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti prác ,poskytne první pomoc při úraze*	**- textil** přední, zadní, křížkový steh – ubrousek, velikonoční vejce- zdobení vlnou **- práce s kovem** tvarování kovových folií, vyhlazování, ohýbání – šperk, výrobky z drátu		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Žák: *montuje a demontuje stavebnici* *sestavuje složitější stavebnicové prvky-pracuje podle slovního návodu, předlohy* *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ,poskytne první pomoc při úraze*	- Konstrukční činnosti -práce se stavebnicemi- plošnými, konstrukčními, prostorovými -práce s návodem jednoduchý náčrt, hygiena a bezpečnost práce, první pomoc při úraze	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV:2.2,2.3,2.4 U: 2.1,2.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA: OV: 9 U: 2.2
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Žák: *pečuje o pokojové květiny* *poznává rozdíl mezi setím a sázením* *seznamuje se s množením rostlin odnožemi a řízkováním* *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí* *ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny* *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze*	- Pěstitelské činnosti-základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti práce na školním pozemku, setí, sázení (používání správných pomůcek, nástrojů a nářadí) množení rostlin – přesazování ošetřování pokojových rostlin	**Ú, PP**	**PRACOVNÍ VÝCHOVA:** OV: 3.3,3.4,3.5,3.6 U: 3.1,3.2,3.3,3.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT: OV: 4.7 U: 4.5,4.8

PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Žák: *orientuje se v základním vybavení kuchyně* *seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně* *poznává pravidla správného stolování a společenského chování* *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze* *udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch*	- Příprava pokrmů – základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - jednoduché prostírání, příprava pokrmu studené kuchyně	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 4.3,4.4,4.5,4.6 U: 4.1,4.2,4.3 ČLOVĚK A JEHO SVĚT: OV: 5.6 U: 5.1,5.3

Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem - vypalování do dřeva, konstrukce ze špejlí

práce s kovem - tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování

Předmět: Pracovní výchova
Ročník: 5.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Žák: *vyřezává, děruje, polepuje, tapetuje* *vytváří prostorové konstrukce* *seznámí se se základy aranžování a využití samorostů* *seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic* *poznává různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný* *seznámí se s látáním a tkaním* *učí se háčkovat*	Práce s drobným materiálem- vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků -práce s papírem a kartonem papíry podle tvrdosti, obkreslování šablony, práce s kartonem (kosmonaut, dům), zimní dekorace, obal na dárek, vánoční a velikonoční ozdoby, výzdoba oken, návrh na reklamní plakát, koláž z papíru a textilu -práce s přírodninami aranžování přírodnin – koláže, sušení, lepení obrázků - práce s textilem prostírání, stehy přední, zadní, křížkový látání a tkaní, háčkování – ubrousek, krátký a dlouhý sloupek	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 1.3,1.4,1.5,1.6 U: 1.1,1.2,1.3,1.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT: OV: 2.8,4.7 U: 2.7,4.8 VÝTVARNÁ VÝCHOVA: OV: 9 U: 1.2

udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	Přišívání knoflíků (obrázek), stříhání podle šablony, špendlení, stehování - práce s kovem tvarování kovových folií, vyhlazování, ohýbání – šperk, výrobky z drátu		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Žák: *montuje a demontuje stavebnici* *sestavuje složitější stavebnicové prvky* *pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu* *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze*	Konstrukční činnosti -práce se stavebnicí (plošnými, konstrukčními, prostorovými) -práce s návodem -práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem - montáž a demontáž jednoduchých modelů (lego)	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA: OV: 2.2,2.3,2.4 U: 2.1,2.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA. OV: 9

PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Žák: *pečuje o pokojové květiny* *určuje rozdíl mezi setím a sázením* *poznává množení rostlin odnožemi a řízkováním* *seznámí se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy, alergiemi* *vede pěstitelské pokusy a pozorování* *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí* *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze*	Pěstitelské činnosti -základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti - pěstování a ošetřování pokojových rostlin - druhy léčivých rostlin a jejich využití - jedovaté rostliny jako drogy, alergie	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA. OV: 3.3,3.4,3.5,3.6 U: 3.1,3.2,3.3,3.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT: OV: 4.7,5.10 U: 4.5,4.8,5.4
Příprava pokrmů			
Žák: *orientuje se v základním vybavení kuchyně* *seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně* *poznává pravidla správného stolování a společenského chování* *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze* *udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch*	–základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - samostatná příprava jednoduchého pokrmu, nápoje - technika v kuchyni – historie a význam - zdobení vánočních perníčků	Ú, PP	PRACOVNÍ VÝCHOVA. OV: 4.3,4.4,4.5,4.6 U: 4.1,4.2,4.3,4.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT: OV: 5.6 U: 5.1,5.3

Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem - vypalování do dřeva, konstrukce ze špejlí
práce s kovem - tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování

PRACOVNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení.

Předmět je realizován následovně:

v 6., 7.třídě: 1 hodina týdně – Pěstitelské práce, chovatelství
v 8.: 1 hodina týdně – Pěstitelské práce, chovatelství + Svět práce
v 9. třídě: 1 hodina týdně – Využití digitálních technologií + Svět práce
v 7.třídě (v rámci volitelných předmětů): 1 hodina týdně – Práce s technickým materiálem, Příprava pokrmů
v 8.třídě (v rámci volitelných předmětů): 1 hodina týdně – Design a konstruování, Provoz a údržba domácnosti

Vzdělávací obsah je rozdělen do těchto tematických okruhů:

-Práce s technickými materiály
-Design a konstruování
-Pěstitelské práce a chovatelství
-Provoz a údržba domácnosti
-Příprava pokrmů
-Svět práce
- Využití digitálních technologií

V rámci předmětu Pracovní výchova budou realizované oblasti: -Pěstitelské práce a chovatelství, Svět práce, Využití digitálních technologií

V rámci povinně volitelných předmětů budou realizované oblasti:

-Práce s technickými materiály, -Příprava pokrmů, -Design a konstruování, -Provoz a údržba domácnosti.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá ve třídě, odborné učebně – dílně ,školní kuchyňce, PC učebně nebo na školní zahradě za pomoci různých forem s využitím dostupných školních pomůcek.
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
skupinové vyučování
samostatná práce
kolektivní práce
krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Žáci
podle individuálních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
používají obecně užívané termíny
získané znalosti propojují do souvislostí
samostatně pozorují a experimentují
poznávají smysl a cíl učení
Učitel
vede žáky k:
vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
k používání odborné terminologie
k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů
Žáci
- samostatně a kriticky přemýšlejí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit a uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problému

při zadání úkolu rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení
ověřují prakticky správnost řešení problémů
Učitel
vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní
Žáci

při práci ve skupině dokáží vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
naslouchají druhým, porozumí jim, vhodně reagují
rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlí o nich, reagují na ně
Učitel
zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální
Žáci
- efektivně spolupracují ve skupině, respektují názory jiných

žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj
Učitel
vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské
Žáci
respektují názor druhých, váží si jejich vnitřních hodnot
aktivně se zapojují do kulturního dění
chápou základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
respektují , chrání a oceňují naše tradice
rozhodují se zodpovědně podle dané situace
Učitel
vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní
Žáci
při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
přistupují k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí
využívají znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
orientují se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápou podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjejí své podnikatelské myšlení

Učitel
vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Kompetence digitální
Žáci
efektivně využívají digitální technologie v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
jsou schopni si sestavit své kariérové portfolio v digitální podobě a prokázat v modelových situacích schopnost sebeprezentace při vstupu na trh práce
jsou schopni si vybrat a využít vhodné digitální technologie při realizaci týmových pracovních úkolů a projektů, ke komunikaci, k organizaci své nebo týmové práce a k prezentaci výsledků pracovních činností
dovedou ošetřovat digitální techniku a chránit ji před poškozením; běžné technické problémy vyřešit sám nebo si najít návod na jejich řešení
dodržují základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytnout první pomoc při úrazu

Učitel
-motivuje žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
-prakticky seznamuje žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Průřezová témata
EV: Základní podmínky života
MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Vnímání autora mediálních sdělení
Fungování a vliv médií ve společnosti
Práce v realizačním týmu
MKV: Lidské vztahy
OSV: Osobnostní rozvoj – Kreativita

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY	
Očekávané výstupy	
žák	
ČSP-9-1-01	*provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
ČSP-9-1-02	*řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
ČSP-9-1-03	*organizuje a plánuje svoji pracovní činnost*
ČSP-9-1-04	*užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku*
ČSP-9-1-05	*dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*

Učivo

5.1 vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)

5.2 pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování

5.3 jednoduché pracovní operace a postupy

5.4 organizace práce, důležité technologické postupy

5.5 technické náčrty a výkresy, technické informace, návody

5.6 úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-2-01	*sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model*
ČSP-9-2-02	*navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.*
ČSP-9-2-03	*provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*
ČSP-9-2-04	*dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu*

Učivo

6.1 stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž

6.2 návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-3-01	***volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin***
ČSP-9-3-02	***pěstuje a využívá květiny pro výzdobu***
ČSP-9-3-03	***používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu***
ČSP-9-3-04	***prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty***
ČSP-9-3-05	***dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty***

Učivo

7.1 základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy

7.2 zelenina - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny

7.3 okrasné rostliny - základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin

7.4 ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování

7.5 Léčivé rostliny, koření - pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie

7.6 chovatelství - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-4-01 ***provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví***

ČSP-9-4-02 ***ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů***

ČSP-9-4-03 ***správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu***

ČSP-9-4-04 ***dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem***

Učivo

8.1 finance, provoz a údržba domácnosti - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti

8.2 elektrotechnika v domácnosti - elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-5-01 ***používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče***

ČSP-9-5-02 ***připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy***

ČSP-9-5-03 ***dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti***

ČSP-9-5-04 ***dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni***

Učivo

9.1 kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu

9.2 potraviny - výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku

9.3 příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů

9.4 úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

Práce s laboratorní technikou
Očekávané výstupy
žák
ČSP-9-6-01 ***vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů***
ČSP-9-6-02 ***zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl***
ČSP-9-6-03 ***vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci***
ČSP-9-6-04 ***dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci***
ČSP-9-6-05 ***poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři***

Učivo

základní laboratorní postupy a metody

základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky

Využití digitálních technologií
Očekávané výstupy
žák
ČSP-9-7-01 ***ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky***
ČSP-9-7-02 ***propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení***
ČSP-9-7-03 ***pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava***
ČSP-9-7-04 ***ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením***
ČSP-9-7-05 ***dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu***

Učivo

digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony

digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování

počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)

mobilní služby – operátoři, tarify

SVĚT PRÁCE **(ZÁVAZNÝ PRO 8. A 9. ROČNÍK S MOŽNOSTÍ REALIZACE OD 7. ROČNÍKU)**
Očekávané výstupy
žák
ČSP-9-8-01 ***orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí***
ČSP-9-8-02 ***posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy***
ČSP-9-8-03 ***využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání***
ČSP-9-8-04 ***prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce***

Učivo

10.1 trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce

10.2 volba profesní orientace - základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb

10.3 možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby

10.4 zaměstnání - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů

10.5 podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Předmět: Pěstitelské práce a chovatelství

Ročník: 6.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Žák *používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu,* *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty*	Sklizeň výpěstků na školní zahradě hnojení, rytí, úklid školního pozemku, nářaďovny, (Péče o trávník, kompostování) (Bezpečnost a hygiena práce) (Vánoční aranžování – dekorace)	PP	Př: U 3.1 Ov 3.2
	Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy Osivo, sadba, způsoby setí a sázení, doba setí a sázení, hloubka setí (Půdní typy, eroze)		Z: U 6.2, 2.2 Ov 6.3,2.3 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **EV: Základní podmínky života**
	Osivo a sadba – praktické práce, rozlišování, určování základních vlastností	pr.	Př: U 3.1 Ov 3.1

	Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny rozdělení do skupin, hlavní druhy, pěstování, choroby, škůdci	o	Př: U 3.1 Ov 3.1
	Chráněné plochy v zelinářství (Pěstitelství a životní prostředí) (Léčivé rostliny, koření, jedovaté rostliny – alergie)		
	Plevel v zeleninách (Živočišná výroba a chovatelství)	A	Př: U 3.1, 3.3 Ov 3.1,3.3
	Polní plodiny, okopaniny – cukrovka, lilek, brambor	VK	3.4
Žák *volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin*	Praktické práce na školní zahradě: Příprava záhonů, setí, sázení na školní zahradě, pletí, zalévání, kypření	pr	

Předmět: Pěstitelské práce a chovatelství
Ročník: 7.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Žák *používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu,* *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty*	Sklizeň výpěstků na školní zahradě, hnojení, rytí, úklid (Kompostování) (Péče o trávník) (Úklid pozemku a nářadí)	pr	Př: U 3.1 Ov 3.2
	Půda – druhy půd, zpracování půdy – základní, před setím a výsadbou (Výživa a ochrana rostlin) (Osivo a sadba – způsoby, doba a hloubka setí a sázení) (Vánoční aranžování – dekorace)		Z: U 6.2 Ov 6.4 **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:** **EV: Základní podmínky života**
	Fyzikální vlastnosti půdy	pr	.
	Chemické vlastnosti půdy, půdní reakce (Ochrana půdy)		Ch: U 5.3 Ov 5.3
	Hnojení, hnojiva, rozdělení do skupin	PP	U 7.2 Ov 7.3
	Půdní profil, půdní horizonty		Z: U 6.2, 2.2

			Ov 6.3
	Půdní typy v ČR		
	Eroze půdy – vodní, větrná		
	Méně známé druhy zeleniny (Chráněné plochy v zelinářství, rychlení (pařeniště, skleníky, fólie))	VK	Př: U 3.1,3.2 3.3,3.4
	Polní plodiny (Plevele) (Okrasné a pokojové rostliny)	A, o	Ov 3.1,3.2
	(Rostliny a zdraví člověka) Léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, jedovaté rostliny, rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie		3.3,3.4 3.5
Žák *prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty*	Živočišná výroba, chov skotu, prasat, drůbeže, ovcí, koní Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	VK	Př: U 4.1,4.2 4.3,4.4 Ov 4.1,4.2 4.3,4.4
Žák	Praktické práce na školní zahradě: Příprava záhonů, setí, sázení, kypření, pletí, jednocení	pr	Př: U 3.1 Ov 3.2

volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	(Zelenina- podmínky a zásady pěstování, rozdělení zeleniny – hlavní druhy)		

Předmět: Pěstitelské práce a chovatelství+ Svět práce
Ročník: 8.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Žák *používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu,* *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty*	Sklizeň výpěstků ze školního pozemku, hnojení, rytí, úklid	pr	Př: U 3.1 Ov 3.2
	Ovocné rostliny, ovocnářské oblasti, školkařtví, ovocnářství, pomologie	Lit	Z: U 6.2 Ov 6.3
	Hlavní skupiny ovocných rostlin – druhy ovocných rostlin, jádroviny, peckoviny, skořápkoviny, drobné ovoce	VK o Lit.	Př: U 3.1,3.2 3.3 Ov 3.1,3.2 3.3
	Způsob pěstování, rozmnožování ovocných rostlin – generativně, vegetativně		
	Pláňata, semenáče, matečnice, typové podnože		
	Odkopky, dělení trsu, hřížení, odnože, řízky		
	Očkování, roubování, způsoby roubování, pěstování kmene ovocného stromu ve školce		

	Založení korunky ovocného stromu		
	Tvary ovocných stromů	VK	
	Výsadba ovocného stromu		
	Řezy – výchovný, udržovací, zmlazovací		
	Výživa ovocných rostlin, ochrana ovocných rostlin		
Žák *pěstuje a využívá květiny pro výzdobu*	Okrasné sadovnictví a květinářství, základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, význam, hlavní druhy, rychlení, množení okrasných rostlin, hydroponie, bonsaje, použití okrasných rostlin v interiérech a exteriérech, aranžování a jednoduchá vazba, úprava květin	VK	Př: U 3.4,3.3 Ov 3.5,3.3
Žák *volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin*	Praktické práce – příprava záhonů, setí, sázení zeleniny, okrasné sadovnictví	pr	Př: U 3.1 Ov 3.2,3.3
SVĚT PRÁCE			
Žák *využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání*	Přechod ze ZŠ do SŠ, možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby		
Žák *posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy*	Různé osobnosti – různé předpoklady pro uplatnění ve světě práce Volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání, osobní zájmy a cíl, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení,		

	vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb		

Předmět: Využití digitálních technologií + Svět práce
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Žák *ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky* *propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení* *pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava*	**1,1 - digitální technika** – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony **1,2 - digitální technologie** – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování **1,3 - počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací** – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)	Pp,Ú, T, R, PÚ Pp,Ú, T, R, PÚ Pp,Ú, T, R, PÚ	**INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE** OV: 1.1 1.2 2.2 2.3 U: 1.6 1.7 2.1 2.2 2.3 2.4

ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením *dodržuje základní hygienická a bezpečnostní* *pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu*	**2,1 - mobilní služby** – operátoři, tarify 2,2 – Ergonomie a hygiena práce	Pp,Ú, T, R, PÚ Pp,Ú, T, R, PÚ	<u>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</u> OSV- Kreativita MKV-Lidské vztahy MV- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV- Vnímání autora mediálních sdělení MV- Fungování a vliv médií ve společnosti MV – práce v realizačním týmu
SVĚT PRÁCE			
Žák *3,1 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí,*	3,1 - Potřeba celoživotního vzdělávání Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy	Pp, MS	

	pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	Pp, MS, R	
3,2 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	3,2 - Informace pro volbu vzdělání a povolání Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů 3,2 - Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	R, MS,Pp	

5.10 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Charakteristika volitelných předmětů

Oproti minulým letům jsme se rozhodli dát žákům skutečně možnost výběru volitelného předmětu, proto si tento předmět vybírají z nabídky napříč ročníky druhého stupně (7.-9.). V předchozích letech jim byl každém ročníku určen jeden daný volitelný předmět.

Volitelné předměty:

- SČJ (SPP) v 6.-8.ročníku , 1 hodina týdně
- SM (SPP) v 9.ročníku, 1 hodina týdně
- v 7-9.roč.- možnost výběru z následujících předmětů:
    - VU (Výchova k umění) v 7-9.roč.- 1 hodina týdně (nebyl otevřen z důvodu nízkého počtu zájemců)
    - PÚD (Provoz a údržba domácnosti) v 7-9.roč.- 1 hodina týdně
    - SČ (Sportovní činnosti) v 7-9.roč.- 1 hodina týdně
    - TK(Technické kreslení) v 7-9.roč.- 1 hodina týdně
- Speciální pedagogická péče (SPP) – dle doporučení SPZ

5.10.1 **Seminář z českého jazyka**

Charakteristika volitelného předmětu - 2.stupeň

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a roz-víjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Seminář z českého jazyka je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama.
- porozumění různým druhům písemných i ústních textů
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a
- sebevzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel - vede žáky k vyhledávání a třídění informací

- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci - vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků

- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel - zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

- vede žáky k plánování postupů

Žáci - vyhledávají informace vhodné k řešení problému

- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

Učitel - zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci -formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně

- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodné na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů

Kompetence sociální a personální

Učitel - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci :
- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

Učitel - zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci - respektují přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
-aktivně se zapojují do kulturního dění
-mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Učitel - vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci - dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů
- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváří příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky; při práci vede žáky k taktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- vede žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vede žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, k dodržování licencí, duševního vlastnictví atd.

Volitelný předmět: Seminář z Českého jazyka

Ročník: 6. až 8.

Rozpracované očekávané výstupy	**Učivo**	**Způsoby hodnocení**	**Vazby a přesahy v RVP**
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Žák : • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Čtení -praktické(pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) Naslouchání - praktické(výchova k empatii, podnět k jednání) Mluvený projev-zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu Písemný projev-na základě poznatků o jazyku a stylu, o základních slohových postupech a žánrech Výpisek, dopis, objednávka, charakteristika, popis	R,SP,B,Č,K, MCv, SLP,	ČJ:**OV:1.2,1.3,1.7,** U:1.1,1.2, NJ,AJ-dopis, popis

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Žák : • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích(internet)	Tvořivé činnosti s literárním textem, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod k literár. textům Základy literár. teorie Literární druhy a žánry-poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické a dramatické	T,Ú,R,B,DP, VK,	ČJ:**OV:3.1,3.2,3.3,3.4** U:3.1,3.2,3.3, 3.4 D- histor.obd.

5.10.2 **Seminář z matematiky**
Charakteristika volitelného předmětu – 2. stupeň

Volitelný předmět Seminář z matematiky je založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Seminář z matematiky je zaměřeno na:

- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům -postupné osvojování některých pojmů, algoritmů, terminologie, symboliky a způsobů jejich užití.

-aktivní činnosti s matematickými objekty

-poskytování vědomostí a dovedností potřebných v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení.
- Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí .
- Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry.

Kompetence k řešení problémů

- Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- Žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- Žák ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací.
- Žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- Žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- Žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- Žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech. Pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.
- Učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek.Vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

Kompetence digitální

- Žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, účelně používá digitální technologie při řešení rutinních výpočtů
- Žák vyhodnocuje a porovnává soubory dat, prezentuje a interpretuje výsledky i za pomoci digitálních technologií
- Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary, účelně používá geometrický software
- Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, účelně používá geometrický software k manipulaci s modely těles
- Učitel vytváří situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- Učitel vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Volitelný předmět: Seminář z matematiky
Ročník: 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Rozšířené opakování **1. ČÍSLO A PROMĚNNÁ**			
Žák: • *užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)* • *řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů* • *řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)* • *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním* • *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav* • *analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel*	• **desetinná čísla, zlomky** - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek • **poměr** - měřítko, úměra, trojčlenka • **procenta** - procento, promile; základ, procentová část, počet procent • **výrazy** - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny • **rovnice** - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými		

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Rozšířené opakování **2. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**			
Žák: • *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary* • *určuje velikost úhlu měřením a výpočtem* • *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů* • *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti* • *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles* • *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*	• **rovinné útvary** - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) • **metrické vlastnosti v rovině** - druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta • **prostorové útvary** - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol		

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Rozšířené opakování **3. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**			
Žák: • *vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data* • *vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem* • *určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti*	• Příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy schémata, diagramy, grafy, četnost znaku, aritmetický průměr • Přímá a nepřímá úměrnost		
	• **konstrukční úlohy** - množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost		

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
Rozšířené opakování **4. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**			
Žák: • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • **rozšiřující učivo** – goniometrické funkce	• **funkce** - pravoúhlá soustava souřadnic • lineární funkce • sin, cos, tan		

5.10.3 Provoz a údržba domácnosti
Charakteristika volitelného předmětu – 2. stupeň

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.
Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.
Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů. Dva tematické okruhy - *Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů* jsme využili pro **volitelný předmět Provoz a údržba domácnosti** (PÚD).
Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu, jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti
Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci

- podle individuálních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí
- samostatně pozorují a experimentují
- poznávají smysl a cíl učení
-

Učitel

vede žáky k:

- vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- samostatně a kriticky přemýšlejí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit a uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému

- při zadání úkolu rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení
- ověřují prakticky správnost řešení problémů

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žáci

- při práci ve skupině dokáží vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- naslouchají druhým, porozumí jim, vhodně reagují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlí o nich, reagují na ně

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- efektivně spolupracují ve skupině, respektují názory jiných

- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názor druhých, váží si jejich vnitřních hodnot
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- chápou základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- respektují , chrání a oceňují naše tradice
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace

Učitel

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žáci

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupují k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí
- využívají znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- orientují se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápou podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjejí své podnikatelské myšlení

Učitel

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Kompetence digitální

Žáci

- efektivně využívají digitální technologie v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- jsou schopni si sestavit své kariérové portfolio v digitální podobě a prokázat v modelových situacích schopnost sebeprezentace při vstupu na trh práce
- jsou schopni si vybrat a využít vhodné digitální technologie při realizaci týmových pracovních úkolů a projektů, ke komunikaci, k organizaci své nebo týmové práce a k prezentaci výsledků pracovních činností
- dovedou ošetřovat digitální techniku a chránit ji před poškozením; běžné technické problémy vyřešit sám nebo si najít návod na jejich řešení
- dodržují základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytnout první pomoc při úrazu

Učitel

-motivuje žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu

-prakticky seznamuje žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Volitelný předmět: Člověk a svět práce - Provoz a údržba domácnosti
Ročník: 7.- 9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
EKONOMIKA DOMÁCNOSTI			
Žák: • *Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví* *-Sestaví rozpočet domácnosti na základě příjmů a výdajů* *-Rozlišuje platby, úspory* *-Navrhuje způsoby šetření elektrickou energií*	**finance, provoz a údržba domácnosti** – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; -hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; -ekonomika provozu	Ú R MS PÚ Beseda	**PP-OV:8.1** **-U:8.1** M:OV 2.1,2.3 U 2.1,2.2 VDO OSV MDV
ÚKLID A BEZPEČNOSTI DOMÁCNOSTI			
Žák: • *Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů* • *Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu* • *Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem*	**Elektrotechnika v domácnosti** - elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, **Údržba a bezpečnost provozu** -Úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí	R Ú Pp	**PP-OV:8.2,8.3,8.4** **U:8.2** CH: OV 2.6,7.3 U 7.1 F: OV 6.1,6.2 U 6.2 PŘ: OV 5.5 U 5.3 OSV MDV

	-Nebezpečí úrazu el. proudem v domácnosti -Odpad a jeho ekologická likvidace		EV
PÉČE O ODĚV			
• *Správně zachází s pomůckami, nástroji a zařízením včetně údržby, provádí drobnou opravu oděvu*	- údržba oděvů a textilií -Praní a žehlení -Obsluha šicího stroje -Ruční a strojové šití	Pp	**PP-OV:8.3** **-U:8.1** EV VDO MDV
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Žák • *používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*	**Kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu**		**PP-OV:9.1** **-U:9.1** F: U 6.1 Ov 6.3 Př: U 3.1 Ov 3.2
Žák • *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*	**První pomoc v kuchyni** (opaření, popálení, polití tukem, řezné rány)		**PP-OV:9.4** VZ: U 3.4 Ov 3 Př: U 5.3 Ov 5.5
Žák • *dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti*	**Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu,**		**PP-OV:9.3** **-U:9.4**

	slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole		VZ: U 3.1 Ov 3
Žák • *připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy*	**Potraviny - výběr, nákup a skladování, sestavování jídelníčku** **Skupiny potravin** (ovoce, zelenina, mléčné výrobky, maso) **Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů**		**PP-OV:9.2** **-U:9.3,9.2** Výchova ke zdraví Př: U 5.2 Ov 5.1 Ch: U 6.4 Ov 6.4

5.10.4 **Sportovní činnosti**

Charakteristika volitelného předmětu – 2. stupeň

Vzdělávací oblast přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.
Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.
Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků..

Cílové zaměření vzdělávací oblasti
Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
  Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci
- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci
- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci
- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žáci
- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

Žáci
- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Učitel
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální

-žákům umožňujeme využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu
-učitel vede žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví
- učitel vede žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií
- Žák sleduje dlouhodobě s využitím digitálních technologií svůj pohybový režim a úroveň tělesné zdatnosti a snažit se o jejich cílené ovlivnění
-Žák posoudí i s pomocí digitálního záznamu provedení pohybové činnosti u sebe i jiných
-žák sleduje určené prvky pohybových činností (jednotlivců, týmu) a s pomocí digitálních technologií je evidovat, ukládat a prezentovat
-žák zpracuje, ukládá a prezentuje různé informace a naměřená data v digitální formě

Volitelný předmět: Sportovní činnosti
Ročník: 6.-9.

Rozpracované očekávané výstupy	Učivo	Způsoby hodnocení	Vazby a přesahy v RVP
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
žák • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného • význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	VÝKON	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
žák • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí	VÝKON	

• posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• sportovní hry *(RINGO, STOLNÍ TENIS, FLORBAL)* – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • míčové hry (KOŠÍKOVÁ, VYBÍJENÁ, KOPANÁ, PŘEHAZOVANÁ, NOHEJBAL další (i netradiční) pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*		
ČINNNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
žák • užívá osvojované názvosloví • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží		

5.10.5 **Technické kreslení**

Charakteristika volitelného předmětu – 2.stupeň

1 hodina týdně

Vzdělávání směřuje k :

- určování a znázorňování geometrických útvarů a geometrických modelů
- modelování reálných situací
- hledání podobností a odlišování útvarů, které se vyskytují všude kolem nás
- dovednosti porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem)
- dokonalejšímu grafickému projevu
- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu

- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to v základní uživatelské úrovni

- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě

- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce

a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku

pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák
- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictví zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel
- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák
- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel
- se zajímá o náměty
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák
- se učí správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používá správné technické názvosloví

- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel

- zadává úkoly při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žáci

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žáků sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence digitální

Učitel

vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Žák by

- měl analyzovat a řešit jednoduché problémy, modelovat konkrétní situace, účelně používat digitální technologie při řešení rutinních výpočtů
- načrtnout a sestrojit rovinné útvary, účelně používat geometrický software
- načrtnout a sestrojit rovinné útvary, účelně používat geometrický software
- a sestrojit obraz jednoduchých těles v rovině, účelně používat geometrický software k manipulaci s modely těles

6 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

6.1 Osobnostní a sociální výchova

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – integrace průřezových témat										JJK,ČJS,ČS-VO,ČP,UK,ČZ,ČSP
Tématické okruhy	1.stupeň					2.stupeň				
	1.třída	2.třída	3.třída	4.třída	5.třída	6.třída	7.třída	8.třída	9.třída	
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ										
Rozvoj schopností poznávání	HV-1 ČJ-2	ČJ-2	AJ-2	Vl-3 AJ-2	Vl-3 AJ-2	HV-1 VV-1	HV-1 AJ-2 NJ-2	VV-1 F-3	VV-1 F-3	• Rozvoj schopností poznávání 1) cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; 2)cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; 3) dovednosti pro učení a studium
Sebepoznání a sebepojetí			PRV-4			VV-1 VO-7	VO-3,4,9 VV-1	VZ-1,2,5,6,8,9 VO-3,9		• Sebepoznání a sebepojetí 1) já jako zdroj informací o sobě; 2) druzí jako zdroj informací o mně; 3) moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); 4) co o sobě vím a co ne; 5) jak se promítá mé já v mém chování; 6) můj vztah ke mně samé/mu; 7) moje učení; 8) moje vztahy k druhým lidem; 9)zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace						VO-2	VO-3	VZ-1	VZ-1,2,3	• Seberegulace a sebeorganizace 1) cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; 2) organizace vlastního času, plánování učení a studia; 3) stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
Psychohygiena	PRV-3,5	PRV-5	PRV-3,5	PŘV-5	PŘV-5	VO-3		VZ-1,2,4,5	VZ-2	• Psychohygiena 1) dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; 2) sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; 3)dobrá organizace času; 4) dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); 5) hledání pomoci při potížích
Kreativita				PV-1		VV-1	VV-1		PV-1	• Kreativita 1) cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

SOCIÁLNÍ ROZVOJ										
Poznávání lidí	PRV-1	PRV-3					VO-1	VZ-1,2		Poznávání lidí 1) vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; 2)rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; 3) chyby při poznávání lidí
Mezilidské vztahy	PRV-1				VL-3		VO-1,3	VZ-2,4 VO-3		Mezilidské vztahy 1) péče o dobré vztahy; 2)chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; 3) lidská práva jako regulativ vztahů; 4) vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
Komunikace	HV1 ČJ-2		ČJ-6	ČJ-8	ČJ-2,6	AJ-5 ČJ-4 VV-1	AJ-5	NJ-5 PŘ-3 VZ-7,2	ČJ-4	Komunikace 1) řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; 2)cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; 3)dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování);

										4) specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); 5) dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); 6) komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); 7) efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; 8)pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice						TV-2,3	TV-2,3	VZ-1 TV-2,3		Kooperace a kompetice 1) rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); 2)rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); 3) rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
MORÁLNÍ ROZVOJ										
Řešení problémů a **rozhodovací dovednosti**									VZ-1	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 1) dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Hodnoty, postoje, praktická etika					VL-2		VO-1	VO-1 VZ-3	VZ-4	• Hodnoty, postoje, praktická etika 1) analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; 2)vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; 3) pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); 4)dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.
Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

6.2 Výchova demokratického občana

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – integrace průřezových témat										ČS(VO,D),ČJS(PRV,PŘ,VL)
Tématické okruhy	1.stupeň					2.stupeň				
	1.třída	2.třída	3.třída	4.třída	5.třída	6.třída	7.třída	8.třída	9.třída	
Občanská společnost a škola			PRV-3	VL-3	VL-2	VO-1,2				Občanská společnost a škola 1) škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; 2)způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); 3)formy participace žáků na životě místní komunity; -spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
Občan, občanská společnost a stát				VL-1	VL-1	VO-,5	VO-1,2	VO-3,4	Z-5	Občan, občanská společnost a stát 1) občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); 2)Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; 3) úloha občana v demokratické společnosti;

										4)základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); 5)principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
Formy participace občanů v politickém životě			PRV-1			VO-2,3	VO-1	VO-1		• Formy participace občanů v politickém životě – 1)volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); 2)obec jako základní jednotka samosprávy státu; 3) společenské organizace a hnutí
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VL-3	VO-2,5	VO-1,2,4	VO-1,2,3,4	D-1	• Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 1) demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; 2)principy demokracie; 3) základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); 4)význam Ústavy jako základního zákona země; 5)demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - integrace průřezových témat										ČJS,ČS,VO,ČP,JJK,AJ,NJ,UK,ČZ-TV,
Tématické okruhy	1.stupeň					2.stupeň				
	1.třída	2.třída	3.třída	4.třída	5.třída	6.třída	7.třída	8.třída	9.třída	
Evropa a svět nás zajímá			PRV-3				ČJ-1 Z-3,5 NJ-4	AJ-4	D-2	Evropa a svět nás zajímá 1) rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; 2)místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; 3)naši sousedé v Evropě; 4) život dětí v jiných zemích; 5) lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
Objevujeme Evropu a svět				VL-5	VL-1,5		Z-2,3,6 AJ-7	Z-1 AJ-7	AJ-4,8	Objevujeme Evropu a svět 1) naše vlast a Evropa; 2)evropské krajiny; 3)Evropa a svět; 4) mezinárodní setkávání; 5)státní a evropské symboly; 6)Den Evropy; 7)život Evropanů a styl života v evropských rodinách; 8)životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Jsme **Evropané**						VV-1	D-1,2 Z-6	D-2 VO-3, 4,7	D-2,5	Jsme Evropané 1) kořeny a zdroje evropské civilizace; 2)klíčové mezníky evropské historie; 3)Evropská integrace; 4) instituce Evropské unie a jejich fungování; 5)čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; 6)co Evropu spojuje a co ji rozděluje; 7)mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

6.4 Multikulturní výchova

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – integrace průřezových témat										JJK,ČS,I,UK,ČZ,ČP(Z)
Tématické okruhy	1.stupeň					2.stupeň				
	1.třída	2.třída	3.třída	4.třída	5.třída	6.třída	7.třída	8.třída	9.třída	
Kulturní diference		PRV-4		HV-3		VO-3	VO-1 Z-5	VO-1,2	Z-4	• Kulturní diference 1) jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; 2)člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; 3) poznávání vlastního kulturního zakotvení; 4)respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); 5)základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
Lidské vztahy	PRV-6	PRV-6		VL-5	I-4		VO-1,6,7	VO-4,2 VZ-5,6,7,8	Z-3 VZ-5 PV-4 ČJ-9	• Lidské vztahy 1) právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; 2)udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; 3) vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti);

										4) předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); 5)důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; 6)uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); 7) význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; 8) tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; 9)lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
Etnický Původ		PRV-2				**VO-3,4**	VO-6	VO-2	Z-1,5	• Etnický původ 1) rovnocennost všech etnických skupin a kultur; 2)odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; 3) postavení národnostních menšin; 4) základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; 5) různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; 6) projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Multikulturalita			AJ-5				NJ-5	VO-1,2,4	ČJ-3 NJ-5	• Multikulturalita 1) multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; 2)multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; 3)specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; 4) naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; 5)význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
Princip sociálního smíru a solidarity							VO-4	VO-1,2,3,4		• Princip sociálního smíru a solidarity 1) odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; 2) nekonfliktní život v multikulturní společnosti; 3)aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; 4)otázka lidských práv, základní dokumenty

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a zákonných zástupců apod.

6.5 Enviromentální výchova

5. ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA – integrace průřezových témat										ČJS,ČP,ČS,ČZ,I,UK,ČSP
Tématické okruhy	1.stupeň					2.stupeň				
	1.třída	2.třída	3.třída	4.třída	5.třída	6.třída	7.třída	8.třída	9.třída	
Ekosystémy					PŘV-6	PŘ-1 VV-1	PŘ-2,5,4	F-3	Z-3,5,6	• Ekosystémy 1) les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); 2) pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); 3)vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); 4)moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); 5) lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); 6)kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života				PŘV-1	PŘV-7	Z-1,2 PV-PŘ-5	PŘ-4	F-6	Z-3,6,7	• Základní podmínky života 1) voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); 2) ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); 3)půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; 4) ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); 5)ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); 6) energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); 7) přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
Lidské aktivity a problémy	VV-1					VV-1	VO-2		Z-1,2,3,4	• Lidské aktivity a problémy životního prostředí 1) zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; 2) doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace);

životního prostředí										3) průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); 4) odpady
Vztah člověka k prostředí					I-4			VZ-4	Z-1,3,5 VZ-2	• Vztah člověka k prostředí 1) naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); 2)náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); 3) aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); 4) prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); 5) nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

6.6 Mediální výchova

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – integrace průřezových témat										ČS,JJK,I,UK
Tématické okruhy	1.stupeň					2.stupeň				
	1.třída	2.třída	3.třída	4.třída	5.třída	6.třída	7.třída	8.třída	9.třída	
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					I-2,3	I-6		VZ-1	ČJ-4,5	• kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 1) pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; 2)rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; 3) hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); 4)hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; 5)chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; 6) identifikování základních orientačních prvků v textu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					ČJ-1	ČJ-1 VV-6	ČJ-5		ČJ-2,4 PV-3	• interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 1) různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; 2) rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; 3)hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); 4)vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); 5) identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; 6) identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
Stavba mediálních sdělení					ČJ-1				D-2 ČJ-3	• stavba mediálních sdělení 1) příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); 2) principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy

										(negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); 3)příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
Vnímání autora mediálních sdělení									ČJ-1,2 PV-3	• vnímání autora mediálních sdělení 1) identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; 2)výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; 3) prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
Fungování a vliv médií ve společnosti									PV-1-8	• fungování a vliv médií ve společnosti 1) organizace a postavení médií ve společnosti; 2)faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; 3) způsoby financování médií a jejich dopady;

										4)vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; 5)role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; 6) role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); 7) vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; 8) role médií v politických změnách
Tvorba mediálního sdělení				ČJ-2	ČJ-1	VV-2 I-3			ČJ-1	• tvorba mediálního sdělení 1) uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; 2) tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; 3)technologické možnosti a jejich omezení
Práce v realizačních týmu		ČJ-3,4		ČJ-1				TV-2	PV-5	• práce v realizačním týmu 1) redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; 2)utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; 3) stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; 4) faktory ovlivňující práci v týmu; 5)pravidelnost mediální produkce

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

7 UČEBNÍ PLÁN

6. Základní škola a mateřská škola Načeradec, příspěvková organizace

ŠVP - Cesta k poznání

UČEBNÍ PLÁN - 1. STUPEŇ od 2023/2024

Vyučovací předmět	Zkratka	Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					Minimální dotace	Disp. čas.dotace	
		1.	2.	3.	4.	5.	1. - 5.r.	1. - 5..r.	
Povinné předměty									
Český jazyk	ČJ	7 ***+1***	7+1 ***+1***	7 ***+1***	6+1 ***+1***	6+1 ***+1***	33	8	**JAZYK A JAZYK. KOMUNIKACE**
Anglický jazyk	AJ			3	3	3	9		
Matematika	M	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20	5	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**
Informatika	I				1	1	2	+1 hodina ve 4. ročníku	**INFORMATIKA A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE**
Prvouka	PRV	2	2+1(teď)-1=2	2			12-1=11	3	**ČLOVĚK A JEHO SVĚT**

Přírodověda	PŘV				1+1	2			
Vlastivěda	VL				2	1+1			
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	5		UMĚNÍ A KULTURA
Výtvarná výchova	VV	1	1+1=2	2	2-1=1	1	7		
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2	10		ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Pracovní výchova	PV	1	1	1	1	1	5		ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
Celkem vyučovacích hodin		20	22	24	26	26	**102**	**16**	
Celkem na 1.stupni odučeno týdně							**118**		

1 hodinu disponibilní dotace v ČJ bude možné využít pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – podpůrná opatření (např. Speciálně pedagogická péče).

Základní škola a mateřská škola Načeradec, příspěvková organizace								
ŠVP - Cesta k poznání								
UČEBNÍ PLÁN - 2. STUPEŇ od 2023/2024								
Vyučovací předmět	**Zkratka**	**Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku**				**Minim. dotace**	**Disp.čas. dotace**	
		6.	**7.**	**8.**	**9.**	**6. - 9.r.**	**6. - 9.r.**	
Povinné předměty								
Český jazyk a literatura	ČJ	4	4	3+1	4+1	**15**	**2**	**JAZYK A JAZYK. KOMUNIKACE**
Anglický jazyk	AJ	3	3	3	3	**12**		
Německý jazyk	NJ		2	2	2	**6**		
Matematika	M	4	3+1	4+1	4	**15**	**2**	**MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**
Informatika	I	1	1	1	1	**4**	+3 hodiny (7.,8.,9. ročník)	**INF.A KOMUN.TECHNOLOGIE**
Fyzika	F	1+1	2	2-1=1	1	**5**	**1**	**ČLOVĚK A PŘÍRODA**
Chemie	CH			1+1	2	**3**	**1**	
Přírodopis	PŘ	2	2	1	1+1	**6**	**1**	

Zeměpis	Z	1+1	2	1+1	2	**6**	**2**	
Dějepis	D	2	2	2	1+1	**7**	**1**	**ČLOVĚK A SPOLEČNOST**
Výchova k občanství	VO	1	1	1	1-1=0	**4-1=3**		
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	**4**	**10-1 = 9**	**UMĚNÍ A KULTURA**
Výtvarná výchova	VV	2	2-1=1	1	1	**6-1=5**		
Výchova ke zdraví	VZ			1	1	**2**		**ČLOVĚK A ZDRAVÍ**
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	**8**		
Pracovní výchova	PV	1	1	1	0+1	**3**	**1**	**ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**
Celkem povinné předměty		27	28	30	30		**11**	
Volitelné předměty								
Seminář z Čj (SPP)	***SČJ***	***1***	***1***	***1***			***3***	
Seminář z M (SPP)	***SM***				***1***		***1***	
Výchova k umění	UM		1				**1**	
Provoz a údržba domácnosti	PUD							

Sportovní činnosti	SČ		1				**1**
Technické kreslení	TK		1				**1**
Celkem						**104**	**18**
Celkem vyuč. hodin		28	30	32	32	**122**	

Volitelné předměty SČJ a SM bude možné využít pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – např. předmět Speciálně pedagogická péče

Obsah

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 1

1.1 název ŠVP 1

1.2 Údaje o škole 2

1.3 Zřizovatel 2

1.4 Platnost dokumentu 2

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 3

2.1 Úplnost a velikost školy 3

2.2 Charakteristika pedagogického sboru 3

2.3 Charakteristika žáků 4

2.4 Krátkodobé a dlouhodobé projekty 4

2.5 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery 4

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP 5

3.1 Zaměření školy 5

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 6

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 8

4 KLÍČOVÉ KOMPETENCE 9

5 VZDĚLÁVACÍ OBLASTI 13

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE 13

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 15

5.1.2 ANGLICKÝ JAZYK 65

5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK 115

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE 129

5.2.1 MATEMATIKA ... 131
MATEMATIKA ... 134
5.3 INFORMATIKA ... 171
5.3.1 INFORMATIKA ... 172
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT ... 201
5.4.1 PRVOUKA ... 204
5.4.2 PŘÍRODOVĚDA ... 227
5.4.3 VLASTIVĚDA ... 242
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST ... 254
5.5.1 DĚJEPIS ... 256
5.5.2 Výchova k občanství ... 275
5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA ... 292
5.6.1 FYZIKA ... 293
5.6.2 CHEMIE ... 313
5.6.3 PŘÍRODOPIS ... 326
5.6.4 ZEMĚPIS ... 351
5.7 UMĚNÍ A KULTURA ... 370
5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA ... 373
5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA ... 415
5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ ... 450
5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ ... 453
5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA ... 470
5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE ... 507

5.9.1 PRACOVNÍ VÝCHOVA ... 509
5.10 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY ... 549
5.10.1 Seminář z českého jazyka ... 550
5.10.2 Seminář z matematiky ... 556
5.10.3 Provoz a údržba domácnosti ... 564
5.10.4 Sportovní činnosti ... 573
5.10.5 Technické kreslení ... 580
6 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA ... 584
6.1 Osobnostní a sociální výchova ... 584
6.2 Výchova demokratického občana ... 590
6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech ... 592
6.4 Multikulturní výchova ... 594
6.5 Enviromentální výchova ... 597
6.6 Mediální výchova ... 600
7 UČEBNÍ PLÁN ... 604